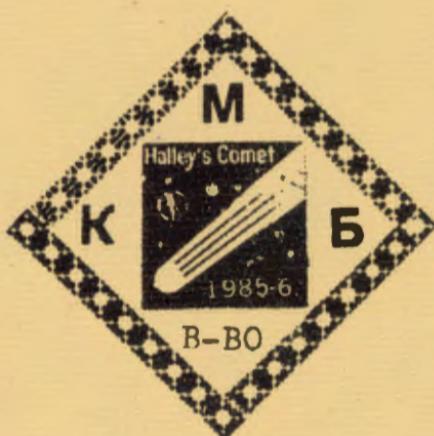

ГР. ДОМАШОВЕЦЬ

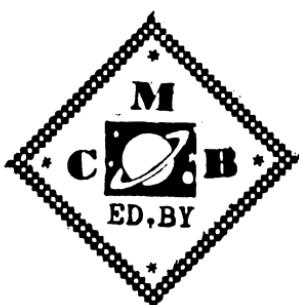
У ПЕРІОДІ КОМЕ-
ТИ ГАЛЛЕЯ

GR. DOMASHOVETZ

HALLEY'S COMET

1910-1985-6

MORRIS PLAINS - 1986
=====

ED. BY "CYRIL-METHODIUS BROTHERHOOD"

ГР. ДОМАШОВЕЦЬ

I 9 I O

У ПЕРІОДІ КОМЕТИ ГАЛЛЕЯ

I 1985-6

МОРПІС ПЛЕЙНС - I986

В-ВО "КИРИЛО-МЕТОДІЇВСЬКОГО БРАТСТВА"

КОМЕТА ГАЛЛЕЯ У МАНДРАХ МІЖ ЗОРЯМИ,
НАВІДУС ЗЕМЛЮ ЩО 75-ТЬ РОКІВ

15-го березня 1986 року в науковому журналі "Сейнс Ньюс", поміщена знимка про комету Галлея. Комета Галлея пролітас поміж Марсом і Юпітером, відтак по над Землею й Місяцем що 75 або 76 років і появляється мешканцям Землі, які до нашого часу по різному думали й вішували про її появлу.

Цікаве, це нашого ХХ-го віку комета Галлея пролетіла два рази 1910 і 1985-6 років, це є рідкісне, як певні періоди комети Галлея.

Головне, що в періоді комети Галлея, нашого ХХ-го віку відбулись велики погані: Перша і Друга світова війни, великі геноциди, тотальне нищення людей та одне нечуване в історії світу, на Сході Європи 1917 року атеїстична антихристиянська держава, великий тероризм, та тотальне нищення людей. По Другій світовій війні 1948 р. в Палестині повстала Ізраїльська держава, і смертельна й невпинна боротьба між арабами й юдіями.

Є речі про які промовчується: Учні в Єрусалимі кажуть: "Дивися Учителю, які це будівлі!" Христос каже їм: "Не зостанеться тут камін на камені, який не зруйнується" Мар. 13:1-2. І 70 року по Хр. Римляни зруйнували Єрусалим, частина людей згинули, а решти розійшлися й блукаючи по світі цілих 1900 років.

Що скаже завтра? У періоді Комети Галлея 1913 р. число населення було 1, 592,057,000. Число населення світу 1985 р. 4,763,085,000. Що буде 2061 року, як комете Галлея летітиме понад Землею питання дуже велике??

Комета Галлея,
що пролетіла над Місяцем і Землею 1985-6.

ПЕРША ЧАСТИНА

• С . Т . А . Т . Т . . .

НА ТЕМИ ДУХОВІ Й ПРОРОЧІ

I

ОДНА З НАЙБІЛЬШИХ ПОДІЙ У ПЕРІОДІ
КОМЕТИ ГАЛЛЕЯ, ТО ПОДОРОЖ ЛЮДИНІ

НА МІСЯЦЯ

ВІКІНГ I-ШИЙ В ПОДОРОЖІ ДО МАРСА

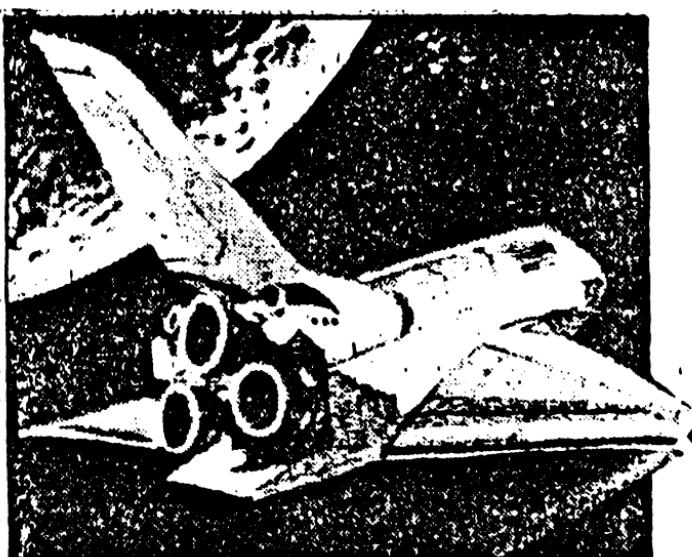

Фото Вікінга I-го, що присів у південні частини Марса 20-го липня 1976 року, це велика подія під час періоду комети Галлея.

П Е Р Е Д М О В А

Напрошується сказати кілька слів про причину цього видання та про минулі події із 75-ти років, що під заголовком: "У періоді комети Галлея". Автор цієї праці, як живий свідок 1910 року мав нагоду бачити комету Галлея й чути різні думки та припущення старих людей, що "Небесна мітла" буде змітати людей із землі. І хто пірхжив 75-ть років знає, що скоро 1914 року раптово виникнула Перша світова війна, яка почала змітати тисячі й тисячі людей, переважно людей молодого віку.

Та на Першій світовій війні не кінець. Мільйонери як золотолюбці всіми силами придумували й приготовували, як "мару" Другу світову війну з метою, щоб стати мультімілійонерами, але біда в цьому, що по Першій та Другій світових війнах майже кожна людина в Європі була мільйонером. Це не "фіксен", як акути американці, але жиవі факти. Доказом цього, то листи, що приходять повітряною поштою з Аргентини - оплата 20,000, 30,000 пезо. Це говорить, що в Аргентині що п'ятий та десятий мешканець є мільйонером. Подібно це саме в Польщі, яка є взадежності від СССР, комуністичної держави. Не дуже рожево й УСА, де мільйонери ростуть як гриби по доші, коли за стриження волосся треба платити 6 або 7 доларів.

У цьому виданні поміщені три передові статті на Фундаменті Нового Заповіту трьох авторів змістово-логічні й перекомплексовані:

1. Чотири підставові дари, якими Бог щадив людину, людина від кам'яної доби прийшла до апогею науки! Еволюціонізм і атеїзм у своїй ідеології безkritичні.

2. Божественність Ісуса Христа:

а) Він ходив по морській воді і мав силу сплювати морські вітри і бурі.

б) Він п'ятирічним хлібами й двома рибами накормив - 5,000 людей.

в) Він умер на хресті, був похований і третього дня воскрес із мертвих! Воскресіння Христа є найвищим, цитом Біблії і цілої історії.

3. Другий прихід Христа і Церква. Це є висока й широка тема. Автор пише "Прихід Христа на землю лишається мерозкритою тасманицею".

Прихід Христа пов'язаний із астрономічною подією: "І зорі падатимуть з неба, і сили небесні порушаться" Мат. 24: 29.

Розділ про "Нікейський символ віри", як вступ відносно статтей духового змісту, то цей "символ віри" дово-лі затъмарений різними догмами, про "видимий і невидимий світі", і щоб вийти з трудного положення, то "Нікейський символ віри" став церковним співом і щоденною молитвою.

В цьому виданні у Першій частині є два розділи одни: "Золотий ідол і золотомбці", а другий: "Серп і хрест, чи то можливе?" Всі нещастя, які діються по всьому світі у поступових і відсталих країнах, то не в самій пересічній частині працюючих людей, але в політичних та в релігійних верховодах. Тому Христові слова, колись і нині сактуальні: "А коли сліпий водить сліпого, - обида-ва до ями впадуть", (Мат. 15:14). Коли б то самі прово-дири падали до ями, - то туди дорога... Але вони за со-бою тягнуть тисячі й мільйони мевинних і безоборонних, і нещасних людей.

З нових подій, що вже належать до другого періоду ко-мети Галлея, то сумний випадок для ЗСА, а саме 28 січня 1986 р., катастрофа повітряного корабля "Челенджер", який з причини експлізії розлетівся разом із астронавтами у дрібні частини. Для випадку пралори ЗСА були опущені до половиною з причини геройської смерти 7-мих астронавтів, і кометового корабля "Челенджер".

На другому місці із нових подій, то відвідини Папи І-вана Павла II, велику країну в Азії, Індії, яка числить 745,388,000 мільйонів людності, що різниться релігійно й національно, а цієї причини бувають часті непорозумін-ня міжусобна боротьба. Міре Індіра Ганді, як прем'єр Ін-дії апелювала до людності про розумне життя й припімен-ня перенаселення, а причини національних непорозумінь у 1984 року Схікси атентачики убили її.

у "Свободі" 16-го квітня поміщена історична новинка, що Папа Іван Павло II відвідав жидівську божницю. і ця новинка пов'язана з розділом: "Серп і хрест - чи то можливє?" Католицизм, юдаїзм і комунізм, драстичне питання про яке загально промовчується.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II перший раз в історії Римо-Католицької Церкви, відвідав жидівський дім молитви, тобто божницю, і засудив переслідування, вбивства і тероризм звернений проти жидів в деяких країнах світу в минулому і тепер. Він також критично висловився проти існуючого антисемітизму. "Обнімаючи жидів, як „наших старших братів", Папа підкреслив, що ніхто немає права і не повинен розпалювати ненависті проти цього народу з релігійних чи інших причин. "Свобода" ч. 71, 1986.

В частині другій є розділ про гетьмана П. Полуботка та зро його скарб, який мав би бути в Англії. Ця подія чи легенда, вона збереглася з причини англійських масонів. Все можливим, що гетьман Полуботок мав з'язки з масонами, бо коли Петро Ішій, відвідав його в тюрмі, він читав Біблію. Що масони цінять Біблію і її поширяють у широкому світі то це відомо.

В кінці цього видання поміщено, частина перша проф М. Грушевського, як архів "Синхроністична-хронологічна таблиця", і доповнення частина друга, автором цього видання. Друковане слово мало й буде мати свою вартість, бо від самих початків, як люди почали порозуміватись при допомозі різних знаків, писання слів, витискування на глиняних табличках, і далі писання й писання різних писем, книг аж до винаходу друку і до сучасних комп'ютерів, що в історичному світлі називається "лінгвістикою", одним словом наука в загальному розумінні нема границь і не скаже "доти", далі годі, перед науковою двері не зачинені, і дорога не скінчена. То саме відноситься щодо віри, віра "то підстава річей невидимих", тут накази і різні вимоги, - ти так маєш вірувати, як ми тобі наказуємо, віра це особиста духовна сполука людини з Богом, щодо віри, тут може помогти тільки братня порада, взорове й чесне життя у відношенні людини до людини.

• ПЕРШИЙ НІКЕЙСЬКИЙ СОБОР •
• 325-ГО РОКУ ПО ХРИСТІ •

Перший символ віри, який оформлено й прийнято Собором звучить: "Вірую в єдиного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба і землі і всього ВІДИМОГО Й НЕВІДИМОГО". На підставі Собору йде мова про два світи – видимий і невидимий, і це правильно, бо так є. Видимий світ це наша планета Земля і все, що на ній існує. Світ невидимий то Царство Боже, чи небесне. Земля і все що на ній існує у, розпорядження дано людині, яку Бог наділив розумом, як даром Божим, і це є доказом того, що людина при допомозі розуму, почавши з кам'яної доби дійшла до винаходу електрики й атому і ці два невидимі чинники, які були через усі минулі віки тайною для людини, цьогодні в цивілізованих, науково розвинених країнах – стали апогеєм добра.

Вище поміщено три статті авторів з переконливості, свідомості, не лише зі самої віри в Бога, як Творця всього видимого й невидимого, але теж із історичного досвіду, бо історія "то Мати науки", а не з різних і не обґрунтovаних делетантських видумок.

У минулих віках богослови, філософи та вчені працювали спільно. Вони трактували й цінили віру й науку, як спільний предмет. Богослови досліджували духові прояви – шукали пізнання Бога – Духа.. Вчені досліджували видиму природу. Те чого не могли дослідити й вияснити – лишали вірі"

Вчені доказали, що видимий світ складається з молекулів, а далі що й молекули складаються з чогось і ще меншого, дрібнішого – з атомів. У перших роках нашого ХХ-го віку новозеляндський учений, проф. у Мекгіл університету в Монреалі, розвинув планетарну теорію про атом. Він доказав, що кожний атом, це не є тверда солідна частина, а його суть подібна до сонця і що кожний атом становить дро себе осередок своєї – сонячної системи, та що довкола кожного атому безустанно кружляють дрібнісенькі планети звані електронами.

Другий приклад 1889 р. науковий матеріалізм раптом дістав доброго полічника. Англійський учений Вільям Крукс сидів над малим прутом мідяного дроту, студіючи електрику. Пробував як міг, щоб додглянути електрику, як вона перебігає дротом, і нічого не додглянути не міг. Тоді Крукс рішив пустити електрику, у такий спосіб, щоб вона перелітала з одного кінця другий кінець дроту. Я він практично це зробив, тоді перевеконався, що електрика й без дроту може гуляти просторами світу.

Дослід В.Крукса заколотив учених матеріалістів, вони почали думати, - що поза видимою матерією є ще духовий світ про що говорить віра. Людина живе вірою. Люди не бачили електрики, однак знали, що вона є! Не бачили молекула, але знали, що він мусить бути. Відтак не бачили атому, але знали, що він є! Ніколи ніхто не бачив Бога, та люди знають, що Бог існує всіди і в усьому.

Вертаючись до Нікейського Собору й до "Символ Віри", треба звернутись до 313 року, як Константин Великий видав едикт про волю християн, тоді віддихнули від тяжкого переслідування і почали збиратися як у вільному часі "Вселенські собори". Першим таким Собором у Нікеї 325 року. На Нікейському Соборі зібралися вірні, які жили ще споминами великого переслідування за віру в Христа Ісуса. На тому Соборі ще в тому часі не було великого антагонізму за першенство; це видно з того, що вірні думали спільно над життям Церкви, та над установленням "Символа віри", що його до нашого часу визнають майже всі християни. Та одначе на дальших соборах і уальному часі, як уже Церква користуючи з волі, почали рости проідники і епископи, які стали думати про першенство в Церкві. З того часу почали скоро до Церкви Христової защеплювати галузки з інших дерев. Але сталося навпаки з наміром, щоб вона скоро виросла у велике дерево, та стався розділ. 1054-го року Церква Христова розійшлась на дві великі частини: Церква Східня - Право-

славна і Церква Західня - Католицька. В дальному та-
гу та розвої ці дві церкви приписували собі першен-
ство. Але дивне в людських очах, того самого часу,
коли високі єрархи одної й другої думали про перше-
нство, правдиві християни, віруючі в Христа Сина Божого,
тихцем прославляли Бога, ішли слідами Апосто-
льської Церкви, розуміючи вселенськість Церкви в ду-
ховній лучності, що Її Головою є Сам Господь Христос -
Бог Дух, не в видимій єрархії та в її зовніш-
ніх стародійських формах. Коли Господь прирівнював
Свою Церкву, як ріст Царства Божого на цій землі то
відомо, що кожне розгалужене дерево має свої галуз-
ки й свою корону.

Від 325 року до 787-го року відбулось сім соборів,
всі ті собори були собраними про єрархічні й догматич-
ні справи. На шостому соборі, було рішено - запере-
чення малювати постать Ісуса Христа, як Агнця. Со-
бор засудив науку монотеїзму, вказуючи на дві волі
в Христі, як два поодинокі принципи дії.

Сьомий Вселенський Собор, що відбувся з нову в Ні-
кеї. Собор був скликаний за цариці Ірені, де прису-
тніх було 350 єпископів. Головні наради про розбі-
жність між Східною й Західною Церквами. На Собо-
рі рішено молитися до ікон (образів), як до святос-
ти. Проте Карл Великий, син Піпіна, того ж 787 року
на Соборі у Франкфурті разом із католицьким духове-
нством, - заперечив молитись до ікон.

Ті вселенські собори, замість світові проповідува-
ти Христову Євангелію, як християнське братство й
мирне людське життя, установлювали на тих соборах -
нові догми й нові закони, яких ні самі, ні інші виз-
навці не дотримували в щоденному житті.

Головне, що в тому періоді вселенських соборів як
велика новинка в арабському світі, Магомет створив
нову ісламську релігію, яка заперечила богомілля до
всіх видимих предметів і людими. Ісламська релігія,
 стала воювничою релігією, як великим загрозою для
всього християнства, проти ісламізму повстали хри-

стянські "хрестоносні походи".

1096-1099. Петро з Аменю і лицар Рольтер Габеніх, під їхнім проводом вирушила 100,000-на армія на далекий схід, проти магомедданізму, але похід був невдалий. Біля Нікеї турки розбили хрестоносців. Та на скору допомогу граф Реймон з Тулюзи вислав нові сили і хрестоносці здобули Єрусалим, але турки скоро відвоювали Єрусалим.

Рим і хрестоносці не знали слів, що записані в Євангелії: "Чого ви шукаєте живого між мертвими. нема Його тут, бо воскрес!" (Лук. 24:5-6). Від минулих б-ть хрестоносних походів і до нашого кінцевого ХХ-го віку, релігійні християни без живої віри в Бога, шукають Христа Господа в Палестині, з центром міста Єрусалиму. Останні слова Христа в Єрусалимі й до сьогоді ті самі, що були сказані до юдів: "Ось ваш дім зостається порожнім для вас!" (Мат.23:36).

Проф. Є. Онацький ув "Українській малій енциклопедії", про християнство подає такі непорушимі праїди: "Головна й найбільша заповідь християнства то: "Люби Господа Бога свого всі серцем своїм і близнього, як самого себе".

"Християнство мало б бути найбільш альтруїстичною релігією світу. Але люди протягом майже двох сторіч намагалися зробити її найбільш егоїстичною; намагалися "спасті" свою душу, ненавидячи своїх близніх і прикриваючись, як фарисеї, любов'ю до Бога, щоб винищувати вогнем і мечем усіх, хто думав і вірив, та визнавав Бога не так, як цим новітнім фарисеям хотілося, щоб добре знали букву закону, але любови у схойому серці не мали".

На руїнах середньовічної "св. Інквізиції", початки Реформації ХУІ-го віку, яка вернулась до початку Апостольської Церкви та відкрила широку дорогу в Західній Європі до науки та наукових винаходів, завдяки геніальній особі Мартина Лютера, сина німецького народу.

РОЗУМ, МОВА, ТВОРЧІСТЬ, ВОЛЯ

"І створив Бог чоловіка в свій образ, у в образ Божий створив Його, як чоловіка Й жінку створив Іх" (Бут. 1:27).

Різний людський підхід до Біблії, щоб І пояснити та зрозуміти, а головне то смерть Ісуса Христа на хресті та Його воскресіння із мертвих. Труднощі в тому, що Новий Заповіт, наука Христа без ширшої уваги на підставі здогадливих цитат Біблії змішується зі Старим Заповітом. Треба погодитися з тим, що від самих початків переписування й перекладування Біблій аж до Йогана Гутенберга і його винаходу друку в 1436 році, де друковану книгу можна переглянути, зкоректувати й виліпіти різні недоліки. Та крім цього широкого поширення Біблії в нашому часі різні теологи та різні визавці християнських напрямків, роблять це саме, що колись робили переписувачі Біблії — багато дечого по своєму пояснюють.

Головне, що різні теологи номінальних християн і протестантів, більшу увагу зосережують про Христа як "Сина Людського", про справи земні, а не про небесні й духові. Про це виразно говорить Господь у розмові з Никодимом, як радником Сангедрину: "Коли Я говорю вам про земле, та не вірите ви, то як же повірите ви, коли Я говоритиму вам про небесне? І не сходив на небо ніхто, тільки Той, що Він з неба зійшов, — Син Людський, що на небі" (Ів. 3:12-13). Модерні переклади Нового Заповіту, відтак Укр. Кат. переклад Біблії, Рим, 1963, подає: "Ніхто не ввійшов у небо, крім того, хто зійшов із неба: Син Чоловічний!" (Ів. 3:13). Цілий Новий Заповіт, наука Ісуса Христа оперта на слові "віра", віра в духовий вічний світ. "А віра — то підставка того, чого сподіваємось, доказ того, чого ми не бачимо" (ср. 11:1). Нещастя, яке сталося у Східній Православній Церкві, що слово "віра", стало церковною й обрядовою організацією.

На підставі студії Біблії, психології і тому подібних наук, що пов'язані з біблійним текстом: "Людина створена на образ Божий", підхід до розуміння цього питання, залежить від здібності людини, а кожна людина чоловік чи жінка, користають цими чотирма Божими дарами і мають можливість Іх розуміти, чи вірюючі в Бога чи не вірюючі, чи побожні, чи безбожні, "Бог наказує Сонцю Світити на добрих і

на злих, і доці посилає на праведних і на неправедних" (Мат. 5:45).

I. "СПОВНИВСЯ ЧАС, НАБЛИЗИЛОСЬ ЦАРСТВО БОЖЕ, ПОКАЙТЕСЯ І ВІРУЙТЕ В ЄВАНГЕЛЮ!" (Мар. 1:15).

"Сповнився час!". Господь Христос прийшов на цю Землю в найтрудніші й найжорстокіші часи людської історії. То був час пануючих і невільництва, де бідні працюючі люди не мали ніякого помилування.

Господь Ісус Христос Свою "Нагірну проповідь", починає блаженствами, як радісну потіху для вбогих і пригноблених: "Блаженні вбогі духом, блаженні засмучені, блаженні лагідні, блаженні голодні Правди, блаженні милостиві, блаженні чистого серця, блаженні переслідувані, блаженні ганьблені", — "Радійте та тіштесь ви, — нагорода бо ваша велика на небі. Бо так переслідували пророків, що були перед вами", (Мат. 5:3-12).

"Наблизилося Царство Боже". Синоптичні свангелисти, Матвій пише "Царство Боже". Коли фарисеї питали Христа де є Царство Боже? Він ім говорить: "Царство Боже в середині вас". В науці Христа йде мова про Царство духове вічне, і про Царство світове видиме. Різниця у поглядах Христа та Його співгромадян на Царство Боже полягала в тому, що вони думали про національне царство, а Христос про всесвітнє, цебто, що всі народи є творивом Божим та наділені Його божественими дарами, про що йде мова в наголовку цієї статті.

Мимо того, що християнство та людство, мешканці праматері Землі, наближаються до кінця ХХ-го віку — Нової Ери, але дуже тяжко зрозуміти, хоч би символічно, що "Царство Боже", то людське братерство. Інше розуміння про Царство Боже, як здійснення Божественного правління, — визначає ідеальний суспільний лад. Царство Боже починається в людському серці й повинно виявитись на зовні в обновленому суспільстві.

Отже, Царство Боже в науці Ісуса Христа визначає головним чином панування Бога в людському серці, як же ж прийде Царство Боже в такому розумінні, — чи не є завданням віруючих християн зреалізувати його, але та реалізація є надто повільна і до цього зповільнення спричиняється великий антихристиянський рух, "Повстане багато фальшивих пророків, — і зведуть багатьох. І через розріст беззаконства любов багатьох охолоне" (Мат. 24:11-12).

"Покайтесь!". Третя точка, що подає свангелист Марко,

про перший виступ Ісуса в Галилеї, то "Покайтесь!". Це слово' широко вживане в номінальному й протестанському християнстві, і ввійшло до церковно-традиційної обрядовості. І дослівно практиковане, як про це подає євангелист Марко в 1:4. Іван, що в пустині хрестив та проповідував хрещення на покаяння — для прощення гріхів". Слово Христове "покайтесь", мало реальний і глибокий зміст, воно відносилось того часу на першому місці до панівної касти релігійних і державних проповідників. Вони мали на першому місці змінити їхні заскорузлі старі погляди. Юдаїстичні проводирі вважали себе заступниками Бога перед людьми, а державні провідники уважали себе, що вони мають право та владу панувати над людьми. Вони, як оні так і другі возвеличували себе, і разом як релігійні так і державні провідники використовували й гнобили поневолених людей. Вони мали зрозуміти, що Бог є Творцем людей і їхнім Отцем, тому Христос заповів, звертатись до Бога, як Отця в духовій молитві: "Отче наш, що на Небі!". Він є тільки один Володар надусім, що на Небі ѹ на землі. Христос бувши на землі, як "Син Людський", але всеціло був пов'язаний з Богом Отцем, Він бачив людські думки, коли на Нього накинулись фарисеї з камінням, Він ставав у в їх очах невидий і виходив із між них. Він бачив, що в людей можуть настути зміни, вони мають можливість покаятися, вони ж користають Божими дарами розумом, мовою, можуть порозумітися й завести між собою мирний лад, — братерство, і пізнати, що Бог Їхній Отець і вони повинні жити в мирі, як малі діти. Ісус Христос часто брав за приклад малих дітей, вказуючи учням і людям, що Царство Боже, мирне людське життя є можливе: "Пустіть діток приходити до Мене, і не бороніть їм, — бо таких Царство Боже" (Мар. 10:13-16).

"Віруйте в Євангелію". В українській мові та в слов'янських мовах, слово "Євангелія", то Радісна Новина. Всі людські релігійні зусилля, а в тому числі так само і юдаїстична, Старої Ери всіми своїми моліннями, жертвами і тому подібне, не могли пізнати Бога, як Всемогутнього й доброго Отця. Всі три синоптичні євангелисти, подають, як багатий юнак запитував Ісуса Христа: "Учителю Добрий, — що робити мені, щоб вічне життя наслідувати?" Ісус же йому відповів: "Чого звеш Мене "Добрий?" Ніхто не є Добрий, крім Бога самого" (Мар. 10:17-18).

"Віра в Євангеліс". Четверта точка першого виступу Ісуса Христа в Галилеї говорить про Радісну Новину, якої ніколи не було, вона мала обновити цей світ. Ми сучасники на схилку ХХ-го віку, бачимо два протилежні світи — світ віри в

Бога та світ безбожного атеїзму. Преса та різні видання говорять від малого до великого про невгласаючу боротьбу між тими світами. Ось живий приклад у вільній країні ЗСА, про що пише щоденник "Свобода", ч. 199, 1985, як "Провідники скавтової організації "Бойскавтс оф Америка", рішили викреслити зі своєї літератури дефініцію про Бога, як "найвище ество", з причини 15-ти річного юнака, з найвищим відзнаенням, який заявив, що він не вірить у Бога, як "Найвище ество".

Віра то фундамент, що Христос Син Божий прийшов із Неба, як вічний Бог Дух і Спаситель людства. Кожна людина, розуміючи Христове Євангеліс визнає Христа Господа, як свого особистого Спасителя, і стає членом Церкви Христової і є живим свідком тієї Євангелії, подібно, як про це висловив ап. Павло: "Бо не соромлюсь Євангелії, бож вона — сила Божа на спасіння кожному, хто вірує і юдеїві, і грекові" (Рим. 1:16).

П. "У ПОЧАТКУ БУЛО СЛОВО, А СЛОВО ТЕ В БОГА БУЛО, І БОГ БУЛО СЛОВО".

Прихід Ісуса Христа, як вже вище згадано, та подія була в тяжких часах людського життя на землі. Христос, то об'явлення Бога в Дусі, Його народження, як людини "Сина Людського", Його проповідь, як наука, Його смерть і воскресіння із мертвих, Він говорить: "Я воскресіння й життя. Хто вірус в Мене, — хоч і вмире, буде жити" (Ів. 11:25). Євангелія від Івана різнятися зі синоптичними Євангеліями, тим, що синоптичні євангелисти починають Христове життя з Вифлеєму, ап. Іван починає з Духового світу, з Неба: "У почині було Слово, Слово було в Бога, і Бог було Слово", ці слова вповні згідні зі словами: "І не сходив на Небо ніхто, тільки Той, що Він з Неба зйшов, — Людський Син, що на Небі" (Ів. 3:13). Книги Нового Заповіту діляться: на історичні, науково-повчальні і пророчі, — Об'явлення. Євангелія від Івана, то віра, що Ісус Христос Син Божий — Бог Дух. І кожна віруюча людина пerekонливо вірить, що в Христі, як Спасителю має вічне життя. Про це є сказано кілька разів, що людина віруюча, від смерті, кінець тілесного життя, переходить до вічного: Ів. 3:16; 3:36; 5:24; 6:47; 6:68-69" 8:51; 11:25" 14:1-2; 20:31.

"Багато осель у домі Мого Отця!". Ці слова були сказані устами Ісуса Христа за Його часу, тоді загально, люди знали в день землю, блакитне небо, а вночі зорі. Ми, сучасники ХХ-го віку, знаємо, що великий зоряний Усесвіт збудова-

ний зі сонячних систем, галактик про яких ще немає докладних даних, але відомо, що вони в усесвіті, як наша сонячна система існують у великому зоряному Всесвіті. Питання, коли було тяжче повірити у вічне життя, яке запевнив Христос віруючим людям у Його Євангелії, чи на початку християнства, чи в нашему кінцевому ХХ-му віку!?

ІІІ. "І КОЖНОМУ, ХТО СКАЖЕ СЛОВО НА ЛЮДСЬКОГО СИНА, ЙОМУ ПРОСТИТЬСЯ, А ХТО ЗНЕВАЖАТИМЕ ДУХА СВЯТОГО, — НЕ ПРОСТИТЬСЯ" (Лук. 12:10).

Не простимий гріх. Про Духа Святого в християнській історії багато написано журналних статей та окремих праць, про дещо відмінне розуміння, про Триединість Бога. Ісус Христос у прощальних словах до Своїх учнів заповів їм: "Тож ідіть і навчайте всі народи, хрестячи їх у ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!" (Мат. 28:18). Більшість віруючих християн розуміють: хоч три Божі Особи різняться між собою, але є тим Святым Богом.

Зневага проти Духа Святого є зневагою проти Бога, бо Бог є Дух. Христос у молитві в останніх хвилинах звертається до Бога: "Отце святий, Отче праведний!" (Ів. 17:11-25) Учинок Юди, мимо того, що був учнем Христа, і бачив Його великі дії, як хід по морській воді, але він не міг пізнати свого Учителя, як пізнав Його ап. Петро: "Ми увірували та пізнали, що Ти Христос, Син Бога живого!" (Ів. 6:69). Учинок Юди, як невірство, що Христос Син Божий, Бог Дух, був пов'язаний з мамоновою, й тому Христос сказав: "Було б краще йому, коли б той чоловік не родився" (Мат. 26:24).

Перша в історії світу комунно-атеїстична держава, що повстала на Сході бувшої Російської царсько-православної імперії комунно-атеїстична держава прийшла до такого абсурду, що слово Бог, як іменник — пише з малої букви. Але є й деякі писаки, що були виховані в комунно-атеїстичній школі, що йдуть слідом своїх сліпих учителів.

Ця стаття під заголовком: "Розум, мова, творчість і воля", оперта на першому розділі книги Буття, що Бог створив чоловіка й жінку на Свій образ — створив їх, а не (оформив чи зробив), як деякі одиниці думали, читаючи другий розділ 7-мий вірш: "І создав Бог чоловіка з землі польової", а жінку з чоловічого ребра. Коли фарисеї двозначно запитували Христа про розвід, Христос їм відповідає: "Чи ви не читали, що Той, Хто створив споконвіку людей, створив їх чоловіком і жінкою" (Мат. 19:4). І наділив їх, як вище чотирма

прикметами — Божими дарами. І цими дарами користають не лише віруючі християни, але й усакого покрою атеїсти.

“Не простимий гріх проти Духа Святого”, то заперечування існування Бога, заперечування про об'явлення Бога в Христі Ісусі, як Сина Божого. Сучасний атеїзм по всьому світі трубить на всі голоси, що людина є звірина — те саме. І той атеїзм користаючи Божим даром “Творчістю — винаходами, літаючи аерпланами довкола Землі разом із віруючими християнами, і не може зрозуміти, що досі ще жодна звірина, а тим більше наймудріший пес, що не збудував собі притулку — буди”.

Еволюціонізм і археологія. Біблія подає, що розвій людського життя на землі були Асирія й Месопотамія. Найновіша археологія говорить, що розвій людського життя мав свій початок у Африці. Питання (чи Христові Сину Божому були відомі ті події, — розвою людського життя на землі, на підставі Його науки Євангелії так! “Упочатку було Слово”, те Слово, то Христос Син Бога живого, (Ів. 6:69). “Ніхто на небо не сходив, тільки Той, що з неба зійшов, — Син Людський, що на небі” (Ів. 3:13). Фарисеї казали: “Ти ще 50 років не маєш і Авраама бачив?”. Господь каже фарисеям: “Перше ніж Авраамові бути, — Я був” (Ів. 8:58). Віра ѹ переконання Христових учнів: “Ісус Христос учора є сьогодні є завіки Той самий” (Єср. 13:8). І ми християни нашого часу на підставі нашої віри знання є досвіду, кажемо це саме: Христос Син Божий, — Бог Дух на віки Той самий!

“Євангельська Правда”, 1985.

Гр. Домашовець

БОЖЕСТВЕННІСТЬ ІСУСА ХРИСТА

Бо в Ньому живе вся повна Божества тілесно. Колосія 2:9.

З усіх питань віри найбільш важним є питання про божественість Ісуса Христа. На вашу відповідь на це запитання буде залежити усе ваше життя, ваше поступовання, все що ви будете думати і робити. Тому ми перше розглянемо ріжні заперечення науці про те, що Ісус Христос є правдивим Богом. Твердження, що Христос був правдивою людиною не зустрічало заперечень, навіть були колись часи, коли церква мала боротись за признання і цієї науки. В наш період життя людства, атака на особу Христа ведеться цілком з іншого боку. Заперечується в більш або менш явний спосіб науку Писання, що Христос був Богом. Усі ці заперечення можна поділити на три головних групи. Перша група не заперечує твердженю, що Христос є божеством. Але вони кажуть, що Христос є божеством в більшій степені ніж решта людей. Кожна людина, твердять вони, має в собі цю божественість, що її Христос посідав в найвищій мірі. Отже ріжниця є в кількості а не в якості. Звичайно це твердження не витримує іспиту життя.

Чи ви чули часом, як в родині одне "божество" свариться з іншим? Або яким божеством стаємо ми самі, наколи нам хтось зіпсусє наші наміри і бажання? В дійсності ми не відчуваємося божественими, навпроти ми значимо, що ми є обмежені і слабі істоти. Божественість Христа нічого спільногого з претензіями людей на божество немає. Навпроти непроходима прірва існує поміж Богом і Його творивом. Лише Христос є правдивим Богом в цім виключнім змісті.

В кожній фальшивій науці ви все можете знайти зерно правди. Людина немає божественості, але є створена в образ і подобу Божу. Поміж правдивою божественістю і подібністю до божества є колosalна ріжниця, про котру автори цього нападу забивають. Навіть образ Божий людина може потоптати в собі і зректися Його. Факти поводження російської правлячої партії і її поліції, або націстів в Німетчині примушують скоріше говорити про пекельність людської природи ніж її божественість.

Божественість Ісуса Христа є виключна і відмінна. Він є Сином Единородним. Бог має багато дітей, але Христос, як Бог, є Його поодиноким Божественным Сином, тому Слово Боже називає Христа Единородним.

Друга категорія критиків складається з тих, що переконали самі себе, що все дійсне людське знання правдивих фактів мусить будуватись виключно на п'ятьох змислах. Вони визнають лише матеріальне, як реальність, але заперечують реальності духової перцепції, духового пізнання. Цей погляд властивий матеріалістам. В наші дні лише дуже відсталі і непоінформовані люди, котрі живуть думками з часів минулого покоління тримаються матеріалістичного світогляду. Згідно цього погляду Христос неміг бути Богом тому, що на іх погляд існує лише матерія і все надприродне є фікცією.

Про матеріалізм, як світогляд світознаний вчений А. С. Едінгтон пише: "Матеріалізм в його дословнім змісті вже давно вмер". "Покиньте думку, що природні закони зможуть проковтнути релігію, вони не можуть самі по собі пояснити наявність таблиці множення". ("Наука і Невидимий світ", ст. 31, 36)

Невистачальні основини матеріалістичного світогляду роблять мильними його заключення, також і по відношенню до Христа.

Третя група критиків каже, що Христос є Богом. Але тоді вони починають пояснювати слово Бог абстрактними розуміннями. Вони кажуть, Бог — значить добро, справедливість, краса. Таким богом, кажуть вони, був Христос. Коли Ви звертаєтесь до Писання, то зібачите, що Писання називає Богом не ці абстракції, але представляє Бога, як особистість з розумом, волею, бажанням і чуттям. Правда все це є так вінесле над усім тім, що ми знаємо, що у нас нема ані слів ані пояснень аби похопити це Божество, про те у нас нема сумніву, що в цім випадку остання група критиків, як і попередні, говорить про щось інше, ніж те, що вчить святе Письмо.

Найвищим щаблем буття є особистість. Нище не є звіриний світ, рослинний і мертві матерія. Бог не може бути якимсь абстрактним прінціпом, бо тоді Він був би нище людини, що посідає особистість, котра включає волю, розум чуття. Бог є особистістю і посідає її в найбільш звершенні формі. Він як звершена особистість є носієм всієї правди, краси, сили і всіх інших абстрактних доконалих якостей, тому Христос є дорогою, правдою і життям, а не як якоюсь абстракцією, Він є правдивий Бог.

Як щоб ці повищі мильні погляди опанували людиною, то що вона тоді губить? Перш за все Бога Отця. До відкриття Ісуса Христа, людство у всіх релігіях думало про Бога, як про величезну страшну силу, що була повна гніву. Бога уявляли в формі дракона, і страшних постатей, ..котрі вимагали для себе людської крові, тіла і майна. Ці уявні боги мало

чім ріжнилися в своїй зіпсованості від звичайних людей, тільки робили все в більшім масштабі. Хто читав про богів грецького пантеону повинен з цім бути добре ознайомлений. Лише Христос відкрив людям, що Бог є звершеним люблячим батьком. Для нас наука тепер є звичайним знанням, в ті часи це було найбільшим, незвичайним відкриттям усіх віків. Якщо Христос не є Богом, то тоді його наука про Бога-отця немає авторитетності Тді ми не можемо бути певні чи Бог є Отцем, та чи Він взагалі існує.

Якщо Христос не є Богом, ми губимо певність безсмертя? Безсмертя тоді зістасться великою тасмницею. Ми губимо авторитетність і підставу для морального життя і поводження. Тоді роблення добра чи зла набувають характер доцільності. Ми бачимо з сучасного життя, що народи котрі відкинули Христа, як Бога зійшли в своїм житті до звірячої брутальності. Якщо Христос не є Богом, тоді життя немає змісту, та без цієї віри людство повертається в своїм духовім життю до моралі дикої звіринини.

Якщо Христос не є Богом, то тоді усі похвалальні епітети по його адресі з боку невіруючих є не на місці. Якщо яка звичайна людина скаже вам, що вона прийде на хмарах небесних судити живих і мертвих, то що ви про таку людину будете думати? Як що хто небудь, будучи звичайною людиною твердитиме, що вона є одвічним Богом, то ви гадатиме, що як що перед вами не стоїть обманщик, то принаймні ненормальна людина. Христос не був обманщиком. Його святість, щирість і правдивість є зразком для всіх людей усіх часів, одаково, як для віруючих так і невіруючих. Наука Христа виявляє розум незмірної глибини. Він посідав повноту мудrosti. Навіть Його вороги свідкували, що ніколи не говорив так чоловік, як цей чоловік". Якщо Христос, коли Він твердив, що Він є одвічним Богом, не був ані ненормальною людиною, ані обманщиком, то лишається лише одне логичне заключення, що Він дійсно був правдивим Богом.

Нема найменшої необхідності зрікатись Божествености Христа, підстави для віри, що Христос є Богом є достаточні і підтвердженні чисельними фактами. В цій короткій статті було б великою сміливістю пробувати в якийсь ширшій мірі обґрунтуквати нашу віру в те, що Христос є Богом. Це питання має величезний колosalний обсяг і століття дискусій, та аргументацій лише торкнулися полі одежні Христової. Все, що хочемо зробити в цій статті, то це в загальних рисах накреслити декотрі з доводів, що самі кидаються в очі кожному і що

для іх розуміння не потрібно фахового знання чи абстрактних міркувань. Ми могли б доводити факт Божественості Христа повстанням Його церкви і її зростом і існуванням. Для цього необхідні докладні історичні студії. Вони лишать кожного глибоко переконаним в цій правді. Ми могли б аргументувати правдивість Божества Христа на підставі Його минулих і сучасних впливів на людство. Можна було б приводити логичні аргументи, спиратись на незаперечнім історичнім документі — на Святім Писанні. Стародавні пророцтва подають незвичайні і переконуючи аргументи. Особиста свідомість Христа, що Він є Богом в окремім і виключнім значенні є підставою важких і доводячих аргументів. Ці і багато інших способів доказу, що є достаточними і переконуючими до розпорядження тих, котрі хотять переконатись в правдивості нашого твердження. Ми не маємо на увазі трактувати ціх всіх і інших доказів просто тому, що для цієї цілі необхідно було б написати не коротку статтю, але цілі бібліотеки книжок. В цій короткій статті ми хочемо вказати лише на деякі факти, що наочні і зрозумілі для всіх з першого погляду.

Перш за все Христос є Богом тому, що Він жив як Бог. Як що Христос був лише людиною, то чому інші люди не можуть жити так як Він жив? Його наука всім знана і все Його життя людство тримає перед собою як ідеал, але ще небуло людини котра могла б повторити Його життя в своїм. Життя Христа було сповнено Божественною звершеною святістю, любов'ю, правдою і чистотою. Ніколи не говорив чоловік так як Він говорив.

Гріха не було в Нім. Він кликав змучених людей до себе і давав і дас ім спокій. Прийдіть до мене всі знеможені і отягчені і я дам Вам спокій. Ці слова знані всім, не тільки як певне милосердне запрошення, але і правдива радісна дійсність. Як Бог Він панував над всіма силами природи. Вітер і хвилі корились Йому, смерть ставала перед ним безсилою, найстрашніша слабість оберталась в зодовля. Він був і є правдивою дорогою, правдою і життям.

Відомий історик Павло Ріхтер сказав про Ісуса Христа: "Він бувши найсвятішим з потужніх і найпотужнішим з поміж святих, підніс свою пробитою рукою імперії з іх завіс, звернув потік століть з іх річища і продовжує керувати віками" (J. P. Richter, „Ueber den Gott in der Geschichte und Leben“)

Христос не тільки жив як Бог. Він умер як Бог. Ви можете взяти біографію, якого хочете світової слави релігійного провідника чи філософа і ви завжди знайдете, що хоч вони і

були в незвичайні й спосіб обдаровані талантами, все ж вони мали всі слабості, що властиві людям і їх смерть була нечім більшим, як смертю людини. Для прикладу візьміть смерть Сократа. Він вмер, як філософ, принявши спокійно отрую. В останні хвилини його думки були заняті журбою, про те, що він має повернути когута, котрого він з учениками позичив від приятеля, щоб з'їсти. Похвальна думка в день смерти, чесна думка, але яка людська. Буда вже старою людиною гостив у коваля Куиди. Той приготовив йому поживу з свинини. Старий Буда об'ївся нею і помер. Перед смертю він нарікав на Коваля Куиду, що той дав йому забагато їсти. Okрім цього він дискусував питання про те, як один чернець старшого рангу має витати іншого меншого рангу. Будда був геніальним релігійним проповідником, але при цім наші людські обмеження, навіть наочного диточого характеру були і його обмеженнями. Магомед вмер на колінах молодої жінки. Конфуцій вмер розчарованою людиною і мав окрему прижільність до трунків. В кожній людині в час найбільшої кризи, в час смерті ви знайдете багато шляхотного і глибокого, але і багато людського, дрібного і обмеженого. Лише Христос вмер як Бог, один з всіх людей. Ви бачите Його на Хресті в страшних духових змаганнях і муках, до них додають болю надмірні фізичні терпіння Розп'ятого. Про що думає Христос в ті хвилини? Про справедливу кару для злочинців, про нагороду вірних? Про свої муки? Ні! Його молитвою є прохання за злобних несправедливих катів: "Отче прости їм, не знають, бо що роблять". Христос умер, як Бог. Тому, що Він був Богом. Смерть немогла затримати Його і Він воскрес третього дня, як це було наперед соткі років передсказано пророками. Тому ми радісмо приход Христа у світ, не тільки як звершеній людині, не тільки геніальному мудрому вчителеві, не тільки як великому страдальцеві, але в першу чергу тому, що до нас прийшов Іманул—Бог з нами. В цій великій радісній певності ми повинні стояти твердо і не хитатись.

Я.К. Духонченко
Голова Єв.Б.Б. по Україні

ДРУГИЙ ПРИХІД ХРИСТА НА ЗЕМЛЮ ~ РАДІСНЕ ОЧІКУВАН- НЯ ЦЕРКВИ

„Так, - незабаром прийду!”
..Прийди, Господи Ісусе!”
(Об. 22:20)

Другий прихід Христа на землю — головне в есхатологічних подіях людства. З цією подією непорушно зв'язано завершення пляну спасіння, кінець світу, припинення часу, вічність.

Ніщо так не хвилює людей, як іх власна доля, яка тісно пов'язана з долею плянети, на якій вони живуть.

Святе Письмо говорить, що була беззначальна, доісторична вічність, яка змінилась першим днем творіння, з якого рахується початок поточного часу. Але час завжди має свій початок, свою довжину та заключний момент.

Бог визначив людству час для проведення в житті Свого пляна спасіння. Тисячоліття потрібні були тільки для підготовки людства до прийняття Спасителя. Христос прийшов у світ та звершив викуплення людства на Голгофі. З того часу прощення, примирення з Богом та один з одним звіщається всім людям. День благодаті, день спасіння розтягнувся на дві тисячі літ. Але Біблія стверджує, що коли Божий плян закінчиться, для виконання якого потрібний час, більше „вже часу не буде” (Об. 10:6). (В багатьох перекладах Об’явлення на других мовах ця фраза звучить так: „продовження часу уже більше не буде”). По закінченню історичного періоду почнеться безкінцева, поісторична вічність.

Від початку історії людства і до її завершення, Бог розподілив весь час на періоди, які „Отець поклав у владі Своїй” (Дії 1:7).

Про початок та цілі людської історії Біблія свідчить так: „І весь людський рід Він з одного створив, щоб замешкати всю поверхню землі, і призначив окреслені доби її граници замешкання їх, щоб Бога шукали вони, чи Його не відчувають і не знайдуть, хоч Він недалеко від кожного із нас” (Дії 17:26-27).

Про кінець історії сказано: „Він назначив день, коли хоче судити поправді ввесь світ через Мужа, що Його наперед Він поставив, і Він подав доказа всім, із мертвих Його воскресивши” (Дії 17:31).

Наріжним каменем відкриття Бога людям є другий прихід Христа. Його непорочне зачаття, народження, смерть, воскресіння із мертвих, Вознесіння, збудування Церкви та проповідь Євангелії, — все це тільки прелюдія подій історії людства.

В Святому Письмі більше всього говориться про другий прихід Христа. У Новому Заповіті говориться про це прямо чи побічно не менше 380 разів. Тоді як про народження згори — 9 раз, про хрещення — 20 раз, про покаяння — 70 раз.

У Старому Заповіті також говориться про другий прихід Христа більше, ніж про Його перший прихід, про Його народження у Віфлеємі.

Святе Письмо, Старого та Нового Заповітів, свідчить про другий прихід Христа, як про подію незмінно грядучу.

Христос, відходячи із землі, не прощався з Своїми учнями, а дав обітницю Своїм вірним: „Я знову прийду й заберу вас до Себе, щоб де Я — були й ви” (Ів. 14:3). Напередодні Голгофи Він молиться: „Бажаю я Отче, щоб і ті, кого Ти дав Мені, там зо Мною були, де знаходжуся Я, щоб бачили славу Мою, яку дав Ти Мені” (Ів. 17:24).

При Вознесенні Христа анголи засвідчили: „Той Ісус що вознісся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, як ішов Він на небо!” (Д.А. 1:11).

Пізніше, Вознесений Христос явився апостолу Івану на остріві Патмосі, відкрив йому майбутні світові події та декілька разів стверджував: „Так, скоро прийду!”.

Коли апостоли проповідували про другий прихід Христа, вони не говорили в формі особистих припущенів чи догадок, а в формі Божественної вірогідності: „Його небо мусить прийняти аж до часу відновлення всього, про що провіщав Бог від віку устами святих пророків Своїх!” (Д.А. 3:21).

На протязі всіх віків історії Церкви другий прихід Христа був „блаженною надією” (Тита 2:13) всіх правдивих християн.

Очікування грядучого Христа розглядалось апостолами як відповідний стан народженого згори християнина: „Ви навернулись до Бога від ідолів, щоб служити

молитві в Фефсиманії, воскресенні та Вознесенні. Воні будуть супроводити Його і при приході за Своїми. Це не є дивним. Аджеж анголи радіють, як один грішник кається. Тим більше буде урочистості, коли Господь зійде з неба за Свою улюбленою Церквою — нагородою Своїх страждань та смерти.

Господній наказ, переможний клич почують всі викуплені: ті що вмерли і ті, що зостались живими. Апостол пояснює, що перше воскреснуть умерлі у Христі, а потім змінятися ті, хто зостався в живих. Не буде переваги тим, хто вмер у Христі, і тим, хто зостався в живих. Всі разом будемо скоплені на хмарах на зустріч Господу. Хмари — це тріумfalна колесниця нашого Господа (Пс. 103:3). Подібно до того, як хмара забрала Господа при Вознесенні (Д.А. 1:9), так і при піднесенні Церкви. В цій тріумфальній колісниці Господь візьме Свою наречену, Церкву Свою, яку Він набув Собі власною кров'ю.

У Вознесенні Церкви приймуть уділ не всі, так звані християни, а тільки ті, хто в свій час прийшов до Христа з покаянням, прийняв Його особистим Спасителем, народився згори. Підтвердженням чого являється його богоїнє життя. Не ті, хто готувались до зустрічі з Христом, а хто був готовий. Як і сказано: „І готові ввійшли на весілля з ним” (Матв. 25:10).

При піднесенні Церкви настане раптова розлука віруючих з невіруючими, як сказав Христос: „Кажу вам: у двох будуть ночі тієї на одному ліжкові, один візьметься, а другий залишиться. Дві молотимуть разом, — одна візьметься, а друга залишиться. Двоє будуть на полі, — один візьметься, а другий залишиться” (Лук. 17:34-36).

Свідками піднесння Христа були учні Його. Ніхто з фарисеїв, саддукеїв і взагалі з тих, хто противились Йому не бачив, як Він був Вознесений. Два анголи засвідчили: „Той Ісус, що воніssя на небо від вас, прийде так як бачили ви, як ішов Він на небо!” (Д.А. 1:11). Отже, і підхоплення церкви буде утаємлене від людей віку цього.

Ціль приходу Христа за Своїми: позбавлення Церкви та кожного правдивого християнина від години випробування. Бо Христос дав обітницю: „Так як ти зберіг слово терпіння Мого, то Й Я тебе збережу від години випробування, що має прийти на весь світ, щоб випробувати мешканців землі” (Об. 3:10).

При піднесенні Христос зійде з неба, а Церква буде взята з землі, і зустріч Христа з Церквою відбудеться на

живому Й правдивому Богові, і з неба очікувати Сина Його, що Його воскресив Він із мертвих, Ісуса, що визволив нас від майбутнього гніву” (І Кол. 1:9-10). „Бо з'явилася Божа благодать, що спасе всіх людей, і навчас нас, щоб ми, відцуравши безбожності та світських по-жадливостей, жили помірковано та праведно, і побожно в теперішнім віці, і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога Й Спаса нашого Христа Ісуса” (Тита 2:11-13). (Читайте про це: І Іван. 3:2; І Петра 1:7; Як. 5:8 та інші).

Христос безперечно прийде. Тому-то вдумаємось детально в цілі Його приходу на землю: Чому, для чого, з якою ціллю Христос з'явиться на землю?

Другий прихід Христа має два етапи.

По-перше, Христос прийде по Свою Церкву, по тих, „Хто чекають Його на спасіння”. „Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто поліщений до приходу Господнього, — ми не випередимо покійних. Сам бо Господь із наказом, при голосі Архангела та при Божій сурмі зійде з неба, і перше воскреснуть умерлі в Христі, потім ми, що живемо й зостались, будемо схоплені разом із ними на хмарах на зустріч Господу на повітрі, і так будемо з Господом завжди — І Кол. 4:15-17 (І Кор. 15:51-53); „Христос один раз був у жертву принесений, щоб понести гріхи багатьох, і не в справі гріха другий раз з'явиться тим, хто чекає Його на спасіння” — Євр. 9:26.

Звернімо увагу на те, що Господь особисто прийде за Церквою. Він стоїть попереду цієї тріумфальної події. Спаситель не посилає когось із Своїх посланців. Він має господства, влади, начальства (Кол. 1:16; 2:10), і міг би дати комусь доручення, щоб вони привели Церкву туди, де Він. Але Господь нікому не доручає цього, а вдруге залишає небеса, щоб особисто зустрінути та ввести Церкву туди, де Він.

„Господь із наказом, при голосі Архангела та при Божій сурмі зійде з неба...” (В І Кор. 15:52). Ця сурма Божа названа останньою. Не треба змішувати цю сурму з сурмою сьомого ангела (Об. 8:9). Всі ті сурми анголів — сурми суду і відносяться до нечестивих, а ця сурма благодаті, благодаті ввищій мірі.

Анголи завжди супроводили Христа в земному житті:

При народженні, під час перебування в пустині,

повітря, тобто там де панує князь світу цього. Це ще раз ствердить перемогу Христа над дияволом.

Наступний етап другого приходу Христа буде видимий для всього роду людського. На цей раз Христос прийде на землю не як Спаситель, а як Суддя праведний, щоб кожному віддати за вчинками Його. „І побачать тоді Сина людського, що йтиме на хмарах із силою й великою славою” (Лук. 21:27). „Ото Він із хмарами йде, і побачить Його кожне око, і ті, що Його прокололи були, і всі племена землі будуть плакати перед Ним” (Об. 1:7).

До речі, говорячи про ці два етапи другого приходу Христа, в Святому Письмі використовується два різних грецьких слова: „епіфанія” — що значить „з'явлення”, з'явлення по Церкву та „апокаліпсис” — відкриття, об'явлення, тобто це означає відкриття, об'явлення Христа як „Сина Божого”, „Царя царюючих та Господа пануючого”, „Судді живих та мертвих”.

Цілий ряд подій відбудеться на землі на протязі семирічного періоду, який розділяє „епіфанію” від апокаліпсиса”, а також з моменту другого приходу Христа на землю як судді до утворення нового неба та нової землі.

Коли Христос прийде?

Першими, хто став цікавитися цим питанням, були учні Христа. „Скаже нам, коли станець це? І яка буде ознака приходу Твого в кінці віку?” (Мф. 24:3).

Відповідаючи на це, Христос сказав: „А про день той Й годину не знає ніхто: ані Анголи небесні, ані Син, — лише Сам Отець” (Матв. 24:36).

Отже, момент приходу Христа на землю залишається нерозкритою таємницею.

Але хоч ми не знаємо дня Його приходу та Церква Його не живе в темряві. Христос указав учням Своїм не на одну ознаку, по якій можна було б бачити наближення цього дня, а на цілий ряд однак та прикмет. Він указав на такі духовні явища соціальні зміни, міжнародні події та явища в природі, які не можуть заперечувати навіть ті, хто відкидає Біблію та своє невір’я засновує на принципі: „не бачу — не вірю”. Вказані Христом ознаки переконливо стверджують нас в правдивості свідчень Святого Письма.

Один батько від'їджав з дому раннім літом та повинен був повернутися пізньою осені. Його малолітній синок ще не розбирався в назвах місяців і Йому тяжко було зрозуміти, коли ж все-таки батько повернеться. Тоді батько показуючи на дерева, які тільки покрились роз-

кішним листям сказав: „Бачиш оце зелене листя на деревах? Коли воно стане жовте, як отої листок, що лежить біля твоєї ноги, та все воно опаде на землю, тоді чекай мене, я приїду”. Хлопчик зрозумів. Пройшло не мало часу, перш ніж він помітив, що листя стало жовтіти та падати і він про це сказав своїй матері.

Ознаки, на які вказав Христос для нас, віруючих, являються саме таким листям. Розглядаючи їх ми бачимо, що Грядучий „близько, біля дверей”.

Спостерігаючи за поточними подіями, за характером сучасного нам покоління, за міжнародним станом, за багатьма загрозами дозріваючими на неминучих світових потрясень, обставинами серед Християнства, не можна все це не прийняти за природню тінь того, „що йде на весь світ” (Лук. 21:26), того що чекає землю з моменту піднесення Церкви та за царювання антихриста.

Христос указав учням, що ознаками Його приходу будуть:

1. З'явлення лжехристів, ересей та всяких обманів. Матв. 24:4-5; 1 Тим. 4:1-5.

2. Міжнародні конфлікти, супічки та потрясіння. Народні хвилювання, смути, заколоти. Матв. 24:6-7; Мар. 13:8.

3. Голод та мор — Матв. 24:7b.

4. Стихійні лиха, землетруси та зміни в природі. Лук. 21:11-26; 2 Петра 3:10; Об. 16:18.

5. Залишення першої любови християнами та байдужість до другого приходу Христа. Матв. 24:12, 39; 2 Тим. 4:3; Об. 2:4.

6. Всесвітня проповідь Євангелії. Матв. 24:14; Мар. 13:10.

7. Небувалий розквіт всестороннього знання. Дан. 12:46.

8. Моральне падіння людства та поява зухвалих глузіїв. Рим. 1:25-31; 2 Тим. 3:3-9.

9. Переслідування церкви. Лук. 21:12-19.

Ми назвали основні ознаки другого приходу Христа. Але зараз детально розглядати їх не будемо. Це зробимо в окремих лекціях.

Другий прихід Христа — благословенна надія, сподівання та потіха Церкви всіх віков. Люди здорового розуму переконані в тому, що світ, в якому ми живемо, прогресує в злі з разючою швидкістю. Не дивлячись на освіту, відкриття та винахідництво, людство переживає в усьому небувалий в історії упадок моралі, втрачуються

щінні властивості душі та якості в людях. Сім'я, як основна одиниця суспільства та держави руйнується, росте злочинність, війни та воєнні чутки наводять жах. Рясні посіви гріха та беззаконня, котрі були посіяні в минулих віках, тепер визривають та чекають жнив. І якщо ми, віруючі, духовно пильнуємо, то нашою безперервною молитвою до Бога буде: „Амінь. Прийди, Господи, Ісусе!”.

Другий прихід Христа — самий вірний спосіб перевірки нашого духовного стану. Проникаючи в зміст Апокаліпсису, ми досліджуємо самі себе, чи ми в вірі? Чи живемо ми в стані чекання й прагнення скорого приходу Христа? Чи пильнуємо ми? Чи може, як нерозумні діви, спимо з пустими та погаслими світильниками? Чи живемо ми для Того, Хто вмер за нас та воскрес? А може, тільки побиваємося за дрібні земні цілі, так як Димас, „цей вік полюбивши”, ведемо пусте, безплідне життя, страдаючи спрагою до наживи, поневолюючись марнославством, „ненажерством, п'янством та життєвими клопотами”?

Перший прихід Христа був виконанням обітниць та пророцтв Божих. „Як настало виповнення часу”, небо не могло затримати Христа. Алеж коли небо мусило прийняти Його до часу відновлення всього, земля не могла втримати Христа. Самому небу неможливо буде утримати Його, коли настане момент для Його другого приходу. Він з'явиться як жених, раптом, як оком змигнути.

Вірні побачать Христа, як свого Викупителя, Спаса свого. Серце їх радітиме, і ніхто радості їх не відійме (Ів. 16:22).

Але не для всіх людей прихід Христа — виповнення „блаженної надії”. Прихід Христа для багатьох людей буде причиною гірких сліз та несамовитих ридань. Та це буде тільки початком плачу та скреготу зубів. Плач буде безутішним: нічого не можна буде змінити чи відправити. День спасіння закінчиться і ті, „хто потоптав Сина Божого, і хто кров заповіту не вважав за святиню, Духа благодаті зневажав, не зможуть уже ні вірити, ні каїтись, ні молитись.

Чому Христос ще не прийшов?

Відповідаючи на це питання, апостол Петро говорить: „Нехай же одне це не буде сковане від вас, улюблені, що в Господа один день — немов тисяча років, а тисяча років — немов один день! Не бариться Господь із

обітницю, як деякі вважають це зволіканням, але вас довготерпить, бо не хоче, щоб хто загинув, але щоб усі навернулися до каяття" (2 Петр. 3:8-9).

Його прихід не залежить від нашої згоди, нашої віри чи нашого безвір'я. Господь не барится із Своєю обітницею, але довготерпить нас. Не будемо байдужими, але поправимо свої світильники, „бо ще мало, дуже мало, і Той, Хто має прийти, прийде й баритись не буде!" (Євр. 10:37).

"Християнський Вісник", 1985.

КОМЕНТАР НА ВИШЕ ТРИ СТАТТИ*

Повище поміщено три статті, як рідкісний матеріал теологічних студій: "Розум, мова, творчість, воля" і "Божественність Ісуса Христа", третя на яку дуже багато написано різних статей і книг, – цілої історії християнства, але ця стаття своїм змістом різниеться від усіх інших: "Другий прихід Христа на Землю – радісне очікування Церкви". Ці статті писані авторами живої віри в Бога та життєвим досвідом.

Номінально християнська преса й деякі протестантська невинно повторюють Книга Мойсея перший розділ 27 вірш: "Створімо людину на наш образ і на нашу подобу" число множне Бог Отець і Бог Син, наступний 27 вірш, подає – "чоловіком і жінкою створив їх", на це місце покликається Христос, коли до Нього прийшли юдаїсти, фарисеї з питанням про розводи, Він відповідає їм – "Чи ви не читали, що Той, Хто створив із поконвіку, "створив їх чоловіком і жінкою?" Мат. 19:4. Розвідники – покликаються на другий розділ, що жінка оформлена з чоловічого ребра, 2: 21-22. Чотири дари Божі: розум, мова, творчість і воля, – "образ і подоба", це прикмети Божі, якими людина орудує..

"Божественність Ісуса Христа", в короткості подано людські негативи й позитиви. Автор статті говорить – "Найвищим щаблем буття є особистість". Христос, звернена особистість: "Ісус Христос у чора і сьогодні і завіки Той Самий!" (Євр. 13: 8).

Божественність Ісуса Христа є виключна і відмінна. Він є Сином Единородним. Бог має багато дітей, та Христос, як Бог, є Його одиноким Божественним Сином, тому Слово Боже називає Христа Единородним.

Тільки Христос мав право сказати: "Я світло для світу!" До відкриття Ісуса Христа, людство у всіх релігіях думало про Бога, як про величезну страшну силу, що була повна гніву. Ісус Христос навчав, що Бог, то: любов, доброта й милосердя.

В цих трьох статтях іде мова про природне й духове, божественне сдання людини з Богом, за посередництвом Ісуса Христа. Автор статті про "Другий прихід Христа на землю", живе в атеїстичній країні, де основні чотири принципи К. Маркса, комуністичного маніфесту, дослівно в СССР переведено, а воно:

1. "Ліквідація капіталізму,
 2. Ліквідація і заборона приватної власності.
 3. Ліквідація родини, як основи капіталістичного суспільства.
 4. Ліквідація релігії та релігійності".

Під час вершинної конференції в Ялті 1945 р. Чорчіл і Рузвельт, вимогли від Сталіна релігійної відлиги. І Сталін зізволив на волю релігії, але вся та воля залежна від державної цензури. І всі наукові установи з початкових наридніх шкіл і до університецьких - ateїстичні - без Бога на світі.

Україна й народ від 988 р. по Хр., прийнявши номінально-державне християнство, а стару українську релігійність духовенство назвало й глумливо повторювало - "Погани сущі, погани сущі..." і така зневажливість наших українців праць предків продовжується аж до нашого часу. Тоді, як усі релігії до Хр. обожували природу, вірили в добро та в зло. Сонце було великим благословінням і радістю, а чорні громові хмари в день і чорні ночі, у виді зла. Подібне розуміння добра і зла було в Старому Заповіті - в хидів: "Ось Я сьогодні поставив перед тобою життя й добро, смерть і зло", (Втор. 30:15). Вибираї, - подумай як віруєш?

НАМАГАННЯ ЗБАГНУТИ МАЙБУТНІСТЬ

1503-1566

Заголовок статті "Змагання збагнути майбутність", була друкована в тижневику "Народна Воля" ч. 4.1965 р. Стаття вже пожовкla, не надається до ффетного друку. Як бувший член УРС, читаючи цю статтю, зродилась думка добре було б мати Нострадамусові пророцтва, але думка думкою, Наструсових пророцтв не було нагоди набути. І якраз проминуло цілих 20-ть років і в місяці вересні 1985 р., отрима-

ши від моого зайомого д-ра М. С. Чарторинського каталог, випродах книжок де подано: "Нострадамус і його пророцтва до 2000 років". Та крім Нострадамуса, ще в каталозі знайшовся "Божий лист", цей Божий лист для нашого часу, як археологічний унікум.

Можливим для багатьох сучасників у вільному світі, де хто скаже - що ж тут нового? Але для автора цих рядків, справді археологічна новинка. Наблизився 1904 рік у моюму селі, за австрійських у Галичині часів була заведена шість класова Народна Школа. Так, що мені пощастило з дяківської науки перейти до четвертої кляси Народної Школи.

В тому часі кількох селян знали читати церковне письмо, в тому числі і мій батько. Коли появився, той "Божий лист", то мій тато з великою побожністю щонеділі читав того листа, але головне, що щоденне життя не відповідало тій побожності.

Далі - де що про Нострадамуса.

Книжку яку я отримав у німецькій мові під заголовком: "Нострадамус зайнс форауззаген 1971-2000, як календар на 1971 рік, Третій наклад Герман Кісснер, 8 Мюнхен 60, Марія-Елі-Штрассе 16.

На одній сторінці поміщається один найстарший уривок з трьох початкових книг Нострадамуса, про філософію, астрологію і медицину. Багато християн думають, що пророками могли бути тільки пророки Старого Заповіту, це помилкове думання.

MICHAELIS NO.
STRADAMUS
Deß Weitherit-
mber / Hochersarnen /
Philosophi Astrologi/ vnd Medici-
ci/ zwey Bücher / darinn warhaffiger / gründelie-
cher / vnd volkommen bericht gegeben wird / wie
man erlich einen ungestalten leib / an Weib vnd
Manns personen außwendig zieren / sphen / vnd
junggeschaffen machen / vnd allerley wortlichehe-
de / kōstliche / frefftige wasser / pulser). öly / scyffen /
rauchherzlin / bisambuglen / zu mancherley gebrau-
chen dienstlich / artlich zubereyten. Und wie man
folgentes allerley früche auff des kōstlichest / vnd
lieblichest / in zucker einmatzen / vnd zur postwaffe
auff behalten soll. Erlich in französischer sprach
von ihm beschrieben : Nun aber / vonserem Vaders
lande zu gētem / in das gemain Teutsch auff das
artwichest verdolmersche / durch Hieronymus
Martium / besteten Doctoren der
Artney zu Augspurg.

1576 Km. Bay. May. freyheit
mit nach zuverlaet,

M. D. LXXII.

Міхаел Нострадамус нар. 14-го грудня 1503 р. Сен-Ремієй-Краувс у долуднівій французькій провінції. Батько його по професії нотар, жидівського походження. М. Нострадамус по закінченні середньої освіти вступив на студії медицини, закінчивши студії з дипломом доктора, і був прибічним лікарем французького короля Карла IX. Крім лікарської професії він студіював астрологію, а найбільше присвятив місця для студій історії, що й помогло йому до написання пророчої книги "Центурії". Цю книгу Нострадамусового пророцтва, Ватикан 1761 р. виклав не признаючи її міродайною для Католицької Церкви.

Цікаве, що німці які науково передують у Західній Європі, цікавляться пророчою творчістю Нострадамуса, і видають календарі для зазнайомлення про творчість Нострадамуса, і не лише німці - цікавляться, але й українці цікавляться, бо Нострадамус не поминув і українців. Про це йде мова в двох зачерткою статтях.

ЗМАГАННЯ ЗБАГНУТИ МАЙБУТНІСТЬ

I.

Доля диктаторів і закінчення Другої світової війни.

Доля диктаторів, Гітлера і Мусоліні, у пророцтві Нострадамуса, як видно вже тепер, сповнилося, майже дослівно.

Про Гітлера була згадка в попередньому числі "Н. Волі", а про Мусоліні подаємо тепер між іншим, як подає Нострадамус, а написано так:

"До висот королівських підійметься роджений той,
що роджений у бідній хатині.

Що буде тиранізувати князів і баронів,
Він збере армію і вирушить у Мільяно.

І забере з Фавенції і Флоренції мужів і громі.

Марш Мусоліні з Мільяно до Риму на чолі фашизму
і захоплення ним влади ще всі добре пам'ятають.

Смерть Мусоліні дуже докладно, говориться й писано, згине від заліза, і що його повісять за ноги. І дійсно Мусоліні та його любка Кляра Петатчі була розстріляна в Мілано, а опісля їх товпа повісила за ноги обоїх на Паччо Льоренто.

Лігу Народів і мир в Лозані, що закінчив Першу світову війну, Нострадамус з єдиною критикою та-кими словами:

"Кров невинних юдів і дівчат безчисленні зла, що їх попоїнить цей великий злочинець.

Святі образи замочить у горючій свічі,

І ніхто знати не буде, як воно сталося,

Вони знищать усіх іноземців,

Огонь бачитимуть на небі, і незнані народи по-неволять.

У цім віщуванні Нострадамус неначе дивився двозначно на політиків у Лозанні, де й підписано ті "мирові договори", від яких "сморід великий понісся". І він предсказує віддання у неволю народів і, що з того миру залишилося, запалиться поновно не-бо новою війною.

Щодо кінця Другої світової війни Нострадамус в його думках помилувався, всього на один тільки рік. Він предсказав, що Німеччина й Італія будуть переможені в 1944 році, тимчасом капітуляція настутила в 1945 році, що він мав на думці зломання сил, а написав капітуляцію. В тім випадку і тут його предсказання годиться точно з дійсністю.

Пророцтва Нострадамуса про майбутність СССР

Нострадамус у своїх ясновидіннях передбачив на східній частині європейського континенту, на території Росії, України, Білорусі та території інших народів панування комунізму. Це своє передбачення він висловив у своєму пророцтві про події на сході такими словами:

"Слов'янський народ щастям весної побіди.
Піднесеться до стану великої потуги,
Зі страху ніхто навіть не воружнеться.
Той, що буде мати владу ніщити".

II.

Нострадамус про Україну

У своїх пророцтвах Нострадамус ще написав такі слова:

"Коли Жнець у ставку з рибою порушиться,
Йдучи в напрямі Лучника у найвищому місці:
Пошесті, голод, смерть з вояцької руки -
Століття наближається до віднови".

Це предсказання вдеркане в чисто астрологічному тоні. Жнець - це символ планети Сатурна. Лучник або по латині Сагіттарія - це один в так відомих астрологічних "домін". Значить, коли планета Сатурн знайдеться в консталляції Сагіттарія, тоді буде війна, яка спричинить пошесті, голод і смерть. І по тій війні, як останній рядок проповіді, має наступити віднова століття.

Що цю війну почнуть більшевики, на це вказувало б таке предсказування:

"Велика зібрана армія надійде зі Славії,
Старий Олестант знищить місто;
Та побачить свою Румунію знищеною до краю.
І по цім вже не буде в силі, загасити великого пожару.

А останній вислід війни буде, англійський союз".

Великий Океан - це Тихий Океан, ця ворожба означає, що червоні зі страху побіліють аж по береги Тихого Океану, значить кінець буде і червоному Китаєві. Отже комунізм завалиться, це же й інший пророчий вірш, який так само предсказа-

зус, що перша визволиться Україна:

"Побачимо, як орієнタルне право упаде,
За яким надійде друге, більше принадне,
Дніпро буде першим, що має віднасти.
Бо діло й слова того другого будуть більше і,
важні і принадні".

У французькому оригіналі сказано Бористен, що є стародавньою грецькою назвою нашого Дніпра. По упадку большевизму – або як слушно назвою "орієнタルною", то значить, "азінтського права" настане в Україні нове право, новий лад, ділами та словами відмінний від дотеперішнього.

Це є таке Цукровського толковання предсказане. Як сказано на вступі, ці предсказання писані загадками, які нераз дуже тяжко зрозуміти. Сам Нострадамус в листі до короля Франції Генриха II. у листі написав, що в кожному предсказанні міг би був подати точні дати, та боявся переслідування.'

"По боротьбі і морській битві Великий Нептун в найвищому свому щаблі,
Червоний ворог зі страху поблідне
І у страх захене Великий Океан".

Великий Океан (в старинній Греції бог моря) означає найбільшу морську силу, якою є американсько-англійська потуга.

"Релігії й церкви змінятиме за примхою,
Заподіє більше шкоди, қамінно як живим,
Своїм гладким язиком, що вуха доскоче".

Чи не правда? Сталін позамикав і повалив церкви, але народу, живої церкви не знищить. Та хоч був сильний Сталін і його диктатура, що ось-ось його влада скінчиться. І тому:

"Щоб вдергати великий коливаючийся покров,
Червоні вирушать, щоб його очистити,

Родина буде здавлена майже до смерти
Червоні, червоні, червоного з'їдять".

Знаючи ті події, що відбувалися в Советському Союзі від часу приходу до влади комуністів аж до тепер, кожному легко встановити, чи Нострадамус праильно передбачив їх, вклічуючи зі смертю Сталіна, і усуненням Хрущова, чи ні.

У паризькому щоденнiku "Ісі Паріс" недавно з зору Нострадамуса "Еріtre Ненрі II" ще такий уривок який передбачує майбутність народів Советського Союзу, а в тому й Україну:

"А краї, міста і провінції, яких перші спроби відзискання волі закінчилися ще тяжкою неволею, заміщається вірними свободі й релігії, почнуть ударяти в ліву сторону, щоб повернути в праву та відбудувати святості віддані збезчещині. А коли розсвярятися двосі великих собак, відбудовані будуть святині, привернені будуть права клерові".

Спеціаліст у відшифруванні важкозрозумілих місць у працях Нострадамуса зі згаданого паризького щоденника бачить у зацитованому абзаці пророцтво розвалу комуністичних режимів у Східній Європі, яке прийде у висліді боротьби двох псів - СССР і Китаю.

Передбачення майбутності сучасного ясновида

Коли вже подаємо про ясновида Нострадамуса, треба згадати і про нашого віщуна, але вже сучасного, Рауля Льовренсо Ляпа, португалця, знаного у широкому світі під ім'ям "Горус".

У вересні місяці м. р. він був загостив до Бразилії, та уточнив своє пророцтво, яке він висловив був ще в 1952 року в журналі "Жорнал де Атуалідадес". Його пророцтво про майбутність міжнародної ситуації таке:

Світовий конфлікт виникне внаслідок ускладнення

міжнародної ситуації, головне в Азії, а конкретно в таких країнах: В'єтнам, Китай, Іран, Пакистан і Малайзія, Японія, формоза й Корея. Нову війну треба очікувати в грудні 1964 р., А найпізніше в березні 1965. Безпосереднім спричинником третьої та великої світової війни буде Червоний Китай. Японія вступить у війну значно пізніше, але по боці червого Китаю. Дальше цей ясновид говорить, що ЗСА і СССР "збиратимуть плоди" свого взаємного недовір'я, а теж їхньої довголітньої політики, що дала можливість пробудитися Китасві з летаргічного та довшого сну.

Такі предбачення, а читачі, мають свій розум.

"Народна Воля" ч. 4, 1965

Астрологічний малюнок
Нострадамуса про нуклер-
ну війну (1503-1566).

Михайло Кучер

НОСТРАДАМУС — ВОРОЖБА ЧИ ФУТУРОЛОГІЯ?

Людині властиве бажання знати майбутність, як свою особисту справу здебільша побутового характеру, так і політичну справу — своєї країни або й цілого світу. Особливо людство хоче знати будучину у тяжкі і небезпечні часи.

Тоді можна звернутися до Нострадамуса та його книжки „Центурії“. У цій книжці Нострадамус дав у вигляді загадок або ребусів образи майбутнього з 1555 року і аж по 3797 рік.

Нострадамус жив у бурхливу добу. Він — особа загадкова і контровергісна, мав ворогів або скептиків, і великих прихильників. Нострадамуса можна вважати прелтечою футурологів і одного з раних представників антиутопії. Скептікам можна сказати, що раціональність, до того спрошена, не дозволяє проникнути у тайни буття. Не все можна зрозуміти своїм обмеженим знанням, не можна зрозуміти, як тібетські ченци бачать на віддалі сотень, а то й тисяч кілометрів.

Але таку властивість мав французький астролог і прибічник лікар короля Карла IX Мішель Нострадамус. Він вірив у закони, які керують історією людства, і такі закони не залежать від людини, бо тих

законів не можна уникнути. Коли в Європі панували монархи „з ласки Божої“, він мав сміливість говорити про загин монархій. Будучина людства, на думку Нострадамуса, відповідає законам моральні категорій.

„Центурії“ — велика книга, яка привернула до себе увагу багатьох. Скептики кажуть, що правдивість передбачень Нострадамуса перевіряє досі тільки минуле, і тому загальні туманні вислови можна застосовувати до і так відомих вже випадків.

Нострадамус, наприклад, пише: „Могутність задихнеться в своїй злобі, держаре звірів не може довго жити“. Цю ворожбу можна застосовувати до Гітлера та його III-го райху.

Філософія історії Нострадамуса — можливо перша антиутопія у світовій культурі. Більш-менш 30 років до „Центурій“ вийшла у світ „Утопія“ Томаса Мора, яка обіцяла людству поступ без перерви, у наслідок чого на землі запанує рай. Цю концепцію підхопив Карл Маркс і звульні гризував її. Вона обернулася у найбільш криваву історію людства.

У протилежність до Томаса Мора і Карла Маркса Нострадамус мав досить земного реалізму. Він зізнав,

що рай на землі і золота доба нездійснімі. Він визнавав глибоко моральні заходи і остаточну перемогу справедливості. В результаті його пессимізм кінчиться оптимістично.

Уважають, що це про Наполеона Ноstrадамус написав так: „Занадто нахабний вояк народиться близько Італії. Його імперія буде неспокійна. Він знищить багато вояків, як 'чудовий різник' у безусіших війнах".

Хто читав таке передбачення у Франції до революції 1789 року, не знав, що воно незабаром здійсниться.

Тепер майже чотириста років після того, як були написані „Центурії", можна дивитися на Ноstrадамуса як на того, хто передбачив технічні винаходи: підводні човни, літаки, атомову бомбу, французыку і большевицьку революції, генерала де Голя, Франко, Леніна, Сталіна, Гітлера і Муссоліні.

Для прикладу візьмемо такий катрен — чотири рядки вірша („Центурії" написано віршем) у прозорому перекладі: „я боюся невідомого третього правителя загадкової варварської сіріжкої країни. Він повбиває всіх своїх сініврітників, але що стане з ним по смерті?" — Тепер ми знаємо, що це портрет Сталіна та усунення його мумії з мавзолею.

Сkeptики скажуть — ви-

падковий збіг обставин. Але таких збігів обставин у „Центуріях" щось занадто багато. У його дивній, триვожній і, можна сказати, страшній книзі можна знайти передбачення жовтневої більшевицької революції та її наслідків. У своєму „Великому апокаліпсії" Ноstrадамус писав: (дослівно)... „У жовтні вибухне велика революція, яка виважиметься найбільші грізною з тих, що сталися досі. Життя на землі перестане розвиватися свободно і потоне у великому тумані. А весною після неї стануться великі переміни, впадуть королівства, великі землетруси. Все це послана з виникненням нового Вавилону, мерзотної проституції, жахливої духовної пустки. І це буде продовжуватися 73 роки і сім місяців".

Якщо почати рахувати від жовтневої революції, що сталася 1917 року, то 73 роки більше дасть нам рік 1990-ий...

Чи так станеться, ми сьогодні не можемо певно сказати. Це скажуть ті, які прочитають „Центурії" пізніше. За Ноstrадамусом рік 2025 принесе зміни: комунізм тоді остаточно загине, розлюченій народ буде скинути з п'єдесталів статуй Леніна. Советський Союз буде у стані війни. Китай об'єднається з арабськими країнами і вони вдарять з двох боків та розчавлять СССР. Тоді на його просторах настане релігійне від-

роджання християнського світу.

Очевидно нема і не може бути об'єктивної певності, що все станеться власне так. Але з певним страхом читаємо далі: „Догматики створили нову віру. Всі будуть хапити великий обман. Звірів будуть міряти шляхетною міркою і зло будуть пропонувати, як добро". Чи не є це точна характеристика марксизму-ленінізму?

А ось як Нострадамус бачить пореволюційний Саветський Союз:, Мете

снігом і світу не видно: щось дістється на Арктиці, де люди стануть гірші звірів. Волю замкнено в тюрлі і проголошено анатему законові — 'не вбий!'

Але є і віра в кінцеву перемогу справедливості і віра в те, що „державі звірів суджено короткий вік" ... „Я знаю, що з'явиться новий Спаситель, бо нема сили, що може знищити любов. Треба цінити слово пророків, що загинули, і зайде сонце з древніх гробів".

„Центурії" в Японії вже стали „бестселером".

"Свобода", 1983.

ПРОРОЦТВА ЙІСТОРИЧНІ ПОДІЇ

Багатьох із релігійного руху католиків, протестантів і православних такого переконання, пророками були лише біблійні пророки, але у смітлі із історичних подій з початком розвою християнства у розумінні Бога й пруди Його, то вже не пророцтва, а жива дійсність, Бог обявляє Себе в Своєму Сині Спасителю людства, щоб заговорити до людей через вічне Слово: "У початку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово", (Ів. 1:1). Про те, що біблійні пророки пророкували, особливо та пророк Ісаї, пророкуючи про Христову смертну дорогу, аж до перемоги через воскресіння із мертвих.

Від найдавніших часів і через усі віки були люди що цікавилися будучністю, не бракус іх і нашого часу, пророцтва про "Зоряну війну", як великий страх перед марою. В кінці вище наведеної статті, її актуальних думок, автор М. Качур подає, що для японців, найбільше технологічно розвиненого народу на сході Азії, Нострадамусом і Його пророцтвом зацікавлені японці. "Центурії в Японії вже стали і є цікавістю".

Попередник із пророчих думок був англієць Томас Мор (1478-1535). Його твір "Утопія", яку він видав 1516 р. описуючи про острів на якому мало бути нове життя. Чи за його "Утопію", чи за що інше за короля Генрика VIII він був ув'язнений, просидів чотири роки у в'язниці.

До пророків в слов'ян то слід зачислити двох Федора Достоєвського, як письменника і Тараса Шевченка, як академика й поета на літературному полі.

Федір Достоєвський (1822-1881), один із найбільших письменників не тільки московської, але світової літератури, змосковщений нащадок українського роду. Він, як подає "Енциклоп. словар" Ф. Павленка, він у його повістях і романах, побільшти писав про недолю бідного народу. 1849 р., словник у його обвинуваченні й засудженим на смерть, московським судом, взамін на кару смерти, був висланий на чотири роки на Сибір, - не подає за які прогріхи, але з великої слави - дорога на Сибір.

Проф. Є. Онацький, в "Укр. Малі енциклопедії" - Достоєвський писав: "Всякий великий народ, повинен вірити, коли хоче довго жити, тільки він є вибраним народом", на що оперся російськи комунізм".

Тарас Шевченко, академік (1814-1861), як співучасник Достоєвського. Щлий Кобзаар Шевченка перейнятий недолею народу. Як Достоєвський так і Шевченко бачили, як наближується велика катастрофа для Росії і тих народів, що були під опікою Росії:

"Настане суд заговорять і Дніпро і гори,
І потече сторіками кров у синє море"

Шевченкове пророцтво дослівно сповчилось. Достоєвський за його пророцтво перебув чотири роки на Сибірі, а Шевченко мав там згинути, але добре люди росіяни й українці визволили його з неволі.

ЗОЛОТИЙ ІДОЛ І ЗОЛОТОЛЮБЦІ

"Бо де скарб ваш, там бу-
де й серце ваше!" (Лук.12:
34).

Всі багатства нашої праматері Землі в цьому числі й золото є великим добром для людства, тільки лихо по-більшості в цьому, що на світі є багато золотолюбців, що несвідомі розрізняти добро від зла. Золото від самих початків розвою цивілізації, стало великим добром у торгівлі. Коли ще на світі не було монетарної, так вигідної системи, що за малу круглу монетку, подібно нашого часу паперову в усіх справах життя людського можна без найменших труднощів полагодити. Колись у давнину, як не було монетарної системи, то була виміна продукти за продукти, товарі за товарі, нашого часу при допомозі монетарної системи масмо всі вигоди, - в кишеню змуть паперців, чи то доларів, чи банківських чеків, подорожуємо по цілому світі без найменших турбот.

Історія золота, яке так заімпонувало людям мас початок разом з іншими металами, яких люди відшукали і на землі та в землі."Енциклопедія світової історії", автором якої є Вільям Ланджер, що бронз у Полудній Европі, і на східному попереході Чорного моря, знаний був на 3,000 років пер.Христом, а бронз дещо є кольором близький до золота. Золото - жовто бліскучий метал був знаний на 2,500 років до Христа. Китайці й інші народи того часу, золотом прикрашували свої богів. У XII-му сторіччі финикийці були первими, що по-даючи знайдений на маленьких злитках золота, що служили на взір будучих золотих монет. Лідійський цар Крез - славився своїм багатством, перший почав бити золоті монети своєї держави, які швидко почали ширитися по всіх берегах Егейського моря.

Найбільша вартість золота, то його якість чи непсу-
ваність. Тоді, як кожна річ на цій землі псусться,

ржавіс, єдине золото відзначається тим, що не псується й не ржавіє, золото відзначається майже божеською прикметою непсуувальності.

Золото своїм блиском і жовтою барвою асоціюється у подобі Сонця. Відтак, золото як символ багатства, як фактичний вияв і сила, рівночасно золото має багато, відємних рис і різних зловживаних випадків. Тому історія золота, це небезпечна історія жахливих злочинів, ошуканства, шпигунства, підкупства, нападів, грабунків, і вбивств. Та мимо всіх добрих і не добрих думок, чи поглядів про золото, то воно й нашого часу є ідолом для любимців золота.

За історично-хронологічною таблицею проф. М. Грушевського "Всесвітня історія" Київ 1920, вповні погоджується з біблійною датою, перебування Ізраїля в Єгипті Його вихід з єгипетської неволі. Головне, що того часу єгиптяни й інші народи, а в тому числі й народ ізраїльський, високо оцінювали силу воля (бичка).

Мойсей розбиває таблиці з причини бичка

В Ізраїлі мимо того, що єгипетський бичок був ідолом, про те в єрусалимській святині, велика вмиwal-

ниця на дванадцяти волах, навколо головами до фронту. Воли від найдавніших часів аж до нашого ХХ-го віку, а Азії, Індія ще й тепер цінені як домашні звірі ята у рільничій праці.

Вище поміщений образов про Ізраїля, Мойсея й бичка говорить 2 книга Мойсея (Вихід), 32: 1-2, 7, 19. Коли Мойсей пішов на гору Синай, приготувавшись до дальнього керування народом, а з великим табром народу на пустині, полішився Арон найвищий священик, як заступник Мойсея. Мойсей забарився на горі Синай, люди звернулись до Аrona й кажуть: "Ану, зроби нам бога, щоб він ішов перед нас! Бо отої Мойсей, той чоловік, що вивів нас із єгипетської неволі, - не знаємо, що сталося із ним?"

Арон видко під намаганням людей був безрадний і рішив вислухати їхню просьбу. "Сказав же Арон до них: "І повиймайте золоті ковтки, що в уях ваших хінок, вавших, синів і доньок ваших та принесіть до мене. Позбирав він їх з їхніх рук, розтопив у формі та й виробив з них вилитого бичка. А вони загукали: "Ось і бог твій, Ізраїлю, що вивів тебе з єгипетської землі".

Наступив день великої урочистості, принесено огняну жертву, веселість і радість та танці величні навколо єгипетського бичка. У сьомому вірші написано - "Господь сказав Мойсеєві: "Іди притама на діл, бо зіпсувався твій народ, що ти вивів із єгипетської землі". Мойсей іде з гори Синай до народу ізраїльського, "І як наблизився до табору, побачив бичка й танки, і запалає гнівом Мойсей і кинув таблиці із рук та розбив їх під горою". Ізраїльці танцювали навколо бичка єгипет...го, та навколо золота, що блищато та чаруючи блиском їхні очі.

Золото як тільки його людина вишукали на землі, чи в землі мало й мас ту привабливість не лише для прикраси тіла, але для золотолюбців, як багатство. І правило говорить гасло цієї статті чи розділу: "Бо де

скарб ваш, там буде й серце ваше!" Багато таких є, що поверховно ставляться до науки Христа, або безвірники по різному можуть розуміти вище наведені слова то їхня справа, проте Правда лишається правдою. Золото, як метал лишається золотом, але як вже на іншому місці згадано є великим добром у торгівлі, а торгівля єднає людське життя, коли торгівля є безкориснолюбна, чесна й солідна.

НА НЮЙОРКСЬКОМУ ВИСТУПІ перед конференцією президентів найбільших американсько-жидівських організацій Іцак Шамір, міністер закордонних справ Ізраїля, у четвер, 26-го вересня, сказав, що Ізраїль не виступить проти Преторії, тобто проти Південної Африки, через політику апартеїду, яку стосує більш уряд Преторії проти негритянського населення країни. Голосна в світі тепер справа боротьби проти апартеїду не стане справою його „мален'кої країни”, сказав Шамір, бо ця річ належить для вирішення суперпотугам. Натомість Ізраїль ставиться до Південної Африки „реалістично” і продовжує торгівлю та інші бізнеси з нею, бо, поперше, там живе понад 120,000 жидів і вони зацікавлені в збереженні добрих відносин поміж Преторією та Ізраїлем. Їх безпека, можливо, була б загрожена, коли б Ізраїль виступив проти уряду більш; подруге — великі розкопи брильянтів та копальні золота в Південній Африці не чужі ізраїльським інтересам, бо з тих п'яти міст у світі, де переробляються, ріжуться й шліфуються південно-африканські брильянти, одним містом є Гель Авів. Чотири інші — це Нью Йорк, Лондон, Амстердам та Бомбей.

"Свобода", 1. 10, 1985

Світова продукція золота. Гін за шуканням золота і збагачування ним та іншими дорогоцінними мінералами, просто не вгомонна. Шукачі золота це люди праці, які працюють, не числячись із годинами праці для них головне, щоб знайти більше золота. Золото знаходиться в землі і на землі. Крім жовто світлого золота є ще інший рід золота який нашого часу дуже потрібний і вартісний і коштовний, продукенти цей рід золота називають "чорним золотом", без цього "чорного золота", вся транспортація автомобільна й летунсько-повітряна була би безчинна.

Цей ховтий метал, золото яке побільшості знаходить-
ся на південній півкулі землі, то багатство для краю.
Полуднева Африка, яку свого часу заселили англійці й
єсь іде боротьба між білими й чорними поселенцями, і
можливе, що причиною боротьби якраз – золото та ін-
ші дорогоцінні мінерали.

Нашого часу на золото на першому місці багаті та-
кі країни: Південна Африка, Гана, Заїр і Південна
Америка: Аргентина, Бразилія, Колумбія, Нікарагуа та
Мексико; відтак З'єднані Стати Америки, Канада, на
Східній півкулі нашої землі СССР, Сибір і Індія, від-
так деякі менші країни з малими слідами золота.

Коли ходить про западливе шукання золота, то до-
бре навести пресове звідомлення з місяця липня 1984
року про шукання золота в Бразилії. Часопис, "Гвоздя
Полярна" Мілвоокі, ЗСА подає таке звідомлення:

"У бразилійських джунглях у середньому бігу ріки –
Амазонки вже кілька місяців продовжується велика на-
стерлива гарячка в попукуванні золота. До цієї околи-
ці прибули різними дорогами окото 20,000 людей, пошу-
кувачів золота, – головне безробітних робітників які
шукають і знаходять малі грудочки золота. У той же час
злетілись до цієї місцевості тисячі "небес-
них птахів", гандлярів золотом. Ті птахи стараються,
негайно оскубати тих, що трохи озолотилися. Вся сила
людей пошукувачів золота, живуть у незносимих умови-
нах, і місяць за місяцем, день за днем, смерть бідо-
дашніх шукачів золота покликає до вічного спочинку. І
мимо тяжких умовин, бо велика спекота термометер Ц.
доходить до 40 ступенів, а вологість до 90 ступенів,
комарі розносять малярію, їдовиті змії (гаддя) що не
бракує в гарячій Бразилії, жаліть шукачів золота, що
приходиться переносити тяжкі болі та смерть, але ар-
мія шукачів золота не маліс, а поповнюється новими з
дня не день контингентами. Мимо того, що Бразилійська
Держава перестерігас людей перед нещастям, але пого-
ння за золотом, стягає нових пошукувачів золота, нез-
вертаючи уваги на різні перешкоди навіть і на смерть,

це говорить яку силу має золотий ідол і пошану золотолюбців до ідола.

Бразилія, це країна яка на все багата: на золото і на різні мінерали, ось ніжче йде мова, що Ньюорський музей отримав як подарок камінь топаз, від доброго й широго жертводавця.

В НЮЙОРКСЬКИЙ МУЗЕЙ природничої історії був доставлений дорогоцінний камінь топаз, знайдений у Бразилії. Його вага дев'ять з половиною фунтів. Блідо-сіній камінь, який дістав називу „Принцеса Бразилії”, буде виставлений в музеї для огляду в січні наступного року. Куратор музею не уточнює, які заходи щодо охорони дорогоцінного каменя будуть прийняті. Ім'я жертводавця, який подарував його ньюорському музею, нікому невідоме.

"Свобода", 27, 12, 1985

Золото є майже на всіх континентах Землі, переважно в Південній Африці та в Південній Америці, відтак на великій і широкопростірній державі З'єднаних Стейтів Америки. Ніжче поміщається два образки про початкові знаходи золота на території ЗСА, стейти Вірджінія і Каліфорнія 1835 і 1848 роках.

У стейті Джорджія знайдено золото 1835 року

GOLD WASHING IN CALIFORNIA.

У Каліфорнії золото знайдено в пісковатій землі, шукачі промивають золото.

Вище наведена з преси мала згадка про те, що історичний музей у Нью Йорку отримав дорогий подарок, камін "топаз" від жерводавця, який не подав свого імені

ні й прозвіща, можливим зі скромності, або з якихісь інших причин? Яка доля буде саме цього дорогого подарка, буде залежати від тих "небесних птахів", літаючих над берегами ріки Амазонки. Ці птахи можуть якимісь дорогами оволодіти цим каменем топазом, та розклювати на малі частини й мати добрий бізнес чи інтерес, - таке щось, як для голодної людини добрий та смачний кусень хліба.

Тому 150 років, як у Джорджії та в Каліфорнії ~~ЗСА~~ знайдено золото, тоді ще не було "небесних птахів", то европейці перепливали Антлантийський океан великими й потужними на той час, символізуючи "морськими китами" їхали, як християни та мусульмани на прощу до Єрусалиму.. щоб кланятись золотому ідолові.

Тоді ще не треба було шукати золота, як нашого кінцевого ХХ-го віку, в Південній Дакоті біля міста Куотер у великій кopalальні, що зветься "Гомстейк", і шукачі золота лазять по норах, як крети. Правда, нашого часу при великій технології є всі кopalальні вигоди, при допомозі електричних вінд, возиків, та ще й свіжого повітря, яке штучним способом впроваджується до кopalальних тунелів. Та крім цього, коли з кopalальних тунель на поверх землі вивозиться тисячі тон руди, в якій міститься золото, треба в великих мисах у подібний спосіб, перемивати водою, щоб розділити золото від землі, - подібно, як на образку, колишні шукачі золота тому 150 років у Каліфорнії.

В кіці цих рядків ще постає питання, що тому 3,550 років, коли Ізлайлль, як вище, вийшов із Єгипту, і на пустині, зібралиши від людей золоті прикраси, і виточив золотого бичка, це говорить, що тоді все було золото та спосіб розплавити це золото й вилити бичка.

Пророк Ісаї пише в 30-му розділі, що прийде такий, не очіканий час, що люди золото, як ідола викинуть на смітник. Все на світі можливе!?

БЕЗКРИТИЧНА ДИСКУСІЯ (Коментар)

Критика — старе, як світ, грецьке слово, яке говорить про людину, що розбирає та розглядає справу, про яку хоче говорити, розтолковувати чи пояснювати або вияснювати. Л.Білецький писав: «Критика — це конкретна частина естетики, оскільки критика підпорядковує свій критерій і оцінку мистецького твору загальним принципам і нормам естетики».

Друге слово, що подібне до критики, це «критиканство», що в Галичині називали «хлопською філософією». Оції «хлопської філософії» не бракують між українцями на еміграції чи в країнах вільного світу. Здорова, об'єктивна критика, особливо доброчесна — річ вельми корисна та потрібна. Лише біда в тому, що наша критика рідко буває здорова й об'єктивна. Критикує всякий українець, хоч мало тямить про те, що критикує. Різниця між критиком і критиканом є та, що творчий критик має лише один шлях — добро ідеї; критикан вишукує доріг, щоб виказати їх зло.

У журналі «Украпрес», ч. 29, 1985 р., на стор. 20-23 подано: «Дві сторони медалі про книжку І. Форденка «Від Сталіна до Дажбога» і Д. Солодухи «Відкритий лист до І. Форденка». В іхній дискусії іде мова про Україну та її народ з передхристиянської доби та про християнство, яке заведено за часу Володимира Великого, 988 року. І наближується ювілей тисячоріччя хрещення київців, 1988 р., і про цю урочистість іде змагання між українцями-католиками, українцями-православними та російсько-українською Православною Церквою в ССР і в Україні. І в дискусії повище наведених

дискутантів немає нічого конкретного ні про прайсторію України, ні про християнство в Україні. А про одне й друге ми маємо певні наукові праці, які заслуговують на увагу, а не на різну, як вище наведено, «хлопську філософію».

Від віків, як почала людина жити на цій планеті Землі, зустрілась зі світлом Сонця та подіями природи. Про це все говорить історія релігії, але, на превеликий жаль, українські науковці ще не здобулися на видання Історії релігії. У кожного народа є назва Бога. Проф. В.Шаян у своїй науковій праці «Найвище Світло» (Лондон-Торонто, 1971 р.) пише: Предки відчували Бога Всесвіту як Найвище Світло. Це Небо і Бог і Найвища Творча Снага, Всевічна і Встворча Істота є Світло Найвищого Неба над нами». Проф. І.Огієнко, в Канаді митрополит УАПЦ, в науковій і широко обдуманій праці «Дохристиянське вірування українського народу» (Вінніпег, 1965) у 3-му розділі «Українська мітологія» подав своє розуміння правильного окреслення слова «Дажбог» — це Бог добра.

Л.Силенко мішає віру з релігією, тоді, як між тими словами є велика протилежність. Віра є одна, а релігій багато. Віра — це стан персональний кожної людини, що віруючу людину лучить із Богом-Духом. «Бог є Дух, і ті, що Йому поклоняються, повинні поклонятися у дусі та в правді».

Вище наведені дискутанти один одному докоряють про «ідолопоклонство». Перший закидає другому: «Ти молишся до Старого Дажбога — ідолопоклонства», а другий каже першому: «А ти звеличусь лише свого християнського Бога» і додає: «З того виходить, що є ще інші боги». Цікаву думку наводить Д.Солодуха: «І нехай відповість мені

пан Форденко, кого ті доброчинці не винищували? Чи не таких самих поган, до яких і він, і я належимо?» Договорились наші друзі, як каже церковна мудрість: «Свій свояси не познаша».

У числі за січень 1982 р. Е.Козак помістив у своєму ілюстрованому гумористичному журналі «Лис Микита» на першій сторінці обкладинки в історичному світлі три дзвони та дзвонарів: перший дзвін — 2,000 років українського столичного міста Києва, другий, середній дзвін, яким дзвонить дзвонар у сутані священичій,— 1,000 років, а третій дзвін, яким дзвонить дзвонар із орденами,— 1,500 років, і внизу напис: «Хто кого заглушує?» Автор цих рядків для кожного дзвона й того, хто дзвонить, подав коротку замітку, головне про третій дзвін: дзвонить, що християнський Київ існує 1,000 років.

Замітка. Малий дзвін: при нагоді українець і жид зустрілись і завели розмову про історію своїх народів. Українець каже:

— Скажи мені, відколи починається ваша, жидівська історія?

— О, наша, ізраїльська, історія починається від початку світу!

— Так, це правда,— каже українець,— бо про це написано в Біблії.

— А відколи починається ваша історія?— питав жид українця.

— Наша, українська, історія починається від князя Володимира та від хрещення України-Руси...

Тарас Шевченко, геній слова, не помилився, коли сказав, як то українці в чужому світі будуть навчатися:

Отак то ви навчастесь
, У чужому краю!

**Німець каже: «Ви монголи,
Монголи, монголи,
Золотого Тамерлана
Унучата голі!»**

«До мертвих і живих», 1845

Українська преса у вільному світі на всі голоси дзвонить, як ті дзвонарі «Лиса Микити», про комунізм, що запанував у Східній Європі і шириться по всьому світі, але саме в тій пресі немає жодної згадки про причину, чого він знайшов осідок у Москві та в Києві, де святині, що по-церковному називалися «Храмами». І не тільки церковні domi-святыни називалися храмами, але в кожному місті чи в селі ще були свята, що називалися храмами. На такому тлі постала народня приказка: «Де храм, то і я там», бо на тому «храмовому святі» можна було не абияк поділитися чаркою горілки та доволі наговоритись безтолковими справами.

Це добре, що «Украпрес» дає місце для подібних дискусій; нехай викажуть свої думки й ті, що живуть «на низах». Головне, що дискутанти не знайомі ширше з «Кобзарем» Т.Шевченка — можливо, що й не мають цієї книги в домі чи в помешканні. Коли б знали зміст цієї книги, то не зневажали б один одного «ідолопоклонниками», а було б, як писав Шевченко: «Були б добрими братами і синами сонця Правди!»

Коли ходить про "чужовірів", то багатох, що покликуються на чужовірство не свідомі у своїх виводах.

"Світовий Альманах" за 1985 рік, видання "Дейлі Ньюс", подає статистику християн усього світу, наприклад, разом усіх християн 1,056,692,845: католиків — 621,639,320, протестантів — 369,408,315, православних — 66,645,210, це число,

не повне з антирелігійного руху в СРСР та СРСР. І. Силенко каже, що українці, як християни, то "чужовіри", видно, що він того не знає, що до початку Нової ери, всі люди, не тільки українці визнавали Бога й вірили, як ім наказувало їхнє сусміління й розум. Віруючі люди, опираючись на ґрунті Нового Заповіту та духового народження, є живими свідками у воскресіння Ісуса Христа, що Христо є Бог Дух, і тільки Він міг сказати: "Я воскресіння і життя, хто вірує в Мене, хоч умре буде жити". Тут нічого не поможуть Силенкові єгипетські "Озиріси", або єгипетські "Крішин", бо вони були лише людьми а більш нічого.

Бог явив Себе в Ісусі Христі в ~~важчорі~~ ніші дні людської історії. Сучасний марксо-атеїзм хоче закрити той період, але, то не під Його силу. Для вище наведених дискутантів та рунвістів добре було б і з увагою студіювати книгу І. Кузич-Березовського "Оріяна", це можна сказати, є історія релігії, настільна книга, з малюнками й mapами (картами) про праісторію України.

Л. Забіренко

ОДНОСТОРОННЕ РОЗУМІННЯ ПОДІЙ

Ми, українці, численний народ на європейському континенті, але від Переяславської угоди Богдана Хмельницького з Москвою в 1654 р. стали поневоленим народом. І коли ми вникаємо в історію українського народу без реальних всесторонніх студій минулих подій, території України та духовно-національний стан народу (шкільництво), — ми розминаємося із головною метою вивчення території та її народу.

1978 року появилось на книгарських полицях видання «КМБ» «Два протилежні світи». На 4-ій ст. під заголовком «Українська державність у лябіrintному колі» подано 10 точок головних причин, чому український народ, такий численний на європейському континенті, до цих пір бездержавний.

Д-р Іван Франко, який свій науковий докторат здобув у Віденському Університеті, промовляючи на ювілі проф. М. Драгоманова в його 30-річчя науково-літературної праці, сказав таку фундаментальну думку: «Народ, який не вміє шанувати своїх заслужених мужів, не вартий імені культурного народу».

Причиною до написання цієї статті під заголовком «Одностороннє розуміння подій» є стаття про В. Винниченка «СТРАШНИЙ ДОКУМЕНТ», що була друкована в журналах «Украпрес» (ч. 29, 1985, ст. 13-16) і «Екран» (ч. 131-133, 1985 р., ст. 12). В «Украпресі» була стаття В. Чапленка про В. Винниченка дещо в легшому тоні від «Страшного документу».

Всяка односторонність для історії є шкідлива. Хто ще живе, що народився в кінці XIX століття й пережив Першу світову війну та

Березневу і Жовтневу революції в бувшій Російській імперії, то для них «Страшний документ» В.Винниченка аж ніяк не «страшний». В.Винниченко переступив поріг царського й комуністичного режимів. Він бачив, як виглядало людське життя за царських часів двох протилежних світів: дворянства й духовенства та робітництва й селянства. Хіба він не знов про землевласників панщиняних часів і про скасування панщини (кріпацтва) в Австрії 1848 року, а в Росії 1861 року. У часі скасування панщини селян наділювано малими частками землі, яка була власністю селян. В Австрії селянин дістав наділу 12 моргів поля, яке було поза орною панською землею,— клаптик землі із сінокосними мочарами. І ті селяни, що отримали тих 12 моргів поля, відходячи у вічність, лишали своїм дітям, і діти ділили цю землю між собою. Та ба в третьому поколінні вже не було чим ділити. Так, як думав В.Винниченко й написав той «Страшний документ», подібно думали й багато його співучасників. Ніхто з українських політиків, духовників, науковців і не відчував так виразно та ясно ту велику подію, що наблизалась, мов громова буря, над Східньою Європою, як бачив і говорив пророчим духом у поемі «До мертвих і живих, і ненароджених» геній слова Тарас Шевченко:

Схаменіться! Будьте люди,
Бо лихо вам буде:
Розкуються незабаром заковані люди;
Настане суд! Заговорять
І Дніпро, і гори,
І потече сто ріками
Кров у синє море.

Сучасний український журнал «УкраПрес»,
що його видає д-р Ів.Овечко, такі статті, як

«Страшний документ» і т.п. подає в двох сторонах медалі. Наприклад, В.Чапленко: «В.Винниченко — патріот чи зрадник?» І «Страшний документ». Кмітливий читач, коли прочитає одне й друге, бачить, як виглядала ціла справа української історії.

Проф. Євген Онацький у його «Українській малій енциклопедії» не згадує про цей «Страшний документ», але на 155 ст. подає як короткий життєпис, який кидає ясне світло на події й упадок Російської імперії і створення нової комуністичної:

Винниченко Володимир (1880-1951) — талановитий український письменник (оповідань, романів, драми), на жаль, надто перейнятий духом сучасної йому московської прогресивно-розкладової літератури, підпільний дореволюційний діяч, один із організаторів Революційної Української Партії (РУП), потім провідник Української Соціал-Демократичної партії, голова першого українського пореволюційного уряду — Генеральний Секретар Українського Центру, потім голова Директорії УНР. Надто імпульсивний і егоцентричний («Чесність з собою»). Винниченко рішуче не надавався на ті провідні місця в українському політичному житті, на які його висували його таланти, як письменника й промовця, та його прихильники. Він своїми постійними хитаннями між ідеалами української державної незалежності та совсто-московського федерального «краю» завдав багато шкоди українській визвольній справі й багатьом людям, що йому довіряли та йшли за ним. Докладніше про нього в моїх нарисах «Завзяття» (Паріж, 1956).

Українська приказка каже: Ми чули голос, та не бачили людини». «Украпрес» дас

можливість — чути голос і бачити людину. Проф. Є.Онацький виразно пише: «Винниченко рішуче не надавався на ті провідні місця, на які висували його таланти та його сучасники». Ми мусимо погодитися із живими фактами, що до революції, яка виникла в місяці березні 1917 року, російський й український народи не були приготовлені. Із того «неприготовання» скористав чужий міський елемент — переважно бездомна біднота.

Сучасні видання та часописні статті різних авторів дещо односторонні. Ті, що по Другій світовій війні поселились у вільних країнах, де є воля думок і слова, ще без орієнтації і правильних поглядів. Деяким не пошкодило б прочитати й продумати «Скитальчу думу», автора цих рядків, що була надрукована в книзі «Проблеми людського життя» 1982 р., тоді б «Страшні документи» не були б страшними. Треба знову звернутись до поеми «Мертвих і живих», де Т.Шевченко пише, щоб мати свою, а не чужу мудрість:

Якби ви вчились так, як треба,
То й мудрість би була своя;
А то залізете на небо:
«І ми — не ми, і я — не я!»

В.Винниченко знаходився між двома «мудрощами», і між тими мудрощами хитався то в одну, то в другу сторону. Шевченків «Кобзар» (видання д-ра В.Сімовича 1921 року) — це посма, написана під гаслом євангельських слів: Якщо хто каже, що люблю Б-га, а брата свого ненавидить, то це брехня». (І лв. 4:20). Ми, українці, не зважаючи на різниці наших поглядів, с народом однієї України.

В кінці слід навести два фрагменти з нашої

сучасності: Перший — тисячорічний ювілей хрещення київців, а не населення всієї України, бо введення грецького християнства тягнулось роками. Про це говорить ясно митрополит Іларіон у його книзі «Дохристиянське вірування українського народу», Х-тий розділ, але він нічого не згадує про український герб Тризуб. Дійсно, до Першої світової війни Й революції 1917 року мало хто знат, як виглядає український герб. З наближенням 1000-го ювілею (988-1988) християнства в Україні сучасне українське духовенство разом із гетьманцями змагають до того, щоб український герб Тризуб був із хрестом. Однак, труднощі в тому, що православний хрест трираменний, а католицький однораменний...

Другий фрагмент — не менший «Страшний документ» від Винниченкового — то Ізраїль і Ватикан. Відомо, що це проблема релігійна, але вона пов'язана із світовими подіями та з Україною. Колишній прем'єр Ізраїля Гольда Меїр іздила до Ватикану 1964 р., щоб папа Павло VI зняв вину з Ізраїля за розп'яття Христа на хресті, але її відвідини Ватикану були безрезультатні. В цій самій справі теперішній прем'єр Ізраїля Шимон Перес іздив до Ватикану Й мав зустріч із Папою Іваном Павлом II, якого американська преса називала «літаючим папою». Також відповідь отримав таку саму, як Гольда Меїр від Папи Павла VI. Папа Іван Павло II є такого погляду, що місто Єрусалим має бути вільним містом, а Ізраїль із Тель Авів переніс свою столицю до Єрусалиму з метою, що християни й мусульмани будуть іздити на прошу до Єрусалиму — Ізраїль буде мати добрий бізнес, прихід із паломників. Один український поважний журналіст тому кілька років помістив у «Свободі» статтю: «Середній

Схід — то бочка пороху». Питання: коли вона вибухне? Оце є той «Страшний документ», не менший від В.Винниченка.

Гр.Домашовець

КОЛЮМБІЯ — ВУЛЬКАН 1985

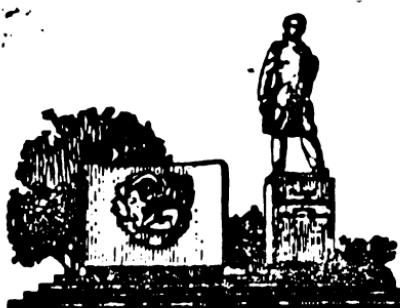
На цьому світі різне все буває,
Чи між людьми, чи на землі і в землі,
І мудреці, і філософи не вгадають,
Звідкіль ці вулькани й землетруси?
Мудрутъ, толкуюъ, вяслюютъ...
А гін за золотом божком, —
одні спокуси!
Та недоля, вулькан в одну хвилину
Осиротила батька, заллявши лявою, —
одинокого сина,
"Ой, вулькан же ж ти вулькан,
Для тебе Земля, то прогулька,
А для мене, як батька то —
гірка година,
Бо твоя вулькане лява
Залляла мого одинокого, —
рідного сина.
Заплакала б твоя — сину мати,
Вже рік минув, як пішла до вічності —
відпочивати
Доля моя життєва все змінна,
Бо по тобі мій сину, загинуло —
моє покоління.
І ти пішов туди куди твоя мати,
До вічного духового світу,
А я мушу сам самісінський, ←
віку доживати
О, Боже мій подай мені сили,
І бережи, щоб в зненіру не впадати,

А відгребти сина з цієї холодної лави,
І похоронити до землі де спочивас, -
Його рідна мати.
Не знаю, який буде мій життєвий вік?
Чи вулкан ще відновить свої вчинки?
Я ходитиму на місце вашого спочинку,
То буде для душі моєї скорботою, -
Душевний лік!

— — — — —
Вибух вулкану для світу - перестрога,
І наука для колумбійського народу,
Що є Всевічний Бог - Христос Дорога!
Це сталося під час комети Галлея, -
ІІ періоду.

1985

Колумбія - батько в журбі, як видобути чи від-
гребти сина з охолодкої лави? Диви образок по-
міщений на 74 сторінці.

Т. Шевченко у Вашингтоні

КОМЕТА ГАЛЛЕЯ У ЛЕТІ МІЖ ЗОРИЯМИ,
НАВІДУЄ ЗЕМЛЮ ЩО 75-ТЬ РОКІВ

Час від 1910-го року до нашого 1985-го проминув, як одна хвилина. Проте, за той час на нашій праматері Землі та в живій природі, а також між людьми, відбулося доволі різних подій, особливо на тлі самолюбства і лицемірства, в Першій і в Другій світових війнах, пролилось багато невинної людської крові. У зоряному великому просторі Всесвіту немає великих змін. Сонце — це найбільше добро, яким Всемогутній Творець-Бог освітлює та огортає нашу праматір Землю, а люди за всі віки нічого доброго не навчилися від Божої доброти.

Кінчаться наш Старий Рік, наближається 1986-й, Новий Рік, в якому пролітатиме комета подібно, як у 1910 р., понад нашою Землею, а в людей рояться різні прогнози: що скаже завтра? А над «завтра» висить нуклеарно-атомова мара, подібно як то було 1910 року. Проф. Є.Онацький, якому 1910 р. було 15 років, у його «Українській малій сніциклопедії» як очевидець подає коротку замітку на 689 ст.:

«КОМЕТА — мандрівна зірка, що з'являється до нас із космічного простору, описуючи навколо Сонця дуже видовжену еліптичну орбіту». Деякі комети належать до нашої Соняшної системи і з'являються періодично, як ось комета Галлея, що приходить до нас кожних ⁷⁶ років. Кожна комета складається з двох відмінних частин — голови і хвоста, але бувають теж такі комети, що в них хвіст зовсім позначений.

В Україні комету звали «мітлою», і до її появи прив'язували віщування якихось незвичайних подій на світі. У «Великому льосі» Т. Шевченка московська ворона, побоюючись народження

нового українського визволителя в Чигирині, звертає увагу інших двох ворон — української і польської:

«Он, бачите: над Чигирином
Мітла простяглася,
І над Дніпром і Тясмином
Земля затряслася».

Кортко та змістовно про комету Галлея подав В.Домашовець, редактор «Післанця Правди» у ч. 11-12 за 1985 р. «Пересічна періодичність появі Галлесової комети є 76 років і 9 місяців, історично дослідили її від 240 р. до Христа.

Про рух комети Галлея у зоряному просторі (ще й інші комети, меншого розміру, ніж комета Галлея) в науковій праці Гр.Д. «Бог, Всесвіт і людина» (1978 р.) присвячено один розділ: «Комети й метеорити», і в цім розділі є загадка та світлина про Астероїди, що між Марсом і Юпітером, біля 30,000, що кружляють довкола Сонця.

Щождо будови комети, то вигляд комети відомий від найдавніших віків, що вона, комета, складається з голови та хвоста, освітлена Сонцем, її видно вночі й раннім ранком та ввечері. Будова комети з газів та легких предметів. Відомо, що 1872 р. одна з комет наблизилась і торкнулась атмосфери нашої Землі, але катастрофи не було, лише метеорний дощ (Диви «Бог, Всесвіт і людина», 118 ст., малюнок «Дощ метеоритів»).

Поява комети Галлея, що кожних 76 років відбуває свою всесвітню подорож, ще не є якслід досліджена. Можливо, що в наш час при великих технічних винаходах та лету повітряними кораблями поза земні простори лещо більше буде відоме, ніж як людям тому 76 років, що довкола Землі літає «Небесна мітла» й віщує велику біду для людей і нещастя. Правда, за той короткий час багато дечого змінилося, змінилося на добре і на

'зле. На добре, бо люди літають літаками довкола Землі, мов би те гайвороння. На зле, бо тими самими літаками, наповненими пальною розривною зброя, налітають на близькі й на далекі країни і найбільше нищать і вбивають невинних людей.

Комета Галлея в подорожі... Скінчиться наш старий 1985 рік, наступить 1986. Новий Рік. Комета пройде коло Місяця й нашої матері Землі, і що скажуть наступні роки? Казали добрі люди: «Побачимо!».

29-го червня 1961 року щоденник «Ді Гартфорд Таймс», Гартфорд, стейтове місто Конектикат, на першій сторінці помістив у формі карикатури образок, як Дядько Сем і Нікіта Хрущов, обперті плечима й літаками, сидять на високій надморській скелі, напружуючи всі сили,— хто кого зіпхне до моря?! Цей образок, як політична карикатура, пов'язана з кометою Галлея, дещо говорить. Що станеться, коли комета Галлея промине Місяць і Землю й помандрує собі далі у зоряні простори, що буде діятися на землі між великими людьми й малими — покажуть найближчі роки.

"Українська преса", ч. 32, 1965

Покаже завтра — оце "завтра", загадкове питання. Від 1910 до 1965 років, минули як одна хвилина. А скільки то в роках тієї наявності людської, пролилось людської невинної крові, — "невинної" цебто людей праці: чоловіків, жінок і дітей, то ради сліпих політичних і релігійних провідників, яким роїться в їх головах, панування над світом, в яких Бог, любов, милосердя, правда й справедливість не існіє, — як є щось, то тільки на словах, а не на ділах.

Фото комети Галлея, що пролітала понад Землею й Місяцем 1910 року.

КОМЕТА ГАЛЛЕЯ І ПОДІЇ ПРИРОДИ 1985

(Повені, землетрус і вулкан)

Вище в попередній статті, заголовок комета Галлея і світові події, наче б не кажуть чогось величного та події природи і людей у 1985 року самі за себе говорять, напр. повінь велика у Бангладеш, що залила широкий простір, про це мова нижче. Землетрус у Мексико, що захопив частину столичного міста Мексико, два підземні струси. Відтак Колумбія, вибух вулкана, що полив лявами на всі чотири сторони. І на четвертому місці то вершина конференція між ЗСА Заходу та ССРС Сходу.

Кінцева думка про комету Галлея і статті Л. Забіренка, що була поміщена в журналі "Український Прес", сказано: "Комета Галлея мине Місяця й Землю та помережа далі у зоряні простори, що буде діятись дальше на цій убогій землі між провідниками держав і людьми щоденної фізичної праці, що задоволені щоденним куснем хліба, покажуть майбутні роки.

Бангладеш - гелікоптер привозить допомогу нещасним у недоступні місця.

Тому сто років, особливо до 1914 року, до Першої світової війни у Східній і в Середній Європі, як виникали повені, великі громовиці, 'або епідемії, на все була відповідь "То кара Божа". Коли насувала як ніч чорна громова хмара, то церковні давонари в тумані дзвонили на всі чотири дзвони. І, коли 1917 р. у Східній Європі повстав комуно-атеїзм, большевицька влада з дзвіниць постягала дзвони, переробивши і переточив на воєнні гармати, а давонарям сказали, що Бога нема, і нема до кого дзвонити.

Бангладеш - людина і земля однаково згинули у морсько-циклоновій повені, чи катастрофі.

Вище поміщено два образки про велику повінь у Бангладеш, сильний циклон, який пройшов по провінції Бенгаль, де 15,000 людей зазнали тяжких поранень, та 7,000 убитих, а 300, 000 людей стратили дах над головою. В рятунковій акції брали участь 20,000 військової акції, а 50,000 цивільна допомога.

Природне нещастя для людей, і негайна людська допомога в нещасті. Не так було тому кілька сот років нашої української історії. Саме перед Полтавською в 1709 році катастрофою, з Азії на Україну летіла ве-

'лика хмара сарани, і та сарана все поїдала, наіть і на кольорову одежду кидалась і пожирала. Проти того нещастя правеславне духовенство вийшло, як протиакція, але то нічого не помагало, ні процесії, ні молебени, сарана сідала на корогви й поїдала їх, на рятунок від сарани люди стали вмибати всі фізичні і тому подібні можливості.

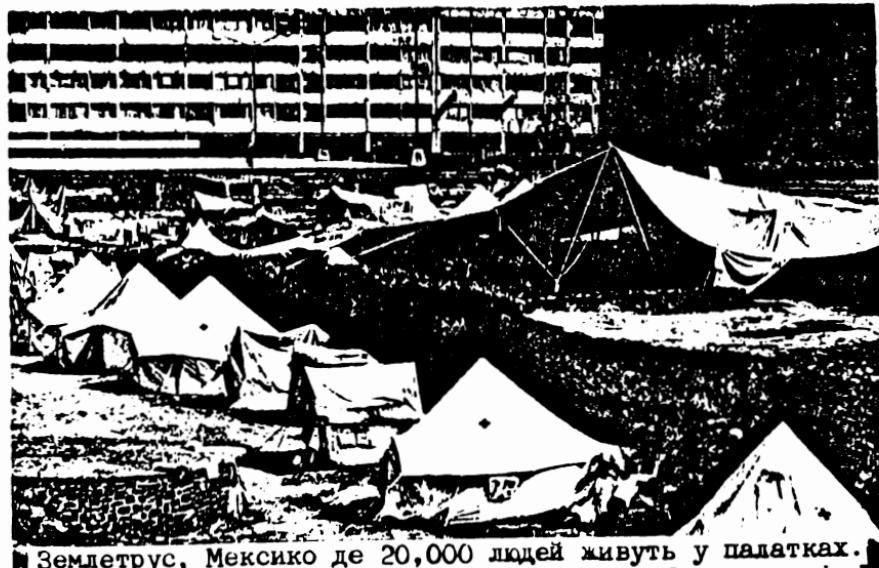
В теперішній час у природних випадках і катастрофах при допомозі технічних засобів є негайна допомога, як це було, минулого року з випадком землетрусу або в Колюмбів з вибухом вулькану про що йде мова в цьому розділі.

Треба признати, що кілька десятків років перед Першою світовою війною, в Європі, коли володіли великі три європейські держави: Німеччина, Австрія та Росія, тоді не було держави Ізраїля, не було терористичних авантур, був певний так-сяк спокій. Того ча су був певний еміграційний рух до заокеанських країн, як до 3'єднаних Стейтів Америки, Канади та до Південної Америки, переважно до Бразилії та Аргентини. Хоч те переселення було жахливе, як про його описував д-р Іван Франко, і краще не було життя новим поселенцям у тих заокеанських країнах, з двох причин, перша, то аналфабетизм і безфаховість. Друга - безсумленні агенти грошельби, яким не цікаве було добро переселенців, але нагода легкого заробітку з несвідомих людей. Нещастя людське на землі й терпіння, то міжусобна боротьба, боротьба за справедливість, правду й волю, та боротьба за порожню, як не свою то за чужу торбу. Природне нещастя, про що вище зазначено, катастрофи Землі, як гльобу нашої Сонячної системи, що колись люди розуміли після релігійних провідників та педагогів, що то "Кара Бога", нашого кінцевого ХХ-го віку, що Земля на якій ми живемо є виняткова планета, покрита на зовні водою, а в нутрі заповнена огненорідним ядром і тут причина землетрусів, вульканів і тому подібних не предбачених катастроф.

Головне, що проти тих природніх катастроф . людський розум і наука безрадні, однак при кінці нашого ХХ-го віку при великому технологічному розвої, телевізії й радіонадавання, негайне повідомлення про нещастя, людське милосердя моментально стає допомогою та рятунком у нещасті.

Коли наспіло повідомлення з Бангладешу про велику повінь, як президент Бангладешу Мохаммед Госсейн Ершад, що від морського циклону і бур могло загинути близько 10,000 осіб, а 200,000 опинилися без даху над головою, без питної води, харчів і одягу й інших речей до життя. Він звернувся до Об'єднаних Націй та до країн світу про негайну допомогу, то ЗСА виділили 525 мільйонів доларів для допомоги Бангладешу.

Фото з дня 10-го червня 1958, показує, як гелікоптер негайно доставляє в недоступні місця воду й продукти, бо морська вода залила провінцію Бенгаль яка не можлива до піття.

Землетрус, Мексико де 20,000 людей живуть у палатах.

Землетрус у Мексико. 20-го вересня 1985 року. Два землетруси за чергою двох днів, 19-20-го вересня по певних дніях, в тому часі З'єднані Статі Америки, то секретар ЗСА Джордж Шульц, повідомив мексиканського .

посла у Вашингтоні Хорсе Еспінозі де льос Рессові з тим, що ЗСА посилають до Мексико для розчищення вулиць і розвалин, техніку, ліки і продукти.

Країни Європейської співдружності рішили дати допомогу для пошкоджених у землетрусі в сумі 2 мільйони доларів. В акції прочищення від землетрусних і зруйнованих розвалин домів, різного виду й величини, знайшли дім, як приютъ діток і сестер біля катастрофи.

По кількох днях рятункова акція, як вище згадано, при допомозі технічних інструментів, бо треба було, розбивати каміння та цемент і перерізувати залізні сполучки і т. п. І, коли прочищено терен землетрусу, та відгребти багатьох, що були засипані, померших і в підрахунку, бо в першому землетрусі 19-го вересня загинуло 3,000 осіб, а в кінцевому рахунку число загинулих було близько 7,000 тисяч.

Колумбія у Південній Америці. Колумбія, як латинська країна та її іменують громадянами ЗСА. Границить з Панамою, Венесуелею, Бразилією, Перу і Еквадором. Населення Колумбії в 1983 р. числом було 27,663,000 і склад населення з п'яти національностей, релігійності 90% відсотків римо-католицької. Колумбія, як одна з Південних держав багата на нафтові джерела, чи по американськи на "оливу".

Щоб щось сказати про вибух вулкану в Колумбії та про людські жертви, з причини вулкану про що загально подавала преся 16-го листопада 1985 р., то слід навести коротку статтю зі щоденника "Свободи", про вульканічну людську злобу, яка вибухнула в столично-му місті Колумбії - БОГОТА, 9-го листопада 1985 року.

Дводенна облога палацу юстиції в Колумбії

Богота, Колумбія. — За собі масової інформації повідомляють, що дводенна облога військом і поліційними з'єднаннями пала-

цу юстиції в Боготі і сповідичні бої між урядовими частинами і марксистськими партизанами закінчились трагічно для одних

других. Ліві застрелили президента зайдицього суду і п'ять інших судів, які були в його оточенні. У перестрілці, яка тривала годинами з ужиттям тяжких скорострілів і легких гранатометів та іншої зброї, загивло приблизно 42 особи і понад 80 осіб були поранені.

У зворушливому зверненні до народу президент Колумбії Белізаріо Бетанкур, повідомляючи народ про вбивство президента зайдицього суду Альфонса Ресса й інших суддів, назвав це вбивство „кrimінальним актом”, якого коломбійський народ ніколи не зможе простити лівим марксистам цьому зарваському вчинку. При тому президент Бетанкур заявив, що він бере на себе повну відповідальність за облогу будинку юстиції і що він особисто дав зарядження військовим частинам штурмувати

ти палац, щоб не поширювалася анархія в країні.

Покищо не відомо скільки, але відомо загинуло осіб в цій облозі і чи загинули всі партизани, чи деякі попали в полон. В місті панувало таке безладдя, що кореспонденти не змогли довідатись жодних деталів від офіційних урядових осіб. Урядове радіо повідомило, що марксисти тероризували закладників, збивали їх до невідзначення, здирали з них одяг, кидали в підзем'я, викидали через вікна тощо.

Терористичні акти скрайно-лівих груп, марксистів, комуністів, маоїстів та інших — нормальне явище в Колумбії. Терористи почали свої протиурядові акції в 1980 році і від того часу щокілька тижнів повторяють свої терористичні випадки щораз в інших місцевостях країни.

"Свобода", 9, 11, 1985

Вибух вулькану в Колумбії, Південна Америка, відтак загин 27,000 людності від вульканічної лави, що заливалася околиці довкола вулькану, можливим, що народ Колумбії та Марксо-комуністичні партизани охолоділи від їхньої бойовничості, але щодо цього так би сказати "охолодіння", можна сумніватися, бо того самого часу, коли негайно З'єднані Статі Америки почали посылати допомогу та рятунок для людей, які від лави були попарені й поранені, того самого часу, телевізійний щоденник АБС, вечером у 7-годині, подавав, як римо-католицький священик з процесією, як богоміллям, невідомо чи проти вулькану, чи проти лави, що заливалася міста та села, чи панахида за померших у катастрофі?

Коломбія – батько в журбі, як видобути чи відгребти сина з охолоділої ляви?

Вище наведений образок про душевний біль із уболіваючим серцем за сином, дійсно, що в можній віруючій родині с та духовна сполука й рівномірне думання й дбання один про одного, чи одної. Противно виглядає життя людини, чи людей, що спроневірили й занедбали про ту духову сполуку з Богом, з родиною та народом. Ось приклад, як вода і маса ляви постепенно почала вникати в землю, а померші, що були затоплені лявою, на померших трупів накинулись, як

шакали, грабуючи мертвих, стягаючи з пальців золоті перстені, у жінок золоті та з цінними діаманти, чи щось подібне - наушники, та ручні бранзолети, годинники і тому подібне. Підсумовуючи, як вище релігійну несвідомість і грабівництво з нещасно померших людей, мимо волі насувається 16 розділ із книги Об'явлення, де анголи виливали на людей сім чаш, як велику кару за зносимих мук, та мимо того, люди не каялись, але ставали гіршими і злобнішими. Таке щось подібне діялось і в Колюбії нашого ХХ-го віку. До чого здійшли люди, - комунізм і грабеж.

Південна Америка, а переважно Середня, то малі й не промислові країни, рільничі, а до того перенаселені, а життя є життям, людина хоче мати як слід і іжу й одягу, і коли тих щоденних предметів не має, ходить, обдерта в лахмітті, та в додатку щоденно й не доїдає; голодує, тоді мимо волі в людини рояться думки: "як я маю гинути повільно з голоду", - то краще згинути від карабінової кулі. О це й причина ціла, чого в Середній Америці шириться комунізм.

Малий епізод з подорожі д-ра М. Ценкі, літньою й на Бразилію холодною порою, відвідав українців, що живуть у Бразилії, але з його звідомлень можна сказати "животість". Саме, причина цього животіння, безземельність. Хоч бразилійська земля убога не є так урожайна, як в Україні або в З'єднаних Стейтах Америки, переважно середні стейти. Головне, що бідним українцям у Бразилії й тісі бідної землі бракує, бо вона в руках багатих землевласників. Цікаве, що він подає з його подорожі до Бразилії, ширшу статтю у щоденнику "Свобода", як мав нагоду бути на українській імпрезі, де українські дівчата виходили босоніж на сцену. Чи то мала би бути така мода, чи традиція, все можливе, що нема за що купити взуття. І після вічної народної правди, яка говорить: "Що осмітий голодному не співчуває".

Вулькан, що вибухнув на Ка-
раїбському острові 1902 р., на
Караїбському морі, Південної
Америки тоді у Сан Пері зни-
щило 30,000 людей.

. Земля наша на якій ми живемо мимо всіх науково-геологічних дослідів про будову й творення земної кори та про динамічну діючу силу землі, і саме про діючу силу землі, про землетруси й вулькани, помимо всіх дослідів наука безсила, щоб запобігти землетрусам і вульканам.

Вулькани вибухають із землі огненною силою і хмарою диму разом із масою, що змішана водою. Останній вибух вулькану в Колумбії показують, що попарені тіла вульканічною лявою лишають за собою певні плями.

Щодо сили вулькану є три назві: вулькан, везувій і кратер. Вількан, що вибухає із землі і сильно діє, по першій акції пригасає, і лишається тимчасово діючий. Везувій у старих римлян "Бог огня" вулькан ув Італії біля Неаполя, діяв висотою 4,850 футів 70 року до Христа, засипав масою й попелом міста Геркуланум, Помпей і Стабій. Кратер це вигаслий вулькан, що за собою полішив глибоку й широчезну яму.

КОМЕТА ГАЛЛЕЯ І ВЕРШИННІ
КОНФЕРЕНЦІЇ
ЯЛТА 1945 І ЖЕНЕВА 1985

Період комети Галлея від 1910 до 1986 року в часі того періоду відбулось багато різних подій, бажаних і не бажаних, не бажаних таких, що люди з'явисько в зоряному просторі називали "небесною мітлою", що буде людей, вітром поголовно змітати зі землі, і не по-милляться, бо так було під час Першої світової війни загинуло 37,506,686, не менше загинуло людей молодого віку під час Другої світової війни на воєнних, земних і повітряних фронтах, а скільки згинуло людей цивільного населення від бомбових налетів. Далі почавши від 1917 року до другого лету комети Галлея до нашого часу, кінця 1985 року, Марксо-комуністична ідеологія змела з лиця землі мільйони людей.

Про події й комуно-атеїстичну ідологію багато розголосу й багато написано, побільшості односторонньо або за народньою приказкою: "Щоб вовк був ситий і ко-за ціла". Напр. у календарі на 1969 рік написана обширна стаття М. Богословець: "Чи існує інтернаціональна змова?" Правда від того часу вже проминуло сім надцять років, але змовницька мафія існує. Головне, що автор згадав про комуністичних і демократичних, і тому подібних лідерів, а нічого не згадав про Н.Хрущова, а Хрущов у ССРР відографував поважну роль. Як він став премієром Сovітського Союзу, він здобувся і мав відвагу, Сталіна, що лежав у мазолеї поруч душегуба Леніна, викинути з мавзолею під московський пліт. За те мусів абдикувати зі свого високого державного місця, подібно, як Річард Ніксон президент у З'єднаних Стейтах Америки.

Атеїзм і душевний стан людини. Відомо, що атеїзм, є ворог християнства, а в тому числі Євангелії науки Христа. Тому кожна людина чи релігійна, чи нерелігійна, але відчуває, мимо атеїстичного насилення

є частично душевного чи духового стану, про цей релігійний стан говорить наука психологія, якою постулюються християни, чи іншого релігійного напрямку так само й атеїсти. Доказом цього, що в ССР є психічні лічниці.

Коли вперше Н. Хрущов, як премієр ССР, відвідував ЗСА, і мав розмову з репортерами, один із репортерів подав Хрущові записку з питанням, що він робив за часу Сталіна, як високий державний урядник? Хрущов тримаючи записку в руках і каже: "Хто із вас подав мені цю записку? Репортери мовчали, цікто не відізвався. Н. Хрущов відповідає - "Ось бачите друзі репортери, я те саме робив за Сталіна - мовчав і ви робите це саме". Це питання і відповідь то доказ що люди в тяжких обставинах в атеїстичних країнах, що повстали по Другій світовій війні, мусять мовчати або лицемірити.

В цьому другому періоді комети Галлея, було два голодости, перший за Сталіна, то заведений колгоспів в 1932-1933 де згинуло 7,000,000 українського населення. Другий, то Гітлерів геноцид над юдіями в 1942-1943. Про перший преса у вільному світі мовчить, про другий на всі голоси аж шумить! Перший, - то колгоспи. Питання, яка причина другого геноциду? На це питання нижче відповідає пророцтво Нострадамуса.

Розділ "Змагання збагнути майбутність", де йде моя про пророцтво Нострадамуса та про широку скалю розвою комунізму, почавши з 1917 р. у Східній Європі з осідкою у Москві та в Києві, і нашого кінцевого ХХ-го віку розпростирає своє крило на весь світ то на цьому полі в попередніх віках допомогла йому номінальна бездушна релігійність.

Нострадамус (1503-1561) у своєму пророцтві бачив як виглядатиме Східня Європа нашого часу, він пише:

"Слов'янський народ щастям воєнної побіди,

Піднесеться до стану великих прутуг,

Зі страху ніхто навіть не ворухнеться,

Перед тим, що буде мати владу нищити".

Дядько Сем і Хрущов — хто кого зіпхне до моря?

Він у своїх пророцтвах говорить: "Змінили слов'яни царів і панів на нових царів і панів, яких змушені возвеличувати як богів, однаке які є безмозгими ідіотами".

Коли йде мова про "Вершинні конференції" між Сходом і Заходом, їх вже відбулося чергово вісім, найгіршою та зловживальною конференцією, то Ялтанска конференція, що відбулася на українські землі 1945 року, яка поділила Середню Європу й ділить дальші народи й країни по цілому світі. Образок, як гумореска показує Дядька Сема й Н. Хрущова, як один одного хотять зіпхнути до моря.

СПАДКОЄСМЦІ СТАЛІНА

Хоч Хрущов не дав себе розпізнати, але з перших днів його правління настала відлига, була надія на покращення, яка не збулась. А щоб було нині, коли б Хрущов не розвінчав Сталіна?

Хрущов розумів що треба в якийсь спосіб перебудувати народне господарство і на самперед, колгоспну господарку. Нагадаємо, що за його керівництва в Союзі була величезна харчова криза. Почав він що кризу розв'язувати на „американський” спосіб. Закомандував всюди сіяти кукурудзу, навіть там, де вона ніколи не родила, почав будувати агроміста без присадибних ділянок. Це викликало обурення селян. З цієї затії нічого не вийшло.

Укомплектувавши апарат ЦК російськими патріотами, Хрущов заходився розв'язувати національне питання. Почав він цю розв'язку з юдів, до яких у нього не було довір’я. І тому, що в проводі останніх залишилися одиниці він почав усувати юдів із наукових установ. Йому здавалось, що серед загальної кілько-

сті 223,893 науковців юди посідають 24,620 посад (у країнці 21,762) забагато.

Свої погляди в цій справі він висловив у розмові з французькою соціалістичною делегацією так: „Становище євреїв і їх взаємовідносин з іншими народами є складною проблемою. На початку революції було в керівництві партії і держави багато євреїв. Вони були у найвищій мірі освіченими людьми. Вони, мабуть, були також революційніші, ніж пересічна російська людина. Потім ми виховали нові кадри. Коли б євреї схопили сьогодні зайняти перші місця в наших республіках, так на це тубильці, природно, дивилися б дуже исприхильно”.

Ось чому міністер “культури” К. Фурцова тоді ж виявила процентну норму прийому юдів до вищих шкіл з розрахунком: один юдівський студент на одного юдівського шахтаря. Звучить це анекдотично, але ймовірно. Жуди зрозуміли, що ім в Росії місця нема. Відтоді почався рух за виїзд до Ізраїлю.

“Свобода”, 14-го лютого 1983

Нікіта Хрущов, як премієр ССРР мав нагоду відвідати ЗСА й мати зустріч з президентом Ніксоном 1969 і з президентом Дж. Кенеді 1961 року. З його відвідин З’єднані Стати Америки, він дещо запозичив із рільництва та з будови колгоспних домів подібно, як то прийнято в ЗСА 10-13 поверхі великі domi на цілу ти-

сячу родинних помешкань. Але американські мільйонери по кількох роках, чи по певному часі переконалися, що людність не дуже то спішиться мешкати в колективних домах, які лишаються пусткою.

Що Н. Хрущов, як каже польська приказка - мав хлопську смікалку, то зі статті п. Ол. Зозулі, що була поміщена у щоденнику "Свобода", 14-го лютого 1963 р. під заголовком: "Спадкосміці Сталіна", говорить, що Хрущов у своїй відвазі та адібності, зліквідував не лише Сталінову святість, але партійну й людську несвідомість про це говорить уривок зі статті, що поміщено вище.

Imperfect harmony: Churchill, Roosevelt and Stalin met at Yalta in February 1945 to chart Europe's postwar course.

Всі вершинні чи не вершинні конференції, побільшості відбуваються двозначно, без довірчivостi та логічностi, а часто з підступом та ошуканством. Після повищих думок відбувалась Ялтанська вершинна конференція: Чорчіль думав одне, Сталін друге, а Рузвельт хворий, ледви клигав, за нього все рішав його дорадник Гісс. Рузвельт за два тижні по Ялтанській конференції помер, саме в той час щодо ЗСА, рішарчий у кожній справі він, Гісс мав дорадчий голос, він домігся про створення ООН, плян для цієї установи б'осча-

но був підготовлений комуністичним рухом. Гісс приготовляв собі місце у Білому Домі на поважне урядове місце, але вийшло на яв, що він с членом інтернаціональної змови та шпигуном.

Ширення комунізму, це сліпа пропаганда, що комунізм поліпшує людське життя, практичне існування комунізму у Східній Європі показало, що не поліпшує, але погіршує. До поширення комунізму переважно у відсталих країнах де ще панує певна форма феодалізму, і де є політичне й релігійне панування над людським і не освіченою біднотою, тому повстають бунти, про це згадано на іншому місці, де голодні люди кажуть: як маю згинути з голоду, то краще від карабінові кулі.

На другому міці про людський бунт, проти соціальної несправедливості, то перенаселення нашого кінцевого ХХ-го віку. На початку нашого сторіччя, якраз, коли перелітала комета Галлея по над Місяцем і Землею, тоді після статистики 1913 року було людності; в цілому світі 1,592,057,000. В кінці нашого двадцятого сторіччя, за той період перелету комети Галлея, населення світу за обчисленням 1984 року, зросло до 4,721,886,000. Що скаже за 75 років наступний перелет комети Галлея, це загадкове питання. Тому треба погодитися з тим, - багато людей, багато різних непорозумінь і життєвих труднощів.

На другій сторінці малюнок про Н. Хрущова, премієра від другої світової потуги СССР, як він ув Об'єднаних Націях б'є по столі обласом мешта так, що американська Амбасада закривала вуха, щоб не слухати гримоту. Цей малюнок з одної строни гумористичний і смішний, але рівночасно багатомовний, коли у справді йде мова про автоітет і доцільність Об'єднаних Націй.

Організація ОН, створена зараз по Другій світовій війні, яка мала як авторитет полагоджувати різні світові справи, але вийшло наявно, що ті ОН впротязі 40 років не мали сили до полагодження, хоч би сяких таких справ. До організації ОН наде-

Премієр Н. Хрущов ув ОН так душить по столі мештом, що мериканська амбасада вуха затулювала від громоту.

жать всі країни світу, великі й малі, але голос зі словом "вето", мають потуги, як прийнято нашого часу розуміти, що за ними голос подібно, як то давно було за шляхетної Польщі. Шляхта мала голос, як де-що було не на руку шляхти, то шляхта заперечувала словом "Не позвалим". У сучасних ОН рішальний і головний голос мають ЗСА і ССР, як світові потуги.

Із малих держав, що частіше забирає голос, то Ізраїль, переважно з метою, щоб здобути певний вторитет про ізраїльське існування на Середньому Сході, Між арабським світом, як тільки Ізраїля представник

наблизиться до кафедри, щоб промовляти, в цю жміть арабські представники, а їх майже третя частина ув ОН - виходять зі залі.

Сьогоднішній світ ідеологічно подібний до образка, як вище де Дядько Сем і Н. Хрущов хотять зіпхати один одного зі скали до моря, але Хрущові та його партійцям не легко Дядька Сема зіпхнути до моря, бо Дядько Сем має все двотисячну - Нову Еру християнства, яка побудована на ґрунті духовості, і живої віри в Бога.

У світовій християнській літературі перед Першою світовою війною, була відома приказка, як хтось важний чи не важний відійшов до вічності, то казали, що "Пішов на лоно Авраама". Коли 1917 року повстав на Сході Європи Марксів комунізм, тоді зродилася приказка, "Пішов на лоно Маркса". У теперішній світово-го напрямку літературі, тим самим і в українській у нашому кінцевомі ХХ-му віку, маємо два вічні лона - Євангельське лоно Авраама і комуністичне лоно Маркса. Євангельське Авраамове лоно, то вічна ясна свілість. А комуністичне Маркове лоно, то чорна й непросвітна темрява.

В комуністичному світі з початком смерти Леніна в 1924 році, пішли всі його Кремлівські послідовники, не поминувши і Н. Хрущова, пішли на Маркове лоно з останніми Брежнівим, Черненком і Андроповим, - туди їм дорога.

В додатку до Маркового ідолістства слід ще навести два фрагменти про О. Кромвела і Н. Хрущова. Олівер відограв велику роль в англійській історії, поділяючи баптистські погляди про правду та справедливість. Він з ними створив новий державний рух, що не хитався то в один, то в другий, чи то в релігійний, чи в державний рух, і зробив наступ на парламент і говорить до високих керівників їх уряду - що ви за парламент, коли в державі безпорядок, опущанства, релігійне переслідування інакше віруючих і всі інші справи.

Ви парламент, який ви параламент!?"Геть із відси!" По усуненні того нездібного парламенту, в Англії заведено демократичний порядок і справедливий рівноправний уряд.

Щось подібне зробив Н. Хрущов із культом, як комуністичною святістю Сталіном. На головному партійному з'їзді у Москві 1956 р. Н. Хрущов дав розпорядження, уневажнити культ Сталінової святости, та викинути з мавзолею де Сталін лежав поруч Леніна і партія погодилась на Хрущову пропозицію і вимоги.

Сталін не лише в ССР був релігійним культом, але й по прилучених Середньої Європи, країнах бажано й не бажано, будували Сталінові пам'ятники й возвеличували ідола. Про це у виданні Л. Забіренка, збірка оповідань: "З реального світу", в поезії під заголовком "Чужі боги", чехи за Сталіна побудували в його честь пам'ятника, а за Хрущова зруйнували:

"Захотілось мудрим чехам ще якогось бога?...
Довго, довго биткувались аж прийшла спромога.

У двадцятому сторіччі - не рідного здалі,
І будують ідолище із цементу й сталі.

І засяяв Сталін в Празі, що ж тепер робити?
Хоч-не-хоч прийшлося чехам - чолом треба бити.
Славословили божикче, потомились ляльсься піт...
А Хрущов ім: "Щож ви чехи? Та ж я Сталіна -
під пліт".

Як зробив Н. Хрущов зі Сталіном, і так поступив уві ОН, як О. Кромвл з англійським парляментом. Це ж стянгути з ноги обув і бити обцасом по столі, просто компромітація для Об'єднаних Націй, але Хрущов, спромігся на подібний крок. Він добре був зазнайомлений з цілою комуністичною системою та зі заходом, і його ліберально на пів атеїстичною дійсністю. Та крім цього Хрущов знов добре приказку: "Сталін вимопус золото, зі землі, а Рузвельт закопує", то є, що комуністична Росія все, що купувала в ЗСА, то мусила платити золотом. І, що цілий світ мамони, долара, обертається довкола ньюйорського Волл Стріт.

Хрущов до своїх підданих: "АНУ ДАВАЙ РЕБЯТА
ПЕРЕГАНЯТЬ АМЕРИКУ"

За другим разом, коли Н. Хрущов відвідав ЗСА, то "Ді Нартфорд Таймс", подав малюнок Хрущова з кокорудзою в руках. І коли він повернув, як американці кажуть до його "Раша", то негайно заливив, бо тоді в СССР був великий несдостаток харчів, і тому він наказав по всій території садити кокорудзу. А захота до садження коекорудзи, говорить образок; "Ану давай ребята переганять Америку". "Нанадійський фармер" 1958 рік.

Від віків і нашого ХХ-го кінцевого віку, людство пересякнуте видимим ідолопоклонством, що возвеличено поклоняється чи то німим і нерухомим предметам, різноманітному людському мистецтві, чи живим людям на високих державних і релігійних становищах. Головне, що філософи, педагоги, писиходоги і теологи у великих релігійних напрямках, крумлють навколо у один крок усіх рухомих і нерухомих ідолів.

Світ духовий, вічний невидимий тілесними очима, для живих ідолів і їхніх ідолопоклонників, що нав-

мання покланяються одін одним, наука Нового Заповіту, науки Господа Ісуса Христа, щоб пізнати духовий вічний світ, треба бути народженим від Божого Духа: "Що вродилося з тіла - є тіло, що є уродилося з Духа - є дух", Ів. 3:6. Між людьми - духовим світом і між людьми - тілесно-матеріальним, у яких немає змоги, з причини невірства у духовий та вічно існуючий світ, - була с і буде невинна боротьба. Так як людина не народжена від Божого Духа й немає сили, щоб зрозуміти вічний духовий світ, лішається на старій видимій площині, і поклоняється, хоч-не-хоч видимому ідолістеві, з несвідомості та з примусу й страху перед великими ідолами.

Тут знову напрошується звернутись до великого, як держави СССР де змушується людину вже зі шкільної лавки кланятись живим ідолам у людському тілі. Людина, що живе в СССР під силу атеїстичного деспотизму, душевний стан зо всіх сторін заломаний, про це говорять перевиховання, як вище "зі шкільної лавки" і всі інші із пізнішого часу, аж до самої Другої світової війни. Словеса Христа є непохитні й авторитетні: "А коли сліпий водить сліпого, - обидва до ями падуть", Мат. 15:14.

Нікіта Хрущов був один із тих, що з одної ями виїз, з ями царського православ'я, а впав до комуністичного атмізму, - з другої ями не було легко, щоб вилізти з неї. І він у цій новій ямі СССР, видрапався мов би припадкою на найвищий щабель, але немаючи духового народження, ані теологічного знання ні загально вільного критичного погляду, проте душевно відчув і зрозумів комуністичний фальсифікат про "равенство і юратство", - "То як тоді мав би я кланятись Йосипові Джугашвілі (псевдо-Сталінові?) Так я і він, ми однакові визнавці комуністичного ідола К. Маркса..." Геть його з кремлівського мавзолею, гем аж під московський пліт". Коли б його, партійці ідолопоклонники, були не змусили до абдикації все можливе, що він був би те саме зробив і з Леніном, вики-

нув до Сталіна під московський пліт.

Щодо особи Н. Хрущова ще й досі різно-сторонні хитання про його душевний і розумовий погляд щодо К. Маркса і його комунізму, що силою накинений Східній Європі. Хрущов добре розумів російську приказку, яка практично проводиться в житті зі західними гандлярями та золотолобцями: "Іванька давай валять дурака". Він уважав єдиних Націях показав на ділі, що можна "валять дурака", диви вище образок, як Хрущов гатить черевиком по столі.

Східня Європа над якою цілими сторіччями тяготіла, національна й релігійна несвідомість, переживала такі самі події й зараз переживає, як Західня Європа у середніх віках. Західну Європу від національної й релігійної несвідомості в XVI віку визволила Реформація, з того часу народи Західної Європи, пішли скорім кроком у розвої науки, тоді як у Східній Європі, переважно в полуднівій, — Україна мусила себе боронити від азійських і малоазійських воявничих турецьких навал чи орд.

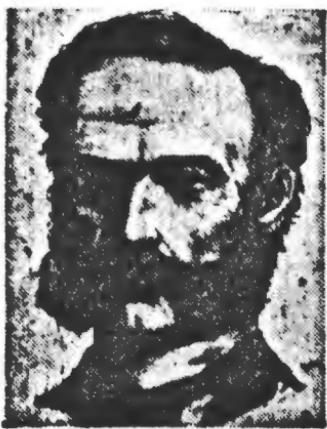
В кінці цього розділу: В одному періоді комети Галлея, йде згадка про Вершинну Конференцію, яка відбулась у днях 19-20 листопада 1985 р. в Женеві, Швейцарія між президентом Р. Регеном ЗСА і прем'єром М. Горбачовим ССРР, зацікавлені телевізійні й пресові репортери, які прибули до Женеви зі ЗСА та інших країн аж 3,000 репортерів. Питання, що їх спонукало на таку далеку подорож, — легкий хліб, бо вони мали оплачену подорож і всі вигоди, бо телевізійні преса живуть у ЗСА переважно з комерсійних реклам, що займають майже всі часописні й журналальні сторінки реклами, щоб у людей праці витягнути останнього цента.

СТОРІЧЧЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

З нагоди 100-річчя Міжнародного Червоного Хреста централія цієї організації видала ось такий плякат.

Малюнок і стаття Міжнародного Червоного Хреста, що була поміщена в часописі "Народна Воля" 1963 р. дуже принагідна й речевомовна про "заздрісних богів", про яких писав М. Драгоманів.

Жан Анрі Дюнан

Цього року від 9-15 вересня Червоний Хрест в ЗДА відзначає 100-річне існування. Ми хочемо наших читачів поінформувати про те, як зродилася думка заснувати Міжнародний Червоний Хрест. Робимо це ще й тому, що цього року 24 червня минуло якраз 104 роки від цієї події, яка зродила думку заснувати Міжнародний Червоний Хрест.

Цією подією була найбільш кровава битва, яка відбулася в другій половині XIX століття, у Північній Італії, на південному березі зера Гарда, біля містечка Сольферіно. Дня 24 червня 1859 р. стали проти себе — з одного боку коаліційні французыко-італійські збройні сили, очолювані французьким цісарем Наполеоном третім та італійським королем Емануїлом, а з другого — австрійська армія, під керівництвом молодого командира, ав-

стрійського цісаря Франца Йосифа першого.

Але під Сольферіном стояли проти себе не тільки цісарі і королі, їхні генерали та їхні полки. Стояли проти себе дві ідеї: концепція багатонаціональної і понаднаціональної імперії, представлена австрійським монархом, проти концепції суверенності національної держави, побудованої головно на мовноетнографічному принципі. Тодішня Італія саме перебувала в бурхливому процесі всеіталійського національного об'єднання і бажала, користуючися допомогою Франції, усунути з своєї національної території рештки феодального панування австрійських монархів.

Дня 24 червня 1859 р. австрійська монархія зазнала в бою під Сольферіно одну з найважчих поразок у цілій своїй тисячолітній історії. Наслідком того австрійська армія була змушенна розпочати відхід з території Італії; тоді шлях до національного об'єднання Італії став відкритим.

В ході наступних десятиріч поволі рани загоювалися, а імена головних акторів тієї кривавої битви, тобто імена цісарів Наполеона третього, Франца Йосифа першого й італійського короля Віктора Емануеля — помало забуваються. Але з пороху й диму битви під Сольферіно піднялося на-

ве, досі цілком незнане ім'я швайцарського громадянина, звичайного купця і міщанина, батька ідеї Міжнародного Червоного Хреста — Жана Анрі Дюнана.

Жан Анрі Дюнан в критичні дні кровавої битви перебував у своїх справах в містечку Сольферіно. Назриваюча битва захопила його в цім місті десь несподівано. П'ятнадцять годин тривала битва. Після битви на полі бою залишилося двадцять дві тисячі вбитих

своїх поглядах генерали кидали в бій свої полки старовинними компактними формациями, лавами й чотирикутниками, без розсипки і прикриття, тоді як піхотні з'єднання вже мали новішу зброю. Це був не бій, а масові розстріли.

Жан Анрі Дюнан, оглядаючи другого дня це страшне побоє-

**Емблема МЧХ: Чорвоний
Хрест на білому полі.**

Австрійців, одинадцять тисяч шістсот вбитих Італійців і Французів і майже двадцять тисяч було поранених. З них, біля сімох тисяч померло з обох боків протягом найближчих двох тижнів — від ран, винеснаження, гангрен і браку лікарської допомоги.

В обличчі такої події цивілізований світ дослівно занімів. Нечувано висока кількість людських втрат у такому короткому часі походила, найбільше з того, що відстаді у

1863 1963

**Емблема МЧХ з нагоди
сторіччя.**

вище, мусів ступати через гори трупів. Він взявся раненим допомагати. Довгі години він провів у маленькій церкві в містечку Кастильйоне, де з обох боків всуміш стягнено в одну масу понад п'ятсот важко поранених. Не було нічого: ні пов'язок, ліків, ні допомоги чи лікарів. Дюнан не чекав на чиось допомогу. Він кинувся до місцевого населення і зібрав багато місцевих жінок, які мобілізував усіх вільних чо-

ловіків, домігся, що переможці дали дозвіл полоненим австрійцям лікарям і санітетам, які почали шіклуватися пораненими. Ці негайні заходи Дюнана врятували сотням людей життя. Але зокрема дуже глибоко в душу Дюнана запало спонтанно зформоване слово італійських хінок, і вони прийшли з допомогою, мовляв: "Сіямо тутті фрателлі", це-бто: "Всі ми брати".

Перебуваючи на цьому кривавому побоєвиці, Дюнан зrozумів також, що жодна відокремлена держава і влада неспроможна сама справитися з таким масовим лихом, яке несе війна. Він зрозумів, що це ситуація, з якою може успішно справлятися тільки систематично організована, на тривалих законах і звичаях побудована міжнародня допомога.

Дюнан став на принципі, що пораний, хворий, полонений, евакуований все перестав бути учасником війни і мусить бути відданий під міжнародну гарантовану опіку охоронених законів. Так само повинні бути невтралізовані лікарі, медичний персонал, засоби транспорту, лікарні, які шіклуються пораненими, поло-

неними чи ушкодженими. Вони повинні носити відповідні уїхній праці відзначення, це "Червоний Хрест", який значить їхнє перебування під опікою такого загально-людського міжнароднього права.

Свої думки і проекти Дюнан опублікував в 1862-му році в книжці: "Спогади з Сольферіно". Відтак Дюнан решту свого життя присвятив організації і реалізації цих ідей. І невтомно й безпереривно він об'їздив усі столиці Європи, конферував з урядами, мобілізував прилюдну думку, заликав до допомоги і про різні допомогові й гуманітарні товариства. Його заходи трапили на добрий ґрунт. В 1864 році зібралася перша міжнародня урядова конференція, що й уклала перший статут про опіку над пораненими вояками.

В наступних десятиріччях і дальше укладено ще низку дальших аналогічних поширюючих статутів. Так то з кровавої трагедії під Сольферіно народився один з найгуманітарніших акцій в допомозі не лише в самих нещастях війни, але в багатьох різних природних катастрофічних випадках де Червоний Хрест стає негайною допомогою.

РЕЛІГІЯ Й ПОЛІТИКА І ПЕРША Й ДРУГА СВІТОВІ ВІЙНИ

Дев'ятнадцяте сторіччя говорить, як ці "заздрісні боги" приготувались до Першої і Другої світових війн, не звертаючи уваги на недолю людську. А Провидіння Еохе каже, що людська короткозорість кінчиться з нею.

Загальне обчислення 1-шої світової війни подає такі цифри великих і малих держав. Змобілізовано вояків до війни: 65.038.810, вбиті на фронтах і померти 8.538, 815, поранені 21.219.452, полонені і пропавши 7.750. 919, всі втрати 37.506.686.

Більші держави у 1-шій світовій війні мали такі втрати, вбитих, ранених і полонених:

	Вбитих	Поранених	Полонених
1. Росія	1.700.000	4.950.000	2.500.000
2. Франція	1.357.000	4.266.000	587.000
3. Велика Британія	908.371	2.090.212	191.652
4. Італія	650.000	947.000	600.000
Б. Німеччина	1.773.700	4.216.058	1.152.800
6. Австро-Угорщина	1.200.000	3.620.000	2.200.000
7. Туреччина	325.000	400.000	250.000
8. ЗСАмерики	126.000	234.300	4.500
9. Румунія	335.706	120.000	80.000

Менші держави в 1-шій світовій війні понесли такі втрати: Сербія - 45.000 вбитих, 133.148 поранених, 152. полонених. Греція - 5.000 вбит. 21.000 пор. 1.000 пол. Бельгія - 13.716 вбит. 44.686 пор. 34.659 пол. Болгарія - 87.500 вбит. 152.390 пор. 27.028 полон.

Фінансові витрати 1-шої світової війни на воєнні дії виносили таку суму: 180.500.000.000, дол. Побічні видатки, що були сполучені з війною 151.612.500.000. На тодішній час це величезні суми грошей, коли б ці громі були обернені для добра людського, удосконалення світового рільництва, то було би дійсно великим благословіння для всього людства на Землі. Чи думали над подібним питанням "заздрісні боги", ні! Бо вони не знали як той тяжкий кусень хліба приходить до їхніх царських шалат, від тяжко працючого народу при фабричному варстті чи на рілі?

"Брітанська Енциклопедія" оголосила людські втрати в Другій світовій війні. Число вбитих 34.000.000 людей, з того 15.000.000 впали на фронтах, а 19.000.000 замордовано в концтаборах і поза ними. Майже 3.000.000 населення згинули від повітряних налетів.

Всім більших держав мали такі людські втрати в наслідок війни:

1. СРСР	7.500.000
2. Німеччина	2.850.000
3. Китай	2.200.000
4. Японія	1.506.000
5. Велика Британія	452.570
6. Італія	300.000
7. З'єднані Стати Америки	259.000
8. Франція	200.000

Людські втрати менших країн такі:

Греція - 558.000, Чехословаччина - 250.000, Голландія - 200.000, Бельгія - 59.000.

Втрати польської армії - 123.000, а всього населення, разом з вимордуваними жидами, Польща втратила 6.000.000. Шкода, що тут не подано українських втрат від обидвох тоталітарних режимів - німецького й російського. Вийшло би, що хоч український народ не був підметом уважності відмінної війні, проте він поніс пропорційно найвищі втрати.

Додаймо до цього ще майже 3.000.000 поранених, які стали частинно або цілком непрацевзятні.

Матеріальні витрати всіх воюючих держав під час Другої світової війни ще докладно не обчислені, але в загальному числа дуже великі, всі витрати, що були пов'язані з Другою світовою війною, - сягають астрономічних чисел. Це є наявним доказом сучасної світової більшої кризи, анемії, з якої тяжко вилікуватись сучасному економічному світові.

Вде наведено дві світові війни та який величезний пожин мала смерть... І на цьому не кінець, бо від Другої світової війни й до нашого часу, ведуться малі та не скінчені війни. Між добром і злом ведеться неизпинна війна, і коли вона закінчиться, найбільші філософи не можуть дати відповіді на це питання!?

Грецький архиєпископ Атенагорас уділяє президентові ЗСА, Г. Труменові благословення ерусалимського патріярха.

Фото взято з часопису "Час", із тижневика що виходив у Форт, Баварія, Німеччина.

Дата 9-го березня 19-47 року.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА Г. ТРУМАНА ДО ПАПИ.

Я припадково натрапив на цікаві лист президента Трумана ЗСА до папи Пія XII, якого, як відомо, дійсне ім'я було Пачеллі. Лист написаний під час Другої світової заверухи, коли Труман був президентом. Цього листа надрукував польський часопис "Слово Польське""", ч. 210, за вересень 1959 р., за парижським часописом "Сеннаціуло". З коресподенції: Трумана-Пачеллі". Подаю переклад з польської мови без коментарів. Я. Швець, Гартфорд Конн.

Дорогий Пане Пачеллі!

Як баптист і як голова одного з найбільших і наймогутніших народів світу, де всі звуть мене попросту наном Труманом, не можу звертатись до Вас словами "Найсвятіший Отче" тому, що це звернення зарезервоване тільки до Бога. Ми в ЗСА вважаємо всіх людей рівними перед Богом і звертаємося до себе нашим власним правдивим ім'ям. Тому пишу до Вас, як до пана Гачеллі.

Я переконаний, що ні Ви, ані Ваша Церква не належить до тих, що справді шукають спокою. Творці нашого народу, пізнавши всю історію Вашої Церкви, як таку, що дуже любить політику й війну, встановили головну засаду як обов'язкову для нашого уряду, щоб ніколи папа не мав права мішатися до наших справ. Ми добре пізнали історію Ев-

рспи, і певні того, що наша демократія не потривала би довго, якщо б ми позволили – подібно до європейських урядів – опутати сїбе, Вашими доктринами й політичними й тому подібними інтригами.

Тома Джєфєрсон, один зрозуміших людей, сказав ясно: "Історія не дала нам ані одного прикладу країни під впливом Церкви, якій єдалось б зберегти релігійну свободу".

Тож, Ви не маєте найменших краліфікацій, щоб повчати, провадити мій нарід шляхом миру. Кілька фактів могли б помогти Вам відсвіжити Вашу пам'ять. Ваш попередник Ватикану, папа Пій XI розпочав фашистівську атаку, підписуючи з Муссоліні угоду в 1929 р. Християнська цивілізація в тому році була ганебно зраджена. Наш історик Люїс Момфрід – ні комуніст, ні антикатолик написав книжку "Ріпа для живих" 1940 р. "Перфідія для релігійного світу, сталася, 1939 р. конкордат зв'язав Муссоліні з папою".

Тоді тільки дехто у ЗСА зінав правдиве лицє фашизму та добре, як Ви й папа Пій XI, і Ви в двох помогли до його успіху зв'язати з ним валу Церкву. Ви провели дванадцять років у Німеччині. В порозумінні з фон Папеном Ви помагали Гітлерові зміцнитися. Рівно ж, як кардинал Пачеллі, Ви дали підпис під конкордат, що пов'язав Ватикан і Велику Німеччину.

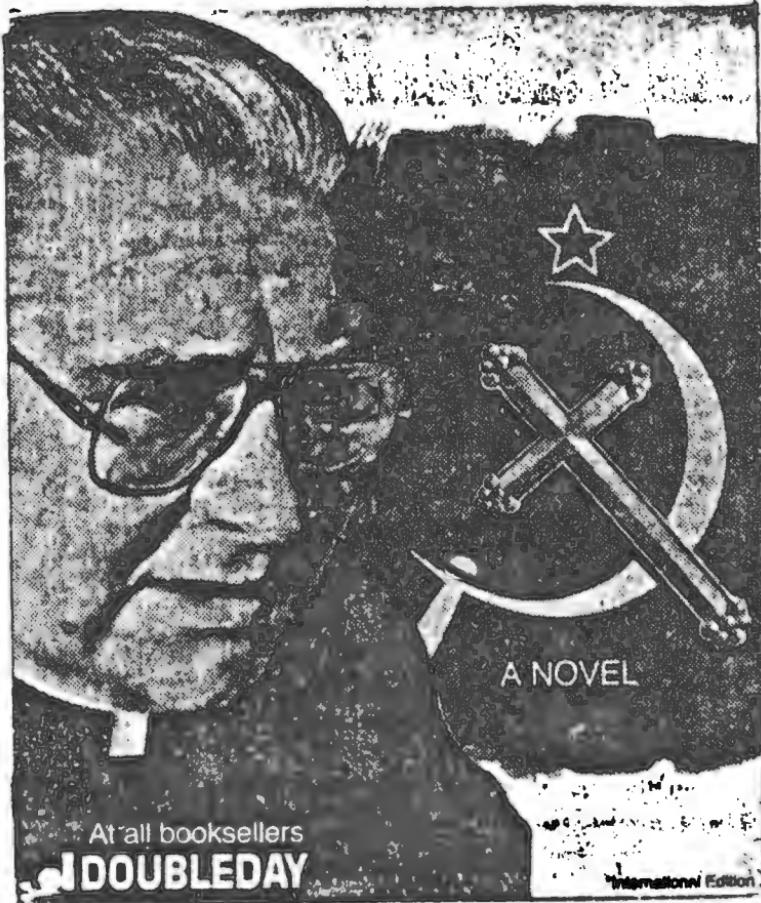
Ви не докажете мені того, що Ви не знали про те, як Гітлер і нацисти приготовляли список проти нас. Навіть католицькі біографи пишуть, що через багато років Ви буди, найбільше поінформованою особою в цілому Третьому Райху. Після підписання конкордату, так важного для Гітлера, то фон Папен, який в Нюренбергу з великим трудом урятував своє життя, сказав: "Третій Райх є першою країною, яка не тільки визнає, але дальше впроваджує в життя верхівні засади папства".

Я запевнююте собі права, і Церкву свою називаєте Церквою Божою, і бажаєте, що я провідник ЗСА погодився визнати вас за своєго зверхника та американського народу.

Ваш попередник Пій XI засвідчив публічно, що зробив би пакт і самим дияволом, – для користі Церкви. Тож, Пане Пачеллі, як провідник країни де більшість протестантів, відкинути ваші мирні заходи. Хто єсть з таріки з якої її дідиявол, потребує великої ложки. "Канадський Ранок" 1960

СЕРП і ХРЕСТ ~ ЧИ ТО
МОЖЛИВЕ?

ALBERTO GIOVANNETTI
**REQUIEM
FOR A SPY**

"Tantalizing espionage," says Time—"a tattletale priest comes in from the cold."

The international stir created by publication of *REQUIEM FOR A SPY* has extended from Vatican City to the United Nations glass house on New York's East River. As *Time* reported: "Small wonder: the author is Monsignor Alberto Giovannetti, a retired papal diplomat of 30 years standing. The stout, deceptively cherubic Giovannetti was the Holy See's observer to the U.N. for nine years; he obviously knows as much about the murky subterfuge that pervades the corridors of the U.N. as Jacques Cousteau knows about the deep."

In *REQUIEM FOR A SPY*, the Vatican's U.N. observer is not what, or who, he seems to be. He is, in fact, a KGB colonel masquerading as a Monsignor. Masquerading, that is, until he begins to discover disquieting glimmers within himself of something resembling faith. Impossible? "It's so well done that even skeptics will probably be touched," says the advance reviewer in *Publishers Weekly*, "Monsignor Giovannetti knows whereof he writes and is a natural storyteller."

"International Edition" 1984.

СЕРП І ХРЕСТ - ЧИ ЦЕ МОЖЛИВЕ?

Треба би простудіювати книгу А. Джованетті, щоб ці два протилежні світи, християнізм і комунізм - могли об'єднатися? Емблема серп сходу і хрест заходу самі за себе говорять. Про західний хрест - християнство багато різних книг написано. Книга 06'явилення 17-тий розділ говорить про "Великий Вавилон". "А на чолі ії було написане ім'я: "Великий Вавилон", - мати розпусти й гидоти землі" (06. 17: 5).

Нові переклади Біблії українсько-католицький, польсько-католицький, говорять, що цей 17-тий розділ говорить про Римську імперію. Ренесанс і Реформація говорять, що цей розділ відносив-

ся до Католицької Церкви середніх віків.

Відомо, що Католицька Церква де сзуїти, як орден маєть поважний вплив, йде мова, щоб православних навернути до католицтва, як не буде можливо навернути, то хоч знайти якесь об'єднання.

Світовий лібералізм не перечить цьому, і є можливість до східного серпа на місце молота - примости хрест. А. Джіованетті видко й недвозначно орієнтується в цих справах.

Видавництво "КМБ" 1978 року видало чергову книжку під заголовком: "Два протилежні світи, але в тій праці була мова побільшості про релігійні та народні справи. Ця стаття має дещо на увазі про загально людські два світи Сходу й Заходу, між якими зродилось велике напруження - хто кого переможе!?" Альберто Джіованетті, предбачує, що коли серп і молот будуть одно напруження може змінитися. Так це мрії та змагання Католицької Церкви, щоб розділ Церкви Східної й Західної, який стався 1054-го року, з'яднати, але "з'єднати" так, щоб Східна Церква, Православна, визнала свої гріхи та вернулась до Католицької Церкви.

До об'єднання цих двох релігійних протилежних світів, виникнув на початку ХХ-го віку, якось припадкове, комунно-атеїстичний світ, якого герб то молоток і серп, головне, що на місці молотка мвби прийти хрест. Чи то є можливе, бо ж відомо, що ідеологічно є велика протилежність. Але тут може статися найновіше та не очідане чудо, бо мудрість Східної Православної Церкви каже: "Свій свояси познана". Як це розуміти, - відомо, як у комунізмі так теж і в католицизмі пануюча сархія, яка має доволі великий бюрократичний апарат. Наприклад з останньої статистики в Польщі, коли йде мова про церковний рух, то є 20,000 священиків, що релігійно обслуговують вірних.

У релігійному світі йде мова про єпархію та священство, щось подібне виглядає в комуністичному світі - можновладці й бюрократія. Провідник ССР М. Горбачов, бачить велике та трудне положення, фабричної й колгоспної бюрократії. Напр. у нинішньому колгоспі адміністрація складається з 60-65 осіб. Коли ж врахувати районний, обласних державних працівників, що обслуговують колгоспи, то ця цифра збільшиється понад 50 тисяч дармоїдів.

Релігійні й політичні можновладці, без різниці яка в кого ідеологія, разом із іхніми бюрократами, не числяться з фізично-працюючими, чи то фабричними чи крлгосними робітниками. І нічого дивного, що між тими двома світами від найдавніших віків аж до нашого часу була й буде невинна боротьба, за пошанування людини й людиною, аж до того часу, коли та людина людні не стане братом, а не чимсь вищим і нищим, один від іншого. Може то для нас дивне й незрозуміле, - але правда лишається правдою.

Тому кілька років, а саме 1970-го з'явилася літературна праця автора цих рядків під заголовком: "Правда й воля", в ній поміщено вірша як присвята астронавтам ЗСА про іхню подорож на Місяця. В цьому вірші йде мова, як старий дідусь, оповідав, що на Місяці, як ясно світить, с дві плями, то Адамові сини.

- "Ага, то Каїн і Авель,
були рідними братами.

А Каїн був лукавий:

Як Місяць ясно засвітив,
він брата рідного забив.

- За що? - спілали діда.
- Бо Авель працював,

а Каїн - дармоїда".

О цих "дармоїдів" нашого часу не бракує в Божому світі, вони пускаються на різні махінації, і злочини, щоб збагатитись мамоново.

Цих дармоїдів ніколи не бракувало, вони пускаючись на різні махінації, доказом цього, то великий рух шпигунства і жадоба збагачуватись мамоною, - не звертаючи уваги навіть на нещастя.

Чи це можливе, щоб хрест із серпа вигнав молотка і заняв його місце? Різні події між людьми, в цьому світі є все можливі. Головну роль від найдавніших віків і нагошо часу, запопадливо якому грають політичні й релігійні верховоди.

Ватикан і єзуїти. Голова Католицької Церкви Іван ХІІІ, ліберал, він скликав у 1962-1965 роках Собор і його не закінчив, - закінчив наради Собора новий голова КЦ, папа Павло VI. В тому часі Ізраїль, як держава звернувся до Ватикану, щоб уневажнити й відкликати, вину юдів за розп'яття Христа на голгофському хресті. Голда Меїр, премієр-ка 1964 р. була в тій справі на авдіенції, але Ватикан не рішився на подібний крок, бо це питання дотичило не самої Католицької Церкви, але усього християнства.

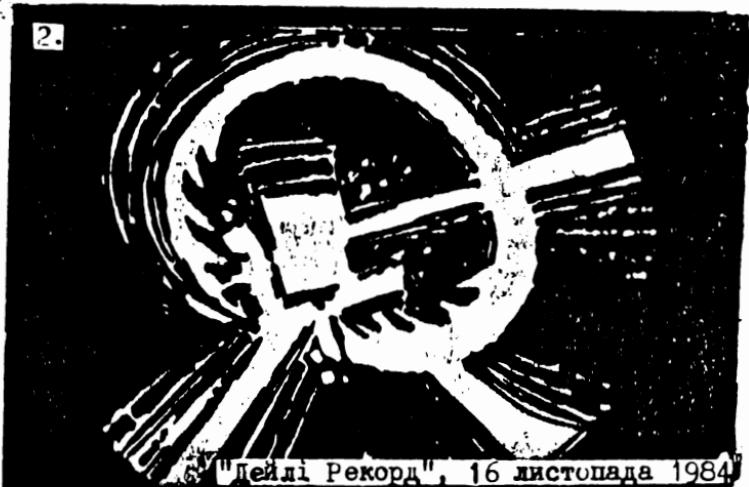
Третій з черги голова КЦ, Іван Павло I., читаючи історію середніх віків, порівнюючи її з ХХ-м віком, цивілізації й поступу, від мозкового напруження, раптово помер, урядуючи всього 34-ри днів. І на кінець по 455 роках, Ватикан 1979. року на голову КЦ обрано Івана Павла II по національноти поляка. Він у своїх місійних подорожах і в традиції Ватикану дещо змінив, він не їде з папською герлигою, але з розп'яттям, як символ смерті Христової.

Папа Іван Павло II, дещо відмінний у своїх поглядах від його попередників, скликав нараду всіх кервників Ордену Єзуїтів, що вже від часу довшого ведуть всілякі компанії, які далеко відходять поза престолом Ватикану. І нераз проповідують такі погляди, які не підходять структурі Католицької Церкви. Щоб таке не повторялося, бо в майбутньому, - бо це викликає замішання не лише в рі-

1.

2.

"Лейлі Рекорд", 16 листопада 1984.

зних законах, але в Церкві взагалі.

..В Римі від 29-го лютого по 9-го березня 1981 року відбулась конференція, в якій взяли участь 63 провідні священики Ордену Єзуїтів, що заступають і очолюють всі провінції, які існують загально у світі та в яких діє той орден. Ще поміщається уривок із преси про єзуїтські збори в Римі. Крім цього в цім розділі поміщені чотири образки, шукання доріг про зближення хреста зі серпом. В Ордені Єзуїтів все можливе.

З РИМУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що зборові ордену Єзуїтів, який відбувається у Гrottаферата під Римом, подано резолюцію Папи Івана Павла II, щоб вони внесли корективу в своє теперішнє поступування і припинили ангажування членів Ордену у різних лівацьких акціях. Того роду поступування не є згідні амі з релігійними настановами й доктриною, амі з соціальним та економічним учніям Вселенської Церкви, яке зформульовано в різних документах та енцикліках, а зокрема, в найновішій з них, виданій Папою Іваном Павлом II. Волю Папи передав зборові о. Паольо Деца, член Ордену Єзуїтів, якого Папа призначив предсилником конклаву з огляду на ражку хворобу голови Ордену Петро Арупо, який "життєво спаралізований". "Свобода" 1981

"Дейлі Рекорд", 16 листопада 1984

Довкола хреста і серпа. Ще наведені образки: Лермій говорить про безнадійність Католицької езуїтської організації про якесь зближення з комунізмом. Другий образок говорить, що хрест почав прогресувати, але молоток не допустив. Ялтанська конференція на вершинах 1945 року, трьох лідерів Рузвельт, Чорчіл і Сталін, Рузвельт і Чорчіль виторгували від Сталіна певну релігійну полекшу, доказом цього, що по 10-ти роках баптисти з Москви, п'ять осіб на чолі з Я. Жидковим мали можливість відвідати баптистів у ЗСА.

По Другій світовій війні наступило певне зближення між Кат. Церквою та комунізмом. Головна мета Ватикану, коли не вдається православний Схід, навернути на католицизм, то бодай знайти якесь об'єднання. Напр. 1974 року міністер закордонних справ СССР А. Громико, відвідуючи Італію, при цій нагоді відвідав Ватикан і Папу Павла УІ. Ватикан на вимоги італійського клеру Папа Павло УІ скасував декрет папи Пія XII з 1949 р. про екскомунікацію членів комуністичної партії. Папа Павло УІ уважав, що декрет папи Пія XII за "старілий" для нашого часу.

З комуністичною владою СССР та в інших "советизованих країнах" Папа Іан XXIII і Павло УІ, шукали доріг, договоритись з Москвою, але без успіху. Політика Москви прямує до знищення церковних організацій, бо коміністи хочуть володіти людським життям не лише фізично але й духовно.

Великі зміни в теперішній політиці Ватикану супроти Сходу трудно сподіватися. Хоча рішальне в усіх справах слово має голова Римської Церкви та мимо того він мусить радитись із колегією кардиналів - курієм, а тим більше з Орденом Езуїтів. Час покаже чи папа Іван Павло II виявить власну ініціативу в політиці супроти Москви, Все можливе, бо він має за собою католицьку Польщу, яка є для нього опорою.

РІЗНОМАНІТНИЙ ПІДХІД ДО КНИГИ ОБ'ЯВЛЕННЯ

"І зібрав їх на місце, що
воно по-срібнському зветь-
ся Армагедон" Об'яв. 16-16.

Коли 1984 року в З'єднаних Статтях Америки проводились вибори на другу каденцю президента Рональда Регена, то американські ліберали та преса йхня, переважно Нью Йорк, звернувся критично проти президента Регена вищуковуючи різного роду аргументи для підтримання своїх мнимих чи правдиво переконливих, що голова могутньої держави у світі вірить в деякі "забобони" чи фальшиві пророцтва.

Редакційна стаття в "Нью Йорк Таймсі" з 25 жовтня вище наведеного року має заголовок "Реконінг віт Армагедон", в якій її автор подає свої міркування і припущення з приводу того, що президент Реген ужив слова "Армагедон".

Саме слово "Армагедон", що міститься в книзі є синонімом слова, "Апокаліпса", це книга Об'явлення Нового Заповіту, і лише один раз згадане слово "Армагедон" Об'яв. 16:16.

Автор статті у "Нью Йорк Таймсі" твердить, що "багато доважних людей журиться тим, що може президент Реген визнає пророцтво Армагедону і що нарешті може бути під впливом цього пророцтва, пляючи нуклерну політику

Щоб доказати своє відважне твердження, автор у статті твердить, що багато армагедоністів які є ентузіастами й прихильниками президента Регена. "Вони вірють, - читаємо в статті, - що наші вороги є ворогами Бога, а знищення сатани - це правлячі для Бога. Остання "битва Армагедону буде завязтою, але певне число переживе цю апокаліптичну битву і житиме з Христом у Новому Єрусалімі".

У статті згадамо, що коаліція християнських та жidівських провідників звернулися до президента, щоб він відкликав ідеологію Армагедону - як спотворення св. Письма і як небезпеку для безпеки Америки".

Повищі думки сучасних лібералів взято з спередової статті "Свобода" 9-го листопада 1964 року.

Ньюорські ліберали знають про кимгу Об'явлення, про Армагедон, про чотирьох вершників, але мічого не знають про сім Церков Христових. Нижче поміщується образок чотирьох вершників, а вони пов'язані з Армагедоном.

Так як наша планета Земля, що в Сонячній Системі кружляє довкола Сонця, так люди без живої віри в Бога "Найвищої съятості", як про це пише проф. В. Шаян, кружляють довкола землі і не забули за Новий Єрусалим, про яких пише 21 розділ кн. Об'явлення, що він буде збудований із золота дорогоцінних каменів. Головне, що в ньому буде "Дванадцять племен симів Ізраїля".

Одним зі сучасних богословів П. Н. Рогозін, що вже у вічності в тому Новому Єрусалимі, він пише, що "Новим Єрусалим", як символічний опис віруючих християн у щасливому вічному житті з Господом. Христос зійшов із Неба на Землю, щоб люди відкрити духовний вічний світ і поєднати людей із Богом.

На тему про "Армагеддон" і статтю, що була у "Свободі" 9-го листопада 1965 р. під заголовком "Чи президент Реген вірить ув "Армагедон?" То ж про цю статтю була мова в книжці автора цих рядків: "Страх перед морою" з минулого 1965 р. під заголовком: "Армагеддон і цивілізація".

Головне, що "Нью Йорк Таймс", покликаючись на книгу Об'явлення, "Апокаліпса", 16:16, затримуючись лише на одному слові "Армагеддон", і промовчус цілій розділ цієї книги, та про ті страхи та речі про які написано в цій книзі. Підхід у пізнанні книги Об'явлення, без ширшого як минулих так і сучасних історичних подій, беручи одне слово або одну думку, можна так розуміти й думати про цю книгу, як "Нью Йорк Таймс", - саме "Чи президент Реген вірить ув "Армагеддон"".

Про книгу Об'явлення українське католицька видавництва Біблії Рим 1963 , подає, як вступ до книги Об'явлення про час її написання та про джерела: написана в 81-96 за імператора Доміціяна.

"Апокаліптична література, за початкована пророками, зосібна Єзекіїлем та Даниїлом, була дуже поширенна в старо-єврейському середовищі, зокрема між мешканцями Курман-печер у другому віку до Христа".

На початку християнства подібно як нашого часу, багато було різних апокаліптичних поглядів, бо були тяжкі обставини людського життя. Між іншим про розуміння книги Об'явлення: "Щоб її зrozуміти, треба конче ввійти в тканиня понять, і різні символи: числа, речі, частини тіла, - особи замінити відповідним значенням їх, а не надавати їм натурально-математичного значення".

Передім в історії світу мав наступити з початком Нової Ери. Перші Христові слова до людей були: "Словнився час, Боже Царство наблизилося. Покайтесь й віруйте в Євангелію!" (Мар. 1:15). Але так не сталося, дуже мала частини християн віри

входять до того Царства - братерства, і поширюючи його між людьми.

Стаття "Чи президент Реген вірить у "Армагеддон" була причиною до видання книжки: "Страх перед марою". Армагеддон про це слово є згадка, ув Об'явленні 16: 16. На цю книгу й на цей розділ є різні біблійні пояснення, що говорить про останню битву між добром і злом. Ньюорські ліберали в Об'явленні знайшли "Армагеддон", але нічого не сказали про вище 13 вірш, про трьох лідерів 1945 року на Ялтанській конференції, що поділили Європу й передали невтимальні країни Сталіну.

Коли ходить про книгу Об'явлення та про 16 розділ і про ті сім "страшні кари", то треба мати на увазі, що книга Об'явлення пересякнута відносниками Старого Заповіту, переважно про те все що того часу переживав старий Ізраїль. Про ті події народу ізраїльського з іншими народами, писали старо-заповітні пророки: Ісаї, Еремія, Єзекіїл і Даниїл, і малі пророки, переважно Захарій.

Про ті жахливі події старої з перед-християнської ери, що про них описує Біблія, але про жахливі ті події говорить ісвітова історія, яка заповнена незносимими терпіннями та мордеством.

Нема чого дуже хвалитися й нашим ХХ-тим віком. Скільки то перейшло молодого покоління, передчасно до вічності під час Першої та Другої світових війн, скільки їх гинуло й гинуть у малих незамітних війнах, але то все, як у біблійній так і в світовій історії переходове. Мимо того людство прогресує, як у братерстві так і в технології: є Об'єднані Нації, де сяк так різні міждержавні безпорядки латається, можливим, що люди таки прийдуть до пізнання, що створені на образ та подобу Божу, і стануть у справаді людьми.

ГОЛОВА КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВІ ІВАН ПАВЛО II, У МІСІЙНІЙ ПОДОРОЖІ ДО ІНДІЇ.

З початком другого періоду комети Галлея 1986–2061, у самому початку, занотовано два історичні фрагменти, негативний і позитивний: перший то не предбачена катастрофа воздушного корабля "Челенджер", на покладі якого перебувала задога з семи осіб, стався вибух і корабель впав в Атлантичний океан. Всі сім членів залоги загинули. Другий фрагмент, що належить до позитиву, то місійна подорож Папи Івана Павла II до великої Східної та історично-відомої країни Індії.

Індія у давню старину до Хр. країна мала свою культуру, письмо Веди, поеми, Рамаяна і Магабагарата, релігія то браманізм і буддизм. Сучасні українські історики, удоводнюють, що країна Індії на кілька тисяч років до Хр. була заселена українським народом з над Дніпра. Сучасна Федеративна Республіка числив 746,388,000 мільйонів населення Індія довший час була колонією Англії, державна мова була англіська, індійський народ не мав поступу в науці, ще до цього часу рільники орють їх ниви копромітивними дерев'яними плугами. Всяка і злобна експансійна колонізація, є просто злочином проти людства й Бога, бо земля й люди то творчість Божа, а люди повинні в братерстві та в допомозі одним, мирно жити на світі.

Папа Іван Павло II, як слов'янин дещо зреформував Ватикан. до його вибору на Голову Церкви Католицької, через цілих 450 років, усі папи з походження італійці, нікуди з Ватикану не відходили, лише показували себе з ватиканського балькону, як сняті для паломників. А папа з роду поляк, не сидить у Ватикані, але подорожує по всіх країнах та відвідує не лише католиків, але й інші народи потішаючи їх теплими й братніми словами. Головне, як прилітає літаком до якоїсь країни, зійшовши з лі-

така, яконас коліна і цілус землю, це приклад як голови Католицької Церкви, яка рівною тепер сягає звич 700,000,000, зйшов із літака в Індії й поцілував індійську замню, цей крок зробив велику прязнь до папи індійського народу.

Головне, що Папа Іван Павло II мав нагоду зустрітись на коротку розмову з Далай Ламою, тибетським духовним провідником, який від часу окупації, Тибету військами Китайської Народної Республіки й живе в екзилі в Індії. Під час зустрічі із буддистським провідником Далай Ламою, він сказав, що навіть не відвідучи Тибету, але через "Вашу присудність і розмову зі мною, я відчуваю мою близькість із тибетським народом". Нижче поміщується уривок із "Свободи", про відвідини заведення для хворих в Калькутті.

ПАПА ВІДВІДАВ ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ХВОРИХ В КАЛЬКУТТІ

Папа Іван Павло II,
у місійній подорожі.

Калькутта, Індія. — Папа Іван Павло II, який перебуває тепер з офіційною візитою в Індії, відвідав заведення для хворих в Калькутті, місці осідку Матері Тереси і тут, якщо він там побачив, не-

з'являючи на тисячі народу, які вийшли на вулиці, щоб привітати Папу у йхньому місті, він вважав за свій обов'язок в першу чергу відвідати „дім вмираючих”, як популярно називають заведення Матері Тереси індійці. Шупленська монахиня, доречі, Нобелівський лавреат миру, у своєму звичайному біло-синьому габіті, вийшла перед ворота заведення із своїми помічниками, щоб привітати гостя. Вона прикладнула, щоб поцілувати перстень Папи, але він скоро підхопив її руками і, поцілувавши в голову, пригорнув до себе так, як пригортається когось рідного, дуже близьку людину.

Мати Тереса опікунка бідними в Індії.

тільки у самому заведенні, але також у цілому місті, переходить уяву людини, яка живе менш-більш в нормальних обставинах. Речник Ватикану Джакін Наварро Валлс, який відвів вже неодину подорож з головою Католицької Церкви по різних континентах і країнах світу, заявив, що Папа, побачивши невилічимо хворих, вмираючих, бідних, нуждарів, які сплять на вулицях міста в порослій на лахмітті, прослезився, був до глибини душі зворушенний цією картиною і дуже часто не вистачало йому слів, щоб потішити тих, які примушено

ні жити у скрайній бідності, або з невилічимою хворобами.

Мати Тереса повідомила Святішого Отця, що сьогодні померло в Пі заведенні п'ять осіб, а 86 знаходяться на краю смерті. До життя Папа підносив на спеціальніх полумісках харчи, овочі, напітки і роздавав їх при допомозі священиків і монахинь зустрічним жебракам. Це свого роду символічний жест, що Християнська Церква ніколи не забуває за братів в потребі.

Для звеличання присутності Папи Мати Тереса украсила Палу Грінда ми квітів, але він скоро передав їх Матері Тересі, кажучи, що Й, а не йому належить їх в цьому місті привітання і подяка.

Взагалі, пишуть кореспонденти, відвідини Папи в Калькутті, були зворушені, а в деяких хвилинах наскільки потрясаючі і вони наочно залишаться довго в пам'яті мешканців цього міста.

"Свобода", 6, 2, 1986

Цей розділ, під заголовком "Серп і хрест - чи то можиліве?" Достас багато різних питань і вони не легкі до розв'язання, найбільші філософи, мудреці не встані на все дати відповідь. Тому, що живемо в кінці нашого ХХ-го віку де наука й демократизм широко розвинені, де люди праці побільшості зі середньою освітою, вимагають рівноправства, то не час минулих панцирівських віків, де людина праці не мала жодного голосу, і не мала, як сьогодні пальної удосконаленої зброї.

Теперішній голова Католицької Церкви, передус, можна сказати в усьому християнстві. Ніколи такого чогось не було, щоб голова Католицької Церкви або державний цар чи король, чи щось подібне зійшовши зі свого екіпажу, або зі заліно-дорожного вагону й приклонив коліна й поцілував землю, тісі країни до якої він прибув. Клякали невільники, минулих віках перед великими церковними владиками та державними володарями і їхніми попіжачами.

Цікавий контраст, коли Папа Іван Павло II, зустрівся з Матерю Тераса, яка приклонила коліна й хотіла поціluвати його перстень на руці, він миттєво вхопив її й підійняв на ноги, нہ позволив на те, щоб вона перед ним плаzuvala на колінах.

Другий цікавий контроверсійних крок, про що можна в іншому розділі, як Нікіта Хрущов, премієр СРСРського Союзу, ув Об'єднаних Націях зняв із ноги черевика й гrimotів по б'юровому столі, доказуючи що ті ОН, то гаяна дорогочесного часу, невстані жодного питання розв'язати та полагодити. Досі ще невідомо від якого світового руху виникнула ініціатива, що серп і хрест можуть об'єднатися. Написано багато дечого в протестантській пресі, але побільшості, то переписування Біблії, але із загального світового руху, що не вся справа у серпі та в хресті, але широко розвинена боротьба і невпинна боротьба між духовним і матеріальним, не примирими світами.

ЛИСТЪ БОЖІЙ.

ЛИСТЪ ИЗЛѢНІИЙ.

Христіане! спішітесь подъ
Крестъ,
Къ немъ бо спасеніе вани
всѧ.
Христесхъ на немъ разбой-
ники проціистъ,
За поклоніе рай ми обѣщаага.

ЛИСТЪ ИЗЛѢНІИЙ.

Навкѣ святѣ, которыи въ толѣ Божомъ листѣ находитсѧ, принесъ кохественный нашъ Спаситель Иисусъ Христосъ, единородный Сынъ Божій съ неба на землю, которю по цѣлолѣтѣ свѣтѣ распространялъ, въ сердцахъ людей запримѣль, всѣхъ людей послѣ навки того Божаго Апостла жиравшихъ оуже на земли цедротами обдаровавъ, а по смерти неблагодатливъ вѣнцелъ въ царствѣ небесномъ платилъ. Еслиже кто навки той слѣхати не хотѣлъ, твою легковажиль и яко непоправный грѣшникъ житѣе гладное и грѣшное провадилъ. Вѣръ святѣю перечь недовѣришиши и поганали сневажалъ, того достигнула спасенівостъ Божага за жита тѣтъ на земли и по смерти вверженъ былъ въ гелиность вѣчнью, гдѣ самъ плачь и скрежетъ звокъ чути.

Кто навкѣ того Апостла Божаго въ своеіи сердци носитъ часто то Иисулю себѣ перечитвѣть, вто всегда яко найдорожише въ своемъ дому перегонѣ и салъ и съ цѣлою родиною послѣ него жестъ, тотъ достичнитъ великой ласки божай, полвчитъ отъ Бога тое, чого его сердце сопѣ желаетъ и становить сѧ влівъ такъ, якъ онъ себѣ оуложилъ и оурадилъ, о чёмъ самъ Господь Богъ запевнаетъ та чловѣкчи въ 19. псалмѣ: „Дасть ти Господь по сердци твоему, и весь сопѣтъ твой исполнитъ.“

Листъ той появился на горѣ Елеонской въ земли Іерусалимской, передъ иконою св. Архистратига Михаила въ воздвѣ вислѣїй, золотыми вѣклами написанный. Изъ перва Патріархъ Іерусалимскій взялъ его, переписалъ и послалъ своему брату царю на оберенѣ противъ крагогъ.

Навка сего Апостла Божаго есть: Ии всемъ Господь Богъ Иисусъ Христосъ, единородный Сынъ Божій, отъ Бога Отца прежде всѣхъ вѣкъ рожденный, единъсбіиный Богъ Отцъ, спасдый съ небесъ и нарожденный изъ Пречистой Дѣви Маріи. И ты чловѣкчи заблѣ на

твоего Спасителя, который на каждомъ крокѣ лише
добра людемъ робилъ: недѣжныхъ оздоровлѣлъ, калѣ-
ки исцѣлѣлъ, нечастливыхъ и смиреніи потѣшалъ.
Подѣмай себѣ, о человѣче, на безчисленныя лема добра
дѣйства и на невычерпаемое жерло божіого милосердія,
перенесся миссію и сердцемъ твоимъ на горѣ Голготѣ
гдѣ посредѣ моря злобы и подлости виситъ на крестѣ
твой божественный Спаситель и гдѣ изъ струй солнца
закрываетъ свои лѣчи, земля трясется, скалы разпада-
ются и взорванны гробы тѣла охопшнѣ сеѧтъ отда-
ютъ! Пребди съ изъ сно твоего зраннаго Спаси-
теля, поглажь на Его тернилки зраннѣ голуби и сокру-
ши сердце твое! Каждъ, съ скалы пѣкаютъ изъ страѣ,
если приреда трясется на сей страшный видъ, а сердца
ожесточили непоправныѣ христіанъ и могутъ сокру-
шити. Разбойникъ на крестѣ съ лицомъ блѣдшимъ пока-
млелъ, а жалючи за грѣхи, воскликнулъ: „Помали же
Господи, егда прійдешъ въ царствіе твое.“ Прѣстиль
емъ наибольшимъ грѣшникѣ, разбойникъ на крестѣ, и
откорила емъ влѣдь двери до царства нееснаго, а и
ты человѣче взымъ до себѣ до царства нееснаго,
только исполнимъ то, что тобѣ въ томъ Божијъ
Листѣ наказую.

То приказью есмъ монімъ православнымъ хри-
стіанамъ, которыѣ ІИ кровлю скосю на крестѣ иску-
пили, чтобысь въ Бога единаго въ Троїци сектой
яко Найвышшаго Царя вѣрлии, въ Немъ всю вашу
надѣю покладали, Его надѣяко любили, Ему честь и
славу отдавали и Ему пославши вѣли. Такожь прика-
зую вамъ, чтобысьте одни драгиѣ не кляли и не
суживали огидныѣ и образливыѣ словъ, чтобысьте
можно и легко дышно не присягали, ани надарено не
возжилиса.

— Приказью вамъ, чтобысьте въ дінь секты т. с.
въ Недѣлю и окроични секта похожихъ и богоизгнани
сучиники теории, а осужданіе складо на васъ секты

Советникъ: въ Недѣлю и съата Слѣдуетъ Божій и наикі дѣхоній слѣдити и отъ всякой тажкой работы и грѣшнѣхъ занять возврѣжалиса, понеже ІІ дѣль вамъ шесть дній до работы, а симъ день т. в. Недѣлю лишилъ сиъ себѣ и монимъ сватыи Оугодники Божіи, которы за есть тирдъ пристоломъ Есесышнаго молатса.

Приказю вамъ, родителей скончъ и начальниковъ дѣхонѣхъ и сѣтѣскихъ шановати, любити, слѣдити и за мѣдъ молитися, тогды можете надѣлатися въ симъ житю огѣки и благословеніа Божіого, а въ дѣхонѣ житю вѣчной щастливости. На томъ дѣль вамъ 4 заповѣдь: „Чти отца твоего и матерь твою“ и сказалъ сиъ выразно: „иже засловитъ отца и мать, смерть да оумретъ.“

Приказю вамъ, высторѣгатися гікѣвъ, иннаенсти, колотнѣ, сѣпиречокъ и битки, но чѣбисъте однѣ дѣхонѣ любили и взамно себѣ помагали и себе вспирали. Особенно высторѣгайтесь піланѣства ико наибольшого корога вашого, которое есть жереломъ всіго злого, копающиye вамъ и вашимъ дѣточкамъ пропасть и погибель вѣчнѣй. Читайтъ въ Письмѣ св. золоти слова мною голошиини: „И не оупинайтъ сѧ виномъ, въ илмѣ есть вайдъ, но паче исполнайтесь дѣхомъ, глаголющи сиѣ къ псалмѣхъ въ пѣснѣхъ и прѣніихъ дѣхонѣхъ, постѣгающи и поющи въ сердцахъ вашихъ Господи.“ И мынѣ и въ Одномъ стѣ можна съ св. Пророкомъ сказать, что наши: „равы овладаша нами,“ а вы властителѣ и дѣдичи вашой предѣдной землѣ, сталинѣстися рабами!

Приказю вамъ, чтобыисъ не давали никому згоршила или соглазни, только выходите дѣти ваши въ поѣзжности и страшѣ вожомъ.

Очищайтъ всякой нечистоты и всякіхъ вѣстыдныхъ мыслей и похотей, т. в. како того, чеговысьти естидатися мѣстамъ.

— Заказью вамъ вытащати рѣки ваши за чѣжимъ добромъ и наимѣніемъ, помятаите, чтобысты не кричали едоевъ и сиротъ, и ни задерживали платы слѣгамъ и наимнинамъ вашимъ, во за чѣжѣ кричѣ излію месть мою на васъ. Приказью вамъ, чтобысты поставили посты захорони и дѣла милосердни творили, поматаючи на моя слова: Просащемъ отъ твоихъ дай и хотящаго отъ тебя златы не отверти.

Приказью вамъ, чтобыты надъ склонами грѣхами размышили, цирю испогѣалися, каллиса и Пренай-сватѣйшю Тайну Свѣтаристину, т. в. Тѣло и Кровь Мою пріймали и есгда Моя страсти и мѣки за васъ передъ очими мали и на смерть и на страшный Судъ Божій поматали.

Если все то исполнитъ, что Твой Дистъ Божій есть начасть и вамъ приказасть, то поклагословитъ есть Господь отъ горца Сиона и вы оузврите блага въ есм дни жицста вашего. Просыны и молитвы ваши вѣдуть вѣсканіи, инспостель вамъ Богъ доще благопотребный, а виси и лѣто въ свое время. Земля ваши выдастъ вамъ плодъ пребогатый а ваши стодолы и гѣмы наполнятся великими богатствами. Сынове и дочери ваши вѣдуть рости вамъ на потѣхѣ и станутъ ся сиянными отъ востока до запада солнца. Миръ и покой дадутъ вамъ и подадутъ вамъ здравіе и многам прожити лѣта, если только оуслыхаетъ моего голоса: „возстани спай и озаритъ тѧ Христосъ.“ Естакайте и покидайте ваши грѣшные житѣ, научитсѧ Слова Божіого и его премѣдрости, вѣдьте праведными и скѣтльми христіанами, „овратитсѧ къ Лихѣ, и спасени вѣдите.“

Еслиже того не выполнимъ, что въ томъ Дистѣ Божомъ вамъ приказую, або вѣдите соєѣ тѹю на вѣхѣ легковажити, то ниспошли на васъ страшнюю карю: Гнѣвъ Мой справедливый покрыть васъ всѣхъ и вѣдѣ васъ карати страшнымъ громомъ, виновницамъ

Огненными, тѣчами, вѣрлами, вылесами водъ и ожасными, градами. Побѣдѣ и побѣд короля на короля, мѣсто на мѣсто, пана на пана, село на село, сестра на сестру, повстане сынъ на отца, отецъ на сына, братъ на брата и вѣдетъ между вами великое кровопролитіе. Люben правдивой межи вами не вѣдетъ. На васъ страшъ побѣдѣ и вѣдетъ оутѣкати отъ своихъ домовъ. Страшное Орбжіе Огненное побѣдѣ на васъ: Повстане голодъ — а земля не выдастъ плодовъ своихъ, на скоты ваши помлю заразы и выгинутъ вами а люди потоплю и знищѣ изъ лица земли, иакъ городъ Содомъ и Гоморъ. Дожда не спѣвѣ на землю и земля вѣдетъ такъ скала и не выдастъ жадного плода изъ себѣ. — То вѣдетъ мон первіи кары, которы, если не поправитеся, сїе побольшѣ. Тогда то допѣвѣ на васъ кары такіи, иакъ на царя Египетскаго Фараона за его недовѣрство: и повстанутъ страшніи и заразливіи хвороты, пошлио до васъ ядовитіи зміи, гусеници, шараны и запирятъ вамъ кѣв ваши плоды земли, и повстане голодъ оужасный, отъ которого вѣдуть люде падати такъ мѹхи и все вамъ выгинетъ. — Я кто тылъ святыни словами не вѣритъ, проклятъ и осажденъ вѣдетъ на ногицель вѣчнію.

Кто же вѣдетъ Запокѣди Мон выполнити и послѣ наѣки того Божего Листу жигти, той не зазнає никакого горя — а хотайбы имѣлъ только грѣховъ на сокѣ, иакъ звѣздѣ на небѣ, иакъ пѣскѣ въ мори, иакъ трапы на земли, иакъ листа на деревѣ, хотайбы были чорный такъ оголь, то кѣв грѣхи вѣдуть емъ отишени и прійми вго до Себе до царства небеснаго.

Кто той Листъ Божій при собѣ мати и послѣ него жити вѣдегъ, той вѣдегъ имѣти пріязнь у всѣхъ людей, безъ си. Ганикъ не оумре, а при смерти его ангелы святіи возмутъ душѣ праведника такъ пра-

кеднаго Лазаря, и занесётъ ю на лено Яврзала до царства небеснаго, которомъ не будетъ конца въ вѣки.

И М И И И.

К О М Е Н Т А Р

Пам'ять це ще один із дарів Божих, що Бог наділив людину, щоб пам'ятати про те, що було та прийшлося пережити. Пам'ять для людини, що живе нормальним і етичним життям є таким благословінням, наче б людина ходила ціле своє життя по чудових алеях квітчастого парку. Навпаки, людина, що ходив чи ходила кривими й темними дорогами, полишивши за собою не затерти сліди певних етичних переступів, не треба їх вичислювати, бо їх є багато, по тих кривих дорогах лишається не спокійне сумління та душевні болі.

Цей вище "Божий лист", друкований, але не подано ні автора, ні року видання, і місця видання. Авторові цих рядків відомо, що цей листявився не раніше й не пізніше як 1903 року. Саме того часу був розголос і заохочення набувати та побожно читати цього листа.

Того часу в Галичині, Західній Україні, на релігійному полі були два тяжкі непримиримі релігійні напрямки - греко-православний і греко-католицький. Цей "Божий лист" видали греко-православні. Саме, друк цього листа говорить сам за себе. Того часу Галичина належала до австрійсько-аугсбурської держави. І того часу уряд Австроїї, почав заводити по селах Шістькаясові Народні овітні школи. А дяки, як учителі, за народньою й добре відомою приказкою - "пішли кози пасті".

Перша частина цього "Божого листа", що подано вище, друга частина, щоб читачі цього листа в цілому році постили 12 п'ятниць, - ці пости й побожність запевнявали вічне спасіння. Коли взя-

"ти під увагу, село Забір'я, де того часу було в селі 325 селянської людності, не більше, як 10-10 десять осіб пожилого віку знали читати церковне письмо, таке як цей "Божі лист". Так, що й розголос про читання цього листа був бідний.

УРИВОК ЗІ СТАТТІ ЄВАНГЕЛЬСЬКОГО ЖУРНАЛА ПРО ХРИСТИЯНСЬКЕ ЖИТЯ.

(А не з пошівського Божого листа)

Христова Євангелія має мати свій вплив і на загальну науку. Правдиві християни мусять здобувати всяке наукове знання для себе і своїх дітей, як рівно ж брати житву участь, в розвитку та поширені наукових і культурних здобутків. Між ними не повинно знаходитися ні одного неписьменного. Заразом, всі члени, батьки і діти, мають дбати про забезпечення собі якнайбільшої освіти відповідно до їхніх матеріальних спроможностей.

Христова Євангелія має знайти свій вислів в розвитку мистецтва: як література, музика, архітектура, друкарство, та скульптура.

Христова Євангелія має мати вплив на практичне життя людини, а саме, на особливо важні дві ділянки: т. є. поліпшення індустріальної ділянки, через винаходи, та примінювання нових способів праці. Христова Євангелія має мати вплив на піднесення станів хліборобства, скотарства, і т. п. Тобто, християнин-господар як і скотар, мають дбати про те, щоб вилекати найкращі хліборобські продукти, та найкращу расову худобу, овочі, збіжжя та дріб.

Дім, хата і всі господарські будування правдивих християн, по селах і по містах мають бути взірцево впі рядковані. Плекання цвітів має бути подостатком, на призначених місцях і також в домах. Також в саді біля будинків є необхідним будувати пташники для птиць. Взірцевий порядок і краса всюди має бути основою і прикметою правдивого християнина.

ДРУГА ЧАСТИНА

* * * * * T . T . T . I *

ПЕРІОД БОРЦІВ ЗА НАРОДНУ Й
РЕЛІГІЙНУ ВОЛЮ.

I

СИНХРОНІСТИЧНО-ХРОНОЛОГІЧНА
ТАБЛИЦЯ
у ДВОХ ЧАСТИНАХ.

Р. И. М., МОСКВА И НЮ. ЙОРК

або

КАТОЛИЦІЗМ, ПРАВОСЛАВІЄ, ПРОТЕСТАНТИ

людина релігійна, віровизнана чи безрелігійна, що живе щоденним життям і не цікавиться між минулістю, ні будущістю, часто попадається у якусь крайність, або просто в несвідомість і живе не своїм життям, а чужим розумом. В подібну несвідомість і безакритичність попадають не лише люди богоїні пересічного життя, але оди- ниці на високих релігійних і політичних установах, або головні провідники, чи то королі чи президенти, або патріархи й митрополити.

Рим або Ватикан. В Католицькій Церкві по Другій світовій війні помалу настутили певні зміни. Папа Іван ХХІІ рішився на крок лібералізму, цебто шукати якоїсь угоди з противником протилежних поглядів. 1962-1965. Другий Ватиканський Собор започаткований папою Іваном ХХІІІ з закінченням Павлом VI.

Послдання між католиками й масонами. Папа Климентій XII 1738 р. осудив масенів як антикатоликів. час промінув, ситуація змінилася, на Другому Ватиканському Соборі зроблено переоцінку стосунків до масонів. В 1968 році Ватикан зніс постамову про те, що католик, який став масоном, відлучується від церкви.

Головне, що в нашому часі світ політично й релігійно, розколений на двоє. І політично-атеїстичний рух, як акція доволі діяльний. Папа Іван ХХІІ побачив, що іншого виходу нема, - як шукати християнського зближення. Таке гасло, яким довший час послугувались моніально-релігійні провідники: "Поза нашою церквою нема спасіння", знайшлися у безвході. Тому папа Іван ХХІІ видав Епікліку поручаючи єдність усіх християн.

Коли в 1968-му році номер папа Іван ХХІІ, що започаткував другий Ватиканський Всеменський Собор, по смерті його обраним Ватиканською Курією на голову Кат.-Церкви, Павла VI-го. Новий папа на Соборі проголосив скему між якими одна скема: "Про релігійну свободу", що до Другого

го Ватиканського Собору, було немислимим в минулих віках у Католицькій Церкві.

Теперішній голова Католицької Церкви Іван Павло II, у справі екуменізму, що його започаткував папа Іван ХІІІ пішов ще далі, вім невинно подорожує по світі, - закликуючи не тільки християн, але і інші не християнські релігії до мирного життя та братерства.

Доля папи Івана II, що походить із польського народу, не завидна. Його початкова подорож до Туреччини і відвідани православного патріярха в Стамбулі Дімітріоса, і по його подорожі у самому Римі перед палацом Ватикану, був тяжко поранений турецьким терористом Магметом Аті Аджі.

Москва за часів царського імперіалізму Петра І-го та патріярхату ІІ "Священішого синоду" - стала Третім Римом. Церква з державою експансійною силовою колонізуючи, всіми силами сусідні народи навертуючи їх на православіє. Наблизився 1917 рік, Марксів атеїстичний комунізм при допомозі Західного капіталізму, завоював Европою Східньою і на місці "Третього Риму", став світовою потугою з якою хоч-не-хоч - числиться Західний Світ.

Москва є православіє, на третьому місці баптизм. До Ялтамської конференції в СССР поголовно переслідували, релігійність. Чорчіль і Рузвельт, великим коштом виторгували в Сталія релігійність, коштом Середньої Європи. Але, як православні й баптисти й інші віровизнання, всеціле залежні від держави. Тому в русі баптистів повстали два напрямки віровизнання - реєстровані й "не реєстровані", реєстровані мають певну волю, можуть будувати молитовні доми, але в СССР немає приватної власності, в кожному разі, як державі потрібно будинка, - держава у кожен час забирає.

На третьому місці, то Нью Йорк і протестанти. Наступні як архів чотири сторінки фото євангельських провідників, почавши від 1517 року, від початку Реформації і її розвою аж до 1824 року, про що подає велика Біблійна енциклопедія, Бостон - Нью Йорк. Вісім сторінок, біографічний опис провідників початкового реформаційного руху, дійсно архівний і рідкісний матеріал для нашого та

майбутнього часу.

Нью Йорк це велике місто, митрополія З'єднаних Штатів Америки, з вісьми мільйонами населення де рік-річно друкується мільйонами Біблій і Нових Заповітів, майже на всіх мовах світу.

Від того часу цебто від 1884 року, до нашого часу, то протестантський рух збільшився новими віровизнаневими, новими провідниками. Українські церковні прогідники та віровизнавці, що переселились по Другій світовій війні, невпинно повторюють про "багато сект". І мимо того, що живуть у вільній державі ЗСА, і не можуть зрозуміти, що Америка вільна держава, а в ній вільна Церква чи релігійність.

З нового протестантського руху, почавши від 1884., то кілька напрямків, які існують це Адвентисти, послідовники Вільямса Мілера, який 1844-1901 рр. оголосив і поширив про другий прихід Христа. Другий з черги Чарлс Т. Русель, (1852-1916) оголосив, що Христос ~~вже~~ духовно прийшов. Послідовники провідників, пережили свої "адвенти", й існують як релігійні організації.

Цікаве, що американські жінки мали відвагу стати, як просвідники євангельського руху. Перша це Мері Бекер Едді. 1894 р. організувала "Першу Церкву Христа й науки", вона автором книги: "Наука й здоров'я, як ключ до пізнання Біблії". На другому місці Еймі Семпл МакПерсон, як бувша місіонерка в Китаї. 1921 р. вона в Лос Анджелос, організувала, як п'ятидесятницька віровизнання: "Міжнародна Церква Чотирьох Євангелій".

На п'ятому місці, то Віллям Бут (1829-1912), він організував віровизнання під назвою "Армія спасіння". Ця вірсвізнанена організація носить, як військо сднострій і старшинські відзнаки. Головна мета, то доброчинність, збирає добровільні пожертви й допомагає нещасним.

У вільному світі в демократичних країнах, кожна людина прагне робити щось доброго, чи то на релігійному, чи на громадському полі, держава в таких замірах не перешкоджує, а толерує й допомагає до доброго.

ПРОВІДНИКИ РЕФОРМАЦІЙНОГО РУХУ

Зліва
до
права

1-2

3-4

5-6

1-ший. Ульріх Цвінглі (1484-1531), реформ. Швейцарії.

2-гий. Мартин Лютер (1482-1546), реформ. Німеччини.

3-т-і. Джон Веслей (1703-1791), провід. методистів.

4-тий. Менно Сімонс (1496-1542), провід. менонітів.

5-тий. Емануїл Сведенборг (1688-1772) провід. сведенборджіян.

6-тий. Коттон Матер (1663-1728), конгрегаціоніст, фундатор на Гарвард Університет.

З а в в а г а: у великому біблійному словнику з 1884 року, Івана Кальвіна не згадано, видко з причини, що він погодився на спалення М. Сервета.

POSTURES OF EMINENT LEADS OF RELIGIOUS DENOMINATIONS.

1-2

3-4

5-6

1-ий. Роджер Вільямс (1604-1684), баптист, фундамент його віри є наука: "Вільна Церква у вільній Державі", що є фундаментом Конституції ЗСА.

2-гій. Вільям Вайт (1748-1836) пров. епископального віровизнання.

3-тий. Микола Зізендорф (1457-1735), моравські брати, яким він заопікувався.

4-тий. Джон Лівінгстон, реформ. Голяндської Церкви.

5-тий. Папа Пій IX, оголосив папську непомилність.

6-тий. Джордж Фокс (1624-1690), провід. квейкерів.

1-2

3-4

5-6

1-тий. Вільям Ченнінг (1780-1842), провідний унітаририст.

2-тий. Госея Баллов (1771-1852), універсаліст.

3-тий. Джон Вайнбренр (1797-1860), орган. Церкви Божої.

4-тий. Іллія Гікс (1827-1828) реформатор квейкерів.

5-тий. Вільям Блісс, - нема замітки про нього.

6-тий. Давид Маркс, провід. Вільних баптистів.

Примітка: Ці фото взято з великого ілюстрованого біблійного словника на 9 1/2 ін. ширини і на 12 інч. довжини, та на 628 ст. друку в колонах від двох і до п'яти. Над цим словником працювало 82 науковців із докторатами. Перше видання з'явилося 1872 р. останнє, 1884 року.

FOUNDERS OR ENTITLED LEADERS OF REFORMED DENOMINATIONS

1-2

3-4

5-6

1-ший. Альберт барнис, провід. пресвітерян.

2-гий. Йошуя Соуль, провід Піаденої Церкви.

3-тій. давид Мілард, провід. Христової Церкви.

4-тий. Джон Масон, провід. об'єднаних просвітерян.

5-тий. Александр Камбел (1788-1866), пров. учнів Христових.

6-тий. Генрі Бордмен, провід. групи пресвітерян.

Це провідники реформованого руху до 1884 р. Слід подумати, скільки від того часу до нашого з'явилося нових провідників! Оце подарок для Братів-Друзів, цікавляться свангельським рухом. Гр.. Домашовець

ПЕРІОД БОРЦІВ ЗА НАРОДНЮ І РЕЛІГІЙНУ ВОЛЮ

Тарас Шевченко виступав на боротьбу за правду й волю. Починається нова доба у житті Шевченка, рівночасно і в історії України. Цю нову добу характеризує впровід нове слово у творчості Шевченка "Побереже!" Боротьба за волю українського народу супроти непасників не припиняється, а продовжується аж до перемоги.

Микола Костомарів (1817-1885). Він одинокий, як перший з ініціаторів організації "Кирило-Методіївського Братства", на підставі його "Книги буття українського народу", на якій пізніше М. Драгоманів побудував свій світогляд. Відомо, що до 1917 року, ця книга була в московському поліційному архіві. А цей документ всесильно побудований на наущі Ісуса Христа. Питання, знато російське православне духовенство, що цей документ знаходиться в поліційному архіві? Знало, але ця праця не була покладена переконним кадилом. "Ето дело мірское, греховное". В цінному розумінні було, що тільки вони є настановлені Богом, призначувати людям небо або пекло, робітникові й селянинові не до церковних книг, до Біблії, вони призначенні до фізичної праці.

Панько Куліш (1819-1879). Він невтомний робітник на полі української літератури, його проза й поезія доволі багата. Завершенням його літературної праці, це переклад Біблії на українську народну мову. Праця над перекладом Біблії його дуже багато коштувала, бо вже ось —ось переклад добігав до кінця, стався пожар дому, переклад згорів. Він не розчаровується, й не знеохочується ся, береться знову до праці, й перекладає Біблію, але не мав можливості викінчити, бо смерть перервала його невтомний труд. Друзі його І. С. Левицький і д-р Іван Пулій довершили невтомну працю П. Куліша. Біблія 1903 року була надрукована, але не на рідній землі, а на німецькій у Бідні. Який погляд був у "Каріло-методіївців

щодо віри в Бога, про це свідчать слова П. Кухіна, дру-
ви "Нарис історії УСБЦ" :21 ст., Ірвінгтон-Торонто 19-
67- мий рік.

"Нехай знаєть, кому треба знати, що піклуючись коло
свободи українського кріпацтва, (невільництва) ми мали
на думці одне те, щоб вирвати кріпаків із рук пансь-
ких. Цього у нас було мало, або лучче сказати це в нас
було діло останнє. Програмою нашого освобождення крі-
паків слухали слова Спасителя: "Зрозумійте істину, то
істина освободить вас". Далі він говорить: "Ми знали,
до в Англії не право і не декрет, а культура знищила
кріпацтво. Ми допевнiliсь перш усього, щоб українські
пани вкусили від божественної чамі знання так благові-
йно, як це робили ми, та щоб і вони вкусили так само
виділи, як благ Господь, та й сповnились Його благодад-
тю до кріпаків по нашему. Врешті він стверджує й ха-
же: "Ми підлягали очаруванню християнської любові так
само, як і перші послідовники науки Христа".

По ліквідації московським царським режимом 1847 року
"Кирило-Методіївського Братства", наступило певне при-
глушення в українському народному русі. М. Драгоманів
народився 1841 року, то в тому часі, коли арештовано
Кирило-методіївців, то Драгоманів мав шостий рік жит-
тя. У тому віку дитина цікавиться, що батьки говорять?
Чічого дивного, що він з такою настирливістю у доро-
слому віку почав виступати проти всякого насильства,
особливо релігійного, бо в тому часі, як згадано вище
в багатьох справах московського царизму, то голодними
дорадниками царя, були духовні сархи.

Михайло Драгоманів (1841-1895). Коли в Австрії 1848
року скасовано панщину, але доля селянська не дуже ба-
гато покращала від панщини. А до цього були три стари
зла: дідичі в горальнях виробляли алкоголь, жиди про-
давали, а селяни по традиції пили. Було таке, що через
алкоголізм і селянську темряву, одні збагачувались, а
другі бідніли. Що робило духовенство - провід народу??
Замість засновати школи, помагати людям до освіти, ду-
ховенство накликало людей до присяги, щоб не пити аль-

когою. Але були випадки, що одної надії селянину присягав у церкві, що не буде пити, а на другу неділю сидів у корчмі опаморочений алкогольем. М.Драгоманів бачив, що рятунком із цього безвихідного положення, лише одне - народна освіта. На цьому місці слід навести із "Вибраних творів" М. Драгоманова", виданням накладом угорінських поступових товариств в Америці, Прага - 1937. "Доба М. Драгоманова, світовий суспільний процес", три уривки з його головних науково-соціальних і духовних у його часі поглядів:

"Консерватизм і головні погляди консерватизму. Весь світ, лідство й лідські організації, а в тім числі держави створені Богом, який керує всім після своєї волі. В розумінні консерватизму: Бог - Лід світу, король чи цар - пан держави, шляхтич та духовник - пан окремого клаптя землі. Хто володіє землею, той володіє й керує населенням її. Влада землевласників - основа консервативного ладу. Лідський добробут залежить від хліборобства й скотарства, які є основою господарства. Освіта, й культура мас шириться лише серед заможніх. Бідним освіти не треба, бо не скочуть працеводи й зарадають рівноправства. Над науковою й освітою мусить бути цензура, контроль.

Рушійною силою господарства є творча ініціатива окремих осіб вільна гра економічних сил, конкуренція. А державна опіка икідлива, бо сковує приватну ініціативу. Шкідливе також рабство, кріпацтво і всяка невільна праця, бо вони лише зменшують продукцію. Відносини між роботодавцями й робітниками мусить бути вільні й лояльні. Все, що людина здобула свою працею, винаймила, захопила, що нікому не належало, одвоювала або здобула в спадщину - є її приватною власністю. Право власності є святе й недоторкане. Найкраща система господарства це - б) перетворення працю одних скарбів на другі та обмін їх на інші, б) вільна ініціатива у виробництві й торгівлі, в) скасування привілеїв для хліборобства, г), вільна конкуренція у виробі, г) вільна наймана праця,

д) вільний зв'язок і оборот по всьому світі. Кожна людина має рівні права на освіту. Ніхто не сміє перешкоджувати їй в здобуванні освіти.

Лібералізм змагався - а) в культурі - до визволення думки з кайданів релігійних забобонів, до вільного та критичного мислення, наукового пізнання світу, розвитку науки, освіти, культури, б) в господарстві до розвитку виробництва й торгу, визволення їх з під опіки землевласницької держави, усунення привілеїв хліборобства, стримання зросту земельної ренти, скасування рабства, невільництва, кріпацтва й заведення "праці вільності" та капіталістичної системи господарства; в) також у політиці - до скасування абсолютизму королів, та привілеїв духовенства, а піднесення третього стану - міщанства, урівноправлення всіх верств суспільства; до народоправства, рівної участі всіх у правлінні державою, скасування чи обмеження монархії а заведення республіки і т. п."

З вище наведених поглядів, особливо лібералізму, то в часі монархістичного абсолютизму, та високо-церковної ерапхії, яка була на услугах монархізму, було щось жахливе. У періоді борців за волю, стати в обороні поневолених людей - означувало наражувати себе на переслідування, арешти, заслання, а навіть і на смерть. Тому Т. Пасічник у "Псалмах Давидови" правильно каже про рішення Т. Шевченка, коли б Йому прийшлося від московського царизму прийняти таку смерть, огняну смерть, як її прийняв Іван Гус, Шевченко говорить: "Поборюся! За мене Бог! Коли б так сталося? Він на все був готовий.

Леся Українка Лариса Косач (1872-1913). Її життєвий шлях і літературна праця після свангельських слів: "Бадьорий бо дух, але немічне тіло". Однак і в тих обставинах фізичної недуги, вона як жінка з її талановитою пам'яттю, стала однорідною письменницею не тільки українського народу, але в усьому слов'янському. Це завдяки її матері Ольги Драгоманової-Косач, рідної сестри М. Драгоманова. Мати Олесі українська письменниця діточкої літератури під прибранним прізвищем (Олена Пчіл-

ка), подбала про те, щоб Олеся стала поеткою-писемницею. Ось що вона писне в листі до Омеляна Огоновського, диви: Ольга Косач-Кривинок, Леся Українка, хронологія життя і творчості, видання УРАН, Нью Йорк 1970.

"В дітей мені хотілося перелити свою душу й думки, - і з певністю можу сказати, що мені це вдалося. Не знаю, чи стали б Леся й Михайло українськими літераторами, - коли б не я. Може б стали, але хутчій, що ні... Від батька вони не могли б навіть навчитися української мови, бо він не міг її вміс говорити. Власне я "наважила" її завше окружала дітей такими обставинами, щоб українська мова була їм найближчою, - щоб вони з малку пізнавали її якнайбільше. Життя зо мною та посеред волинського ланду сприяло тому".

Скільки то вже у вільному світі переписано паперу на різні теми про навчання дітей рідної мови. І немає великих успіхів, - а розлач: українські діти й молодь у вільному світі асимілюються. Чи не було би на місці та реальним чинником, ощо статтю Петра Одарченка, що поміщену у цій великій книзі: "Леся Українка, хронологія життя і творчості" на 888-891, передрукувати в часописах у журналах, щоб батьки, а впершу чергу маті, циро, з увагою засвоїли її зміст і почали навчати своїх дітей з такою материнською любов'ю до дітей і української мови, як це робила Олена Пчілка. Тоді було би менше теорій і порад, а практична праця і успіх був би, - бо все є можливе.

Михайло Драгоманів Його сестра Олена Пчілка, її доня Леся Українка та Іван Франко, то рушій, що дали можливість українській жінці боротися за її рівноправність. Відомо, що до того часу в православній і католицькій релігійності, то родиннє життя й господарча праця. Тоді був такий погляд, погляд консерватизму: "Бідним освіти не треба, бо не скочуть працювати й замадають рівноправства". Подібний погляд був щодо жінок - жінкам освіти не треба, бо замадають рівноправства. Але жінки послухали доброї поради національно свідомих чоловіків: М. Драгоманова та І. Франка й почали боротися

за свої права, такими жінками були: Наталія Кобринська (1855-1920), здобувала освіту самотужки й почала писати різні праці в обороні жінки. Друга її співробітниця на полі жіночої літератури, Ольга Кобилянська, букваринка (1868-1942). Її творчо-літературна праця, як у всіх письменників того часу, була оверта в обороні поневолених. У своїх творах вона висловлювала думки про селянське життя та духовний аристократизм, який доводить їх до конфлікту з оточенням і умовами сірого життя. Ще на третьому місці слід згадати Уляну Кравченко, справжнє прізвище Іллія Шнейдер (1860-1947), поетка, її поетична праця була під впливом Ів. Франка. По факту вчителька, з цієї причини теж багато своєї поезії присвятила для дітей.

Життя української жінки в періоді борців за народну й релігійну волю не було легке, а саме життя жінки переважно, селянської жінки було в жалюгідному стані. Та про той стан сучасне молоде покоління у вільному світі переважно жіноча стать не може про те все собі уявити. Завдани початкового жіночого руху про що згадано вище, тих жінок, що перші виступили на боротьбу за рівноправність жінки, їм належиться честь і пошана, бо їх вони промодували шлях волі для сучасної жінки.

В цьому розділі "Період борців за народну й релігійну волю", не можна поминути Степана Руданського. Степан Руданський (1833-1873), син православного священика. По скінченні парохіальної школи вступив до духовної семінарії в Кам'янці подільськім. В тому часі він захоплюється українською мовою та народним життям. Через це між ним та батьком з'явили певні непорозуміння. Для батька, як священика українська мова була в погорді.

Коли С. Руданський вступив на медичний факультет Петербурзького університету 1856 року, в цьому періоді, у Петербурзі він розвинув свою поетичну творчість. В історії української літератури, С. Руданського можна порівняти з духом Т. Шевченка та Ів. Франка. Ті самі думки Т. Шевченко та Ів. Франко висловлювати в поважно-

му томі, а Руданський у гумористичному. Історики української літератури, з певних причин, коли йде мова про релігію й духовенство, - уникують драстичних питань.

Ось хміль приклад: "Історія української літератури", В. Радзікевич, видавництво "Батьківщина" 1955 р. Другий том 118 ст. подає, що С. Руданський у своїх "співомовках" пише: харти, дотепи, приказки, сміховинки, про хидів, шанів, циганів, поліків, москалів, і що їх зачерпнув із уст народу. Але за народною приказкою, щоб воїк був сильний, а кожа не з'їдена, історики української літератури проходять мовчими, коли йде мова про релігійні справи. Коли віяли до рук твори С. Руданського том другий, накладом товариства "Просвіти" Львів 1913, то Руданський присвятив не мало місця для: попів, косьонців і рабінів. Відомо, що того часу, поширилося суспільні педагогами своїх вірних. І вірні з спривички, з однієї сторони поважали своїх духовних провідників, а з другої висміювали. Напр. "Циган на сповіді". Ця гумореска говорить, що звичайний циганчук був мудріший за попа, щоб його обдурити під час сповіді.

М. Драгоманів має стовідсоткову рапію, що народ без освіти немає сили протиставитись різним напасникам, бо освіта в рідній мові, - це зброя народу. Про це треба говорити й сотки разів пригадувати. Період у якому жили українські борці й боролися за волю, того часу вся політика й релігійність знаходилася в попівських руках і ніхто з можливих цього світу не турбувався про селянську й робітничу недолю. Школи були джівські, про ті школи дуже виразно описав Т. Шевченко, і багатьом про це відоме з перед Первої світової війни. В Росії політика й релігія були під кермою державного монархізму і церква була всепілко поз'язана з державою. Все російське й українське духовенство було задехне від Московського Синоду, богослужіння в церквах старослов'янською мовою, все інше церковно-урядове й преса - московською мовою. Було таке, що священики - батьки своїм власним дітям заперечували говорити українською мовою, про це

виразно говорить лист С. Руданського до свого рідного брата: "Твори С. Руданського, том другий" 240 ст.:

• "Заказують мені мою рідну мову. Заказує батько. Але в мене був прадід і праਪрадід: вони мені не заказали. Не слухає батько мосі мови, — за то мене і по смерті, може, послухають чотирнадцять мільйонів моїх одноМовців... Батько може не любити своєї мови через те, що нею говорять у нас муки (селяни). А ніби то а Москвишині не говорять муки по-московськи? Та чим ми країні від муника? — всі ми рівні у Бога та з природи".

У Західній Україні того часу були дещо інші обставини. Австрійські конституційні права для країн і народів, що були під опікою австрійської імперії, мали певні можливості до самостійного науково-культурного життя. Правда і тут, особливо в Галичині, на Буковині та Закарпатті, головним чинником у вихованні українського народу, було греко-кат. духовенство, а на Буковині пра-пославне, й частинно греко-католицьке. В Галичині й на Закарпатті, мимо того, що були австрійсько-конституційні права, то до українського національного й культурного розвою були в Галичині поляки, а на Закарпатті мадари, то було щось таке, що можна окреслити в трьох словах: поневолені, псевдоволювали поневолених.

Іван Франко (1856-1916). Син селянського ремісника, коваля, Яківа Франка. З малих років бачив, як батько бере кавалок холодного заліза впихає до розжареного вугілля, коли залізо вже цілком червоне, тоді він його кладе на ковало і б'є молотком, і виробляє різні господарчі знаряддя. Він бачив, що життя людське є реальним життям, а не якось поверхневою святістю й поділом людей на різні жасти — на святах і світських.

По закінченні середніх студій, ін проходить науковий семінар при віденській катедрі академіка Ягіча та здобуває докторський ступень. Молодому науковцеві усміхається приваблива майбутність. Він мав бути професором у львівському університеті. Вступну габілітаційну лекцію на доцента Іван Франко дає відчитат у львівсь-

кому університеті 1895 року, на тему "Наймачка" Т. Шевченка. Професорська карієра сама собою виринала для талановитого й добре приготованого поета-науковця. Він, як кандидат і його друзі, були певні, що це єдиний науковець на катедру львівського університету, але надія завела! Польська урядова шляхта та українські "сивоглаві", яких Франко по своєму охрестив, поставили супротивлення, потай донесли до Відня, що Ів. Франко, як "соціяліст", два рази був ув'язнений.

До катедри молодого науковця не допущено. Спричинилися до того не лише польсько-австрійські урядові кола, а доложили брудних рук і українські впливові чинники. Сталося так, щоб заробляти на кусень хліба високо вченому науковцеві у львівському університеті, то він він мусів зайнятися коректорською працею, переважно у польських редакціях, міродайні українські чинники зенетували поета і в своїх видавництвах не дали йому належitoї праці.

Дивовижна форма боротьби заіснувала між поетом і "сивоглавими", його опонентами чи "ботокудами", як він їх іменував. "Сивоглаві" кепкували з "загонистого" соціяліста, що визнавав тільки вишитану сорочку, а в сурдуті не кохався, і одружився з вихованкою київського інституту шляхетних дівчат, а не з родичною "Сивоглавих".

Нав'язуючи близькі взасмини з київською старою громадою, Ів. Франко в 1885-1886 рр. двічі відвідує Київ, познайомився зі всім тим, чим жила "Київська Старина", (редакція журналу, книгарня й видавництво) і в родині одного члена громади й одружується.

Коли говорити про "Сивоглавих" Франкових антагоністів, то до їх гурту мають належати тодішні "князі церкви". У всякому разі в поетовій свідомості така належність не викликала сумніву. Його відношення до цієї категорії людей, як представників нації, до самої смерті залишилося негативне ставлення. Навіть після смерті не хотів поет чути над собою молитов із уст тих, що гнав його на Голгофу за його життя.

Іван Франко у своїй обороні написав три цікаві праці: "Радикали і релігія", "Радикали і попи" і "До таке поступ?" Бо тоді, як хтось не погоджувався з церковним і тому подібним проводом, таких зачислювало до "нечристів", до "безбожників" і тому подібне. Навіть на емigraciї і то у вільній протестантській Америці, не згадуючи інших прізвищ, очмелені попівським кадилом, франкові приписували невірство. На цьому місці наводимо уривок "Народня справа і попи".

Поперед усого скажемо кілька слів про той замід, що радикали бунтуючи народ проти попів, бунтують його тим самим против церкви, против віри, против Бога, против релігії, а через те підкопують одну з головних основ розвою руської народності.

На разі лишемо на білі та питане, чи справді радикали бунтують кого небудь. Навіть якби то було правда, що радикали бунтують народ против попів, то чи випливає з того, що воно бунтують його против церкви і против віри? Чи попи самі є церква? Ні, воно є тільки слуги церкви, а церква, то є всі вірні, отже й ті самі радикали. Чи коли я говорю, що якийсь слуга є кепський, я тим самим бунтую против господаря? Здається, що се очевидна дурниця, а прещінь такі дурниці повторяють отсе все десять літ ріжкі покликані й непокликані оборонці нашого попівства!

Чи попи є віра? Чи християнська віра стойть на попах? Кілько знаємо, Христос не встановлював віяких попів, а тільки вислав у світ апостолів і учеників, щоб учили всі народи. Найліпші з поміж тих апостолів звали себе "слугами слова", але вікоди не вважали себе його панами. І засігди пізнійше бувало так, що в часі упадку правдивої релігійності попівство вважало себе за одне з вірою, з церквою, уважало себе паном церкви і, паки слово боже, а гімко в часті розшвидту правдивої побожності і релігійності підносимося до того становища: слуги слов-

ва і слуг церкви, тобто слуг загалу, тих бідників, темних і обтяжених великим горем життя. І коли нині наше попівство вже десять літ повторяє: радикали йдуть проти попів, а тим самим ідуть против віри, то по нашому, се є знак його великого засліплення, знак великого упадку правдивої віри і правдиво релігійного духа — не серед народа, а серед самого нашого попівства.

Ні і ще раз ні! Не на попах стоїть християнство. Сто літ тому сказав оден учений Німець, і нині можна сміло повторити його слова: "Християнство стоїть не на попах, а на перекір попам і можна се вважати за один із доказів його великої сили, що не вважаючи на своїх попів воно простоюло стілько віків."

Ми вже показали і заявили в попередній розвідці, що радикали не виступали і не виступають ані против правдивої релігійності, ані против віри, ані против її тайн і обрядів. Як політична партія радикали не мають потреби вдаватися в ті справи і займати в них якесь становище. Але як поодинокі люди, як горожане конституційної європейської держави при кінці XIX століття ми всі, радикали і не радикали, маємо запевнену основними законами свободу думок і свободу вірувань. Вільно нам і треба навіть нам кожному і в релігійних питаннях думати, вчитися, просвічуватися, шукати правди. Сего нам не можуть заборонити ані попи, ані біскупы, ані кардинали.

Коли наші попи, самі нераз мало освічені в справах релігії, кожде таке шукане правди, кожду свободнішу думку вважають за ересь, за злочин, за проступок против релігії і против своєго попівського маестату, то тим вони тільки шкодять тій справі, котрої ніби то боронять. Бо може бути, що одна частина вірних послухає їх, а друга ні. То що тоді буде? Ті що їх послухають, будуть мусіти притягнуті в собі всяке думанє про справи релігії, отже з часом заглушать у собі всяке релігійне чутє, дійдуть до то-

го, що релігія зробиться у них простою привичкою, пустою і мертвую формою, забобоном. Годі заперечити, що вже й нині власне є такі люди найлюбіші овечки для великої часті наших панотчиків, бо таких найлегше водити, голити і стригти. Але не забувайте, що се люди в ґрунті річи зовсім безрелігійні, вони вірють у попа, а не в Бога. А ті, що не скочуть слухати попа, що захочуть справді діходити до щирої релігійності, до згоди слів і думок з ділами, ті будуть оголошувані за сретиків і будуть мусіти відвернутися від церкви. Чи цього бажається теперішнім обороночим правовірності у нас?

Ів. Франко.

За тих 80 років від смерті М. Драгоманова багато дечого у світі змінилося, змінилося й на некористь номінального, як православного так і католицького духовенства, бо державні церкви перестали існувати. У періоді борців за народну волю, крім Франка, якого український народ поставив на рівні зі Шевченком, у Західній Україні, в Галичині, вселюдськими ідеями голошеними Драгомановим, перейняті були: Ів. Франко, М. Павлик і В. Стефаник. Їхнім попередником у Галичині, особливо на полі літератури в обороні української народної ... мори був М. Шашкевич.

Маркіян Шашкевич (1811-1843). Він був один із рамена греко-кат. духовенства, що став ув обороні української народної мови й свого пригнобленого, недолек народу. І за те, що почав писати рідною мовою й ставитися до людей з правдивим і щирим християнським відношенням вища церковна сірархія гонила його з місця на місце, від парафії до парафії, так, що на 32-му році життя він із цим світом мусів попрощатися.

Михайло Павлик (1853-1915). На цьому місці затримася кількома словами, бо маємо право д-ра М. Лозинського "Михайло Павлик, його життя і діяльність, що буде у збірці із нагоди 60-тої річниці смерті М. Драгомано-

ва.

Василь Стефаник (1871-1937). Задляки Його балзьового краяна Томи Кобзел маємо біографічну працю про В. Стефаника "Великий різбар український селянських душ", та "Новелі" видані англійською мовою. Творчість В. Стефаника це збірка новель, або оповідання про життя покутських селян. В. Стефаник це дійсний артист з Бокої ласки. Кожне Його оповідання, коротке, змістовне, але пересикнуте недолем селянського життя. Оповідання: "Лесева фамілія" це живий образ, як виглядало селянське життя не лише на Покутті, але в цілій Галичині, і по ділій Україні. Дідичі, поляки виробляли алькоголь, а жди продавали, а селяни пили. І, як пили? то була правдива темрява. Бідний селянин, безпросвітний, зруйнований тілесно й духовно, останні зліздні ніс до корчми, у заміну на алькоголь. Ось приклад Стефаникового оповідання: "Лесева Фамілія", уривок із початку:

"Лесь своїм звичасм украв від хінки трохи ячменю і ніс до корчми. Не ніс, але біг до хида, і все поблизувся.

- Ого, вже біжить з баухарами, бодайке-сте голови поламали! Коби забічи до корчми, бо як допаде, та й знов буде реївах на ціле село.

І побіг з мішком на плечах. Але хінка з хлощами догнала. Вже перед самою корчмою хапнула за мішок.

- Ой, не тідай, ой, не біхи, не розноси мою працю з-межі дітей!

- А ти, мерзо, знов хочеш робити веймір на всі ходи! Лище би-с мала!

- Лиця я єз-за такого газди не мала, та й не буду мати! Давай мішок та пропадай. А ні, то буду та бити буду та бити з дітьми насеред села! Най буде покалює на увес світ! Давай!

- Ти стара яерво, та ци ти здурила? Та я тебе і баухрів твоїх повішав!

- Андрійку, синку, лише по ногах, лиши по ногах, най вам хлібець по хидах не розносить! Так бійте абисте ноги поламали. На каліку то це зароблю, але на пілка ми не годні заробити!

Вона говорила до своїх двох хлощів, що стояли з бучками і несміливо дивилися на тата. Андрійко мав може, десять років, а Іванко з вісім. Вони не сміли приступити й бити тата.

- Бей, Андрійку, я буду тримати за руки. Лиш по ногах, лиш по ногах!

І вдарила Леся по лицю. Він поправив її ще лішче, аж кров потекла. Тепер хлощі підбігли і почали валити бучками по ногах.

- Лішче, синку, уваліть му ноги, як псови, аби тегав за собові!

І плювала кров'ю і синіла, але тримала за руки.

Хлощі вже зважилися і підбігали, як щенята і били по ногах, і підбігали, і знов били. Майже бавилися, майже сміялися.

З корчми вибігло кілька людей.

- Мой, таке цого ніхто ще на видів, відколи світ! Аді, як б'ють, ще цицка коло рота не обіскла. Покалніє на увесь мир!"

Тома Кобзей (1895-1972) у біографічній праці, як вище подано на 11-12-тих сторінках подає таку замітку:

"В Стефаник не написав багато. Він написав короткі 72 новелі, що їх можна зібрати в один томик. Але в цих новелях не описані, а мистецько різьблені, поневолені, затуркані і всіми поштуркувані селянські душі. Стефаникові у змалюванні людської психіки, нема рівні, не тільки серед українських письменників, але й серед світових. Ніхто так не відчував і не розумів болю, страждання та погорди селян, як він. Не дармо Іван Труш, український художник, що зізнав Стефаника з Krakova як студента, пише про нього так:

"Хто бажав би вивчити характер українського народу, шукати його душі в літературі та прозріти душу його у його представників, та пізнати лектuru тих письменників, які досконало володіють мистецькою формою, то я назував би три прізвища: Шевченко, Франко, Стефаник".

Відомий короткий огляд про українських борців за національну та релігійну волю. Коли б вони жили в нашому

часі в атомному періоді, насправді їхні думки були б подібні думкам нашим. Бо за цей короткий час нашого двадцятого століття, багато, багато чого змінилося. Змінився погляд національно-релігійний. В суті, можна сказати він той самий, але для українського народу, церкви, як православна й католицька, у минулому були, як у Росії так і в Австрії, були церквами державними, мали авторитет і державну моральну й фінансову допомогу. Тим самим, вони не були церквами українськими. Тому між українськими народними й церковними провідниками, були в народних і релігійних поглядах ідеї розбіжності, про це говорять їхні науково-літературні праці.

Всі українські борці за народну й релігійну волю почавши від Сквороди, кінчаччи на Франкові, були формально членами вище згаданих церков, і священики тих церков підпроваджували їх на вічний спочинок. Лише Михайло Драгоманів, як-бака попівських услуг по його смerte, бо він як етнограф знає докладно народну приказку: "То тобі поможет, як умершому кадило". Драгоманова похоронив пастор Болгарської Баптистської Церкви, читанням слова Божого з Євангелії і молитвою, без кадила й крошила.

Головні причини до розбіжних поглядів між народними й церковними провідниками. Перша причина, духовенство національних церков уважало себе за "вибранців Богів" і посередниками між Богом і людьми, бо Ім Бог дав право на релігійний монополь, і ключі розуміння, і ніхто не має права мати доступ до їхніх релігійних поглядів ані цікавитись Біблією, ані іншими церковними книгами, бо це все святе й належить виключно до духовенства. Друга причина, народні провідники, почали цікавитись західньою Європою, протестантським світом, бачучи, що люди поступових поглядів ідуть вперед, розвивається промисловість, наука, культура, винаходи за винаходами, а на сході у православному світі, господарча відсталість, та людська убогість, злодії, бо всіди лукварський визиск. Де причина цього недоліту? Вони почали шукати відпові-

ді, вони звернулись до Біблії, до науки Іриста. І вони знайшли відповідь: "Горе вам, закоюникам, бо взяли ви ключі розуміння: самі не ввійшли, і тим що хотіли вийти, Соронили!" (Лук.11:52). В Євангелії від Матвія це місце, говорить про Царство Боже. В Християнській науці - Царство Боже це добро між людьми.

Всі наші попередники про яких вище мова, дікалились і студікали Біблію. Християнство для них було християнством живої піри в Бога та українського братерства, а в тому числі слов'янського і всесвітнього братерства - інакше не можна розуміти Бога і братерства, а тим самим і науки Христа. Так настав Спаситель світу: "Приайдіть до Мене всі знеможені і перетяжені, і Я сокій дам вам!" (Мат.11:28). Так розуміли учні Христа і так називали: "Бо все з Нього, через Нього і для Нього. І Йому слава навіки!" (Рим.11:36).

Всі наші попередники, були такого переконання, що Євангельський рух буде новим християнством, апостольським, християнством не букви а духа, не монастирського самолобства, а християнством вселенським. У день зіolandia Луха Святого на учнів Христових, першої апостольської Церкви, тоді вони в силі Божого Духа проповідували Євангеліє кожному народоні в його рідній мові. То був початок, і вони виокремі розуміли заповіт свого Вчителя: "Отож, - ідіть і навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отца, і Сина, і Святого Духа, нащанчи їх додекувати все, що Я заповідав вам!" (Мат.28:19-20). Так розуміли наші попередники правдиве християнство і боролися за нього. Вони теж бачили, що людина в несвідомості духовній і національній, до тих великих завдань не буде спроможна їх правильно розуміти та вводити в практичне життя. Ми сьогоднішні живі свідки, бачимо що до цього нормального християнського завдання люди не спосібні, щоб заводити це братерство і в ньому жити. Нові розбіжності євангельські погляди, нові релігійні терти і непорозуміння, хокем напримок і кожна людина по-своєму розуміє Біблію і християнське життя.

**Iv. Kovalev і Ol. Sushko
видавці цєї книжки.**

ПЕРЕДНЕ СЛОВО.

„Тепер я можу приступити до самої речі, то значить, до роздивлення біблійного оповідання про сотворенне сьвіта. Та поперед ще одно застереження і одна просьба до тих, що хочуть уважно і з користю прочитати отсю розвідку.

„Застереження таке, що всі ті уваги, які я тут подав, зовсім не мої власні. Я не виссав собі тут нічого сін'ко з пальця і не жадаю ні від кого, щоб вірив мені на слово. Я подаю здобутки новітньої науки, а властиво лише маленький вибір із багатого скарбу тих здобутків. А си новійша наука визначається ся власне тим, що ні від кого не жадає і ні в кого не терпить віри на слово. У всьому вона йде до вироблення власного переконання при допомозі фактів, досьвідів, контролі; вона поєде лише такі речі, що кождий відповідно приготований чоловік може й сам дійти до них і

СОТВОРЕННЯ СВІТА

переконати ся, чи доходжено до них вірно. Наука не признає нікому привілеїв, що ті мають доступ до її „святая съвятих”, а інші не мають; до найглибших тайників науки має вільний доступ кожий чоловік, у кого в серці горить чисте і святе бажання — пізнати правду, і в кого розум на стілько вироблений, щоб зрозуміти й оцінити її.”

Ось такими словами відзвивається покійний Іван Франко на початку III.-го розділу отсєї книжки до своїх читачів... Що за болючий, глибоко діймаючий й упокорюючий трагізм бренить в тих золотих словах великого мислителя і мистця рідного слова...

„Я не вислав собі тут нічогісінько з пальця”, сповідається він перед рідним народом, — він, що був не лише одним із найбільших письменників усієї соборної України, але й одним із найбільших умів усого культурного съвіта послідної доби... Давав у своїй знаменитій розвідці вісти про найсьвітлійші результати одної із найбільш інтересних галузей людського знання, — інформував нас про висліди найцікавіших дослідів учених цілого съвіта над відгаданнем найбільшої тайни людського роду — сотворення съвіта, — давав нам дорогоцінні перли своїх думок і мрій, переписаних на папір умученою від гіркої праці рукою в часі невиспаних ночей, — давав нам усе те... та при тім ще й просив нас покірно, аби ми, прочитавши отсю розвідку, не подумали собі, що Він „вислав усе те собі з пальця”...

Він, Доктор Іван Франко, великий мислитель, поет, учений, письменник й член багатьох рідних і заграницьких наукових інституцій...

Просто фізичну біль відчуваю при читанню отсих безмежно трагічних слів великого мужа, й

СОТВОРЕННЄ СВІТА

напевно румунцем сорому... за мій рідний народ,
до якого в такий спосіб мусить промовляти його
найкрасші сини.

* * *

Понисшу студію написав був пок. Іван Франко
при кінці 1904 р., її напечатав її в „Новім Громад-
ськім Голосі” в першій половині 1905 р. Накла-
дом „Н. Г. Г.” вона Її вийшла окремою відбиткою
в дуже обмеженім числі примірників (усего 200 чи
500 примірників).

Ше літом 1904 р. покійний великий муж ані
думав про її написаннє. В тім часі я мешкав в
Їого домі Її працював разом з Ним в одній і тій
самій кімнаті (почавши від 1902 р.). Пізною осі-
нню я докторизувався й виїхав на дальші студії
до Риму, а серед того Її попалися в руки покій-
ного Івана Франка найсьвіжіші праці німецьких
учених про великі відкриття в Вавилоні, Сирії,
Палестині й Єгипті. Праці сі зробили на Його
глубоке вражіннє: се ж бо і були книги, яких Він
так дуже потребував у своїх довголітніх біблій-
них студіях, Її які давали остаточну відповідь на
усі ті пекучі питання біблійної критики, що зда-
вались досі неможливими до розвязання.

І в голові великого мислителя зродився від-
разу съміливий плян: написати популярну студію
про початки і жерела біблійного оповідання про
сотворення світа, напечатати її в тисячах примір-
ників Її розкинути між народ, аби великому Правду
про найбільшу містерію світа пізнали міліони
нашого замученого простолюдя, а пізнавши її,
щоб визволились з важного ярма вікових пересу-
дів, темноти і визиску. Строго наукової студії
про се питання Він не думав писати. Яка ж бо
користь була б з такої студії для широких мас

СОТВОРЕННЯ СВІТА

рідного національного письменника, що для його добра і кращої будучності іменно посвятив був пок. Іван Франко усе своє життя?... Така строго наукова студія була б неприступна для міліонів нашого національного багатства. Пропала би на довгі часи в неприступних широкому загалові Записках Наукового Товариства ім. Шевченка.

На жаль — мрії великого ученого не сповнилися так, як Він собі бажав. Написана ним студія видала ся нашим на скрізь склєрикалізованим народним провідником так радикальною, що напечатати її відважив ся лише згаданий нами „Н. Г. Г.”, та і він, боячись переслідувань можних міра сего, надрукував її окремою книжкою усього ледви в кількох сотнях примірників.

Поява книжочки викликала серед нашого відсталого суспільства велике порушення. Серед попів закинпіло як в гнізді шершнів, а старші наші „інтелігенти” вважали за відповідне заховання про „страшну” книжочку гробову мовчанку — й за всяку ціну не пустити її в руки гімназіяльної молодіжі. Вкінци ж — попи упали на „спасенну” гадку збути ся „ворога” за одним махом: — „тихесенько, без гомону” вони викупили усе невеличке число надрукованих примірників — й спалили їх...

В обороні болючо покривданого письменника не відважив ся ніхто підняти голосу... І се Він відчув незвичайно діймаючо... Зараз після того й попав Він в глубоку мелянхолію, яка згодом і розвинулась в страшну і невилічену недугу. Темна ніч сповила геніяльний ум одного з найбільших мислителів останньої доби, й з неї Він не пробудив ся вже аж до останка свого многострадального життя.

В половині 1905 р. я з моєю дружиною вернули з нашої наукової подорожі по съвіті й зараз таки стрінули ся у Львові з нашим дорогим Другом і Учителем.

Яка ж се болюча була стріча... Кремезна ще ось недавно стать Франка подала ся, й Він нарікан гірко на деяких наших передових мужів... Не місце і пора про усе те тут докладно згадувати, скажу лише, що у сю ніколи не забутню нами хвилю, розповів Він нам і про свою гірку пригоду з понисшою студією, й при нагоді добув з кишені кілька „авторських” примірників надрукованої вже книжочки й подарував один з них моїй дружині, поклавши на нім власною рукою пристінку, нам же безмежно дорогоцінну посвяту:

Луїс. Тан
Сумський
6го листопада

При кінці 1907 р. замешкали ми постійно у Львові. Франкова недуга розвивала ся безпощадно і невмолимо чим раз більше і більше... Я і моя родина відвідували часто нещасного велетня в Його домі а Він став згодом щоденним майже нашим гостем. З заковязлими на віки руками пересиджував Він у нас довгі години, позволяючи моїй дружині годувати себе серед розмови немов нелітній дитину... Ми згадували давні часи, обговорювали ріжні наукові питання (дивним дивом Покійний заховав був в тім напрямі чудову пам'ять), й плянували чудні пляни на будучність...

СОТВОРЕННЯ СВІТА

Ми мали перенести ся на постійне мешканнє до Його дому, й моя дружина мала зайняти ся пі-клованнем нашого великого Друга й зарядом у-сього дому...

Хто зможе описати сум Покійного, коли Він довідав ся, що ми рішили ся виїхати до Канади... Та Він нас не відраджував, ані не стримував.

„Га — така наша доля, — говорив Він, пра-щаючись з нами перед відіздом. — „Розсипаємо ся, як кленове листє... Та чи побачимо ся ми ще коли в житю?..."

Так вже і не судилося нам більше бачитись... Та ні ми тут не зазнали гаразду на далекій чужині, ні Він там у рідній — не своїй землі не глянув живими очима на країні дні в житю рідного на-рода...

Та коли не ми, так може наші діти...

Може...

Та вже ж останніх слів великого Учителя і Друга, які Він давав нам на передодню нашої дороги у далеку чужину, ми не забудемо ніколи:

„Памятайте, мої други, — говорив Він, — ширіть скрізь і все Правду і ніщо більше як Пра-вду. Бо хоча Правда зразу усім гірка, так все таки згодом вона скрізь бере верх й стає солодкою спа-сителькою людства.”

І сих слів ми не забудемо до смерті. А по-нисша знаменита книжечка великого мислителя, яку ми саме тепер видаемо в поправнім виданні на основі останніх творів найславнійших учених світа, хай буде не лише висловом найглубшої щирості моїх слів, але й бодай частинною експія-цією за усі мої вольні і невольні гріхи юніх днів,

СОТВОРЕННЯ СВІТА

днів весни в характері „ученого” австрійського
типу.

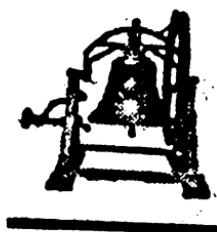
А факт, що отся книжка виходить коштом
простого українського робітника в Канаді, ін.
Івана Ковалюка, хай буде пророчистим доказом
сънітлої побіди Франкових ідеалів.

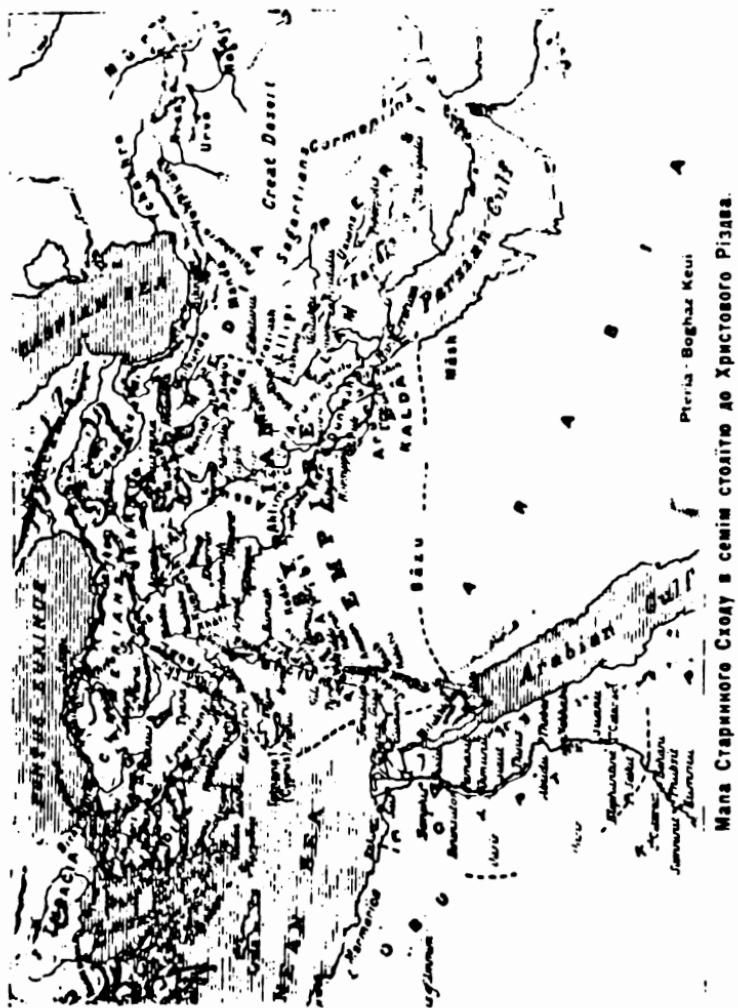
Показуєть си, що скоро вже перестанемо ми
снівати:

„Нема в сьвіті правди, правди не зискати,
Бо тепер неправда стала панувати,”
перестанемо, коли звичайний український робі-
тник-чорнороб жертвує на видання наукової кни-
жки увесь свій злиденний заробіток, величезну
для нього суму \$1,600.00.

Писано в Вінніпегу, Ман., в третім році післі
смерти Ів. Франка.

Ол. Сушко.

Нана Старинного Сходу в сенін сторін до Христового Різва.

З НАГОДИ ПОЯВИ КНИГИ "НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО БАПТИЗМУ".

1967 рік у першій половині року, то появя книга "Нарис історії українського баптизму". Надання книги до друку, як манускрипт то був 1966 рік. У такому ж виді йде мова про 20-ту річницю видання книги.

1967 рік після Біблії є символічним роком: Головне, що число сім дуже часто зустрічається в Біблії, особливо в книзі Об'явлення. Рік, що кінчачеться сімкою, пригадує нам історично-релігійні події нашої християнської ери. Переглядаючи хронологію Вселенської Церкви, зустрічамо певні історичні події, які відбувалися в роках з кінцевою сімкою.

27-ий рік - хрещення Ісуса Христа в ріці Йордані. 67-ий рік - написані апостольські послання: Послання друге ап. Петра, Послання до Євреїв, Послання ап. Іди, Друге послання ап. Павла до Тимофія. 407-ий р. - кінець життя Ів. Золотоустого, проповідника Євангелії й екзегета Біблії. 787-ий рік - Сьомий Вселенський Собор. 1517-ий рік - початок Реформації. 1847-ий рік - російський царизм зайнявся ліквідацією Кирило-Методіївського Братства. 1897-ий рік - помер П. Куліш, перекладач Біблії на українську народну мову. 1917-ий рік - розвал російської імперії і розвій великих світових подій. 1927-ий рік - совітський режим накинувся на УАПЦ й детронізував митрополита В. Липківського. 1947-ий рік - постання на еміграції в Німеччині Української Єван.-Бапт. Церкви.

Всі ці вище подані дати чи роки нашої християнської ери пов'язані з релігійністю. До кінця другої в дальншому тагу тисячі років нашої ери, лишається ще дві сімки - 1987 і 1997. Короткий час, які будуть у тих наступних сімках, відомо тільки Богу. 1967-ий р. для всіх українців, розсіяних по цілому світі, буде пам'ятним роком, бо в місяці листопаді вібувся Світовий Конгрес Вільних Українців у Нью-Йорку.

Проминає двадцять років. Протягом цього часу дещо

призабулося, але сам факт, що книга "Нарис історії Української Еван.-Бапт. Церкви", при докладній проповідників і членів церков 1967 року появилась другом і впершу чергу пішла до співвидавців, як перша історія українського баптизму, на вільній землі Америки й Канада та в інших країнах українського буття.

Проминає 20 років від часу появи книги "Нарис історії українського баптизму", видавництво "Мирило-Методіївського Братства", видало в початкових роках у поширенні книги, дві брошурки, як "Відгуки", - листи й рецензії. Як у першому так і в другому виданні брошур є згадка про мінуси й плюси, щодо змісту книги. Так я листи й рецензії напливали від евангельського руху й від українського національного й релігійного загалу, то цікаве, що від українського загалу, від другого відгуку були цікавіші ніж від першого.

Напр. з Евангельського руху пише один читач: "Українська Баптистська Церква", - це за висока назва". Друга замітка: "Нарис історії Укр. Еван.-Бапт. Церви, більше цікава для українського загалу, бо в ній є згадки про українських народних діячів". На цьому місці пару заміток від читачів свідомих українців.

Високошанований процовіднику Домашовець!

Минулого тижня я отримав від Української Баптистської Громади, за підписом пана Басика, дуже цінний для мене подарунок, книгу під наголовком: "Нарис історії УЄБЦ". Я її не предививсь, а прочитав уважно і цим шляхом прому прийміть мою циркосердечну подяку за Вашу працю, яка так потрібна і необхідна для всіх українців, а евангелікам українцям зокрема. Честь Вам і слава, за те, що позмоzi здійснюютьс' слова Ісуса Христа: "Тож ідіть і нащайте всі народи..." А нам чужі навіть молитись нашою рідною мовою заперечували. Може не одного українця Ваша праця наверне на шлях молитись рідною мовою.

Ще раз сердечно дякую Вам за Вашу працю, позістаю з глибокою до Вас пошаною,

Франція, І. Шаповал

Вельмишановий Пане Проповіднику!

Дякую Вам за Вашу прегарну видану книжку, "Нарис історії УСБЦеркви". Ваша праця мене дуже цікавить! Свангеликів в Аргентині досить багато, але вони за винятком малої групи, що її очолює в Буснос Айрес М. Бахор, й видас "Свангельську Зірку", тримаються зовсім останньої від українського громадянства, тим значно ослаблючи його духовний зміст і силу. Вони знаходяться ще й досі під впливом московських провідників. Бракус серед них української інтелігенції. Було б добре, коли б свангелисти ЗСА присвятили більше уваги своїм братам ув Аргентині.

Щиро вітаю Вас і ще раз дякую,

Проф. Е.Онацький

Високочесновий Пане Домашовець!

Щиро дякую за прислання мені Вашої книжки, "Нарис історії УСБЦ". Ваша книжка по-моїму має велику вартість не тільки для свангельського напрямку, але для українського загалу. Не знаю, чи Ви зауважили коротеньку рецензію в "НВ", подав я і до других газет, але не помістими, бо в одних православіє, а в других католицизм. Ще до нашого українства на релігійному полі далеко. Нехай Вас на цьому полі благословить Господь Бог!

Лічиться з великою пошаною до Вас,

Журналіст Т. Кобзей

Високодостойний Пане Домашовець!

Дуже гарно дякую за прислання для намої бібліотеки - "Нарису історії Укр.-Свян.-Бапт. Церкви", Вашого авторства.

Дуже добре, що Ви видали про книгу, бо правду сказавши, серед українського громадянства мало хто знає про третю вітку віроісповідання нашого народу.

Я сама особисто з цікавістю прочитала про книгу і хочу подати як анотація до газети, "Укр. Киття" в Чікаго, та у "Вістях із Сарсель".

Ще раз Вам дуже гарно дякую! З висловом правдивої і щирої пошани,

За Бібліотеку НТШ-Сарсель: Д.Сілк

Довідник українського євангелизму

Довідником українського Євангелизму, зокрема Української Євангельсько-Баптистської Церкви, УЄБЦ, можна назвати книжку відомого сваґеліцького діяча і українського патріота-громадянина, проповідника Григорія Домашовця „Нарис історії Української Євангельсько-Баптистської Церкви”. Автор назвав цей твір свого життя скромно „нарисом”, і сам зазначає, що в ньому є деякі місця, які скидаються на полеміку. Однак у цій книжці, що нараховує 596 сторінок тексту, 6 сторінок різномовних першоджерел і багато десятків фотодокументів, за ці кавленій читач знайде чимало невідомих фактів.

Праця була видана накладом сваґельсько-баптистських жертводавців. Вона складається з Передмови, Вступу, Історичного наслідження початків християнства в Україні та ще понад 25-ти розділів, з яких у останньому йдеться про „Святе Письмо і його переклади на українську мову”. В кінці додана „Хронологія Всесвітської Церкви” та бібліографія.

У „Передмові” проп. Григорій Домашовець зазначив: „Читач цієї праці зустрінеться де-не-де наче б із певною полемікою, але фактично це не полеміка, а тільки наслідження минулості, скільки українським баптистам,

разом із своїм народом прийшлося пренести з нею і терпін'я через чужосторонні релігійні впливи”... Звичайно, в книзі такого типу завжди були й будуть полемічні місця, адже все можна розуміти під „чужосторонніми релігійними впливами”. Про виникнення євангелизму в Україні, зокрема Української Євангельсько-Баптистської Церкви автор пише: „Коли йде мова про Українську Церкву, то постає питання: звідки береться її початок? На це питання, як історики, так і релігійні полемісти відповідають не однаково”, і вважає, що „як анабаптисти, так і баптисти, беруть свій початок від Христа, бо християнський християнство на підставі визнання віри, а визнанням свою особисту віру може тільки доросла людина, як чоловічої, так і жіночої статі, і хрещення відбувається через занурення в воді, а також хрещення, — пише Г. Домашовець, — с хрещенням Ісуса Христа й апостолів. Звідти бере свій початок і Українська Євангельсько-Баптистська Церква”.

Автор книги часом полемізує із знавцями й релігійними письменниками інших українських віровизнань – католицьким та православним, а тільки з доброзичливою полемікою може викристалізуватись правда.

„Нарис історії Української Евангельсько-Баптистської Церкви” проп. Г. Домашовця для пересічного читача

зікавий і вартісний фактами у розвитку цієї Церкви, її думки, її громад, преси тащо. (Л. П.).

“Свобода”, 23-го серпня 1972

Проп. Г. Домашовець, Нарис історії Української Евангельсько-Баптистської Церкви, Ірвінгтон, Торонто, 1967, 22 x 14, 596 стор.

Бурхлива доба української історії впродовж першої половини ХХ-го стол. складається з низки суспільних рухів-проявів у всіх ділянках укр. життя. Це відноситься також і до релігійного життя нашого народу у всіх його галузях. Відродилася Укр. Православна Церква, розкілта Укр. Католицька Церква і одночасно відродилися й протестантські течії в Україні. До останніх належить і новітній Укр. Баптистський Рух, що розпочався ще в першій половині XIX стол.

Це знайшло свій відбиток у відповідній літературі в Краю і на Чужині. Визначний церковний і культурно-освітній діяч в цій царині — проп. Гр. Домашовець зібрав деякі коротенькі про це матеріали і видав був брошуро п. з. «Коротка історія християн баптистів», загально-світового руху, Рава Руська 1936. «Ця книжечка, — згадує П автор, — кинула була світло на український тоді ще молодий баптистський рух в Галичині».

Від того часу український баптистський рух розвинувся настільки, що розпорішення його вірних по світі поважно до цього спричинилося, що проп. Гр. Домашовець вважав можливим і корисним опублікувати поновлено на цю тему твір обсяжного, довідкового характеру п. з. «Нарис історії Укр. Еванг.-Баптистської Церкви», Ірвінгтон, Торонто, 1967, 8° 596 стор. Вона призначена для нового, сучасного типу, укр. евангельсько-баптистської людини, що вже обізнана з творами Т. Шевченка, чи Ів. Франка, а також з історією М. Грушевського та з археологією Яр. Пастернака! «Ця праця, застерігається автор, не є завершенням, але кіненням незвичного світла для майбутньої Укр. Еванг.-Баптистської Церкви.»

Дослідник, поза загальними відомостями поданими в цьому творі, довідається у відповідних розділах про: XII. Початки укр. еванг.-бапт. руху; XIII. Розвій укр. еванг.-бапт. церкви та II перешкоди; XIV. 1917 рік і історію з'їздів баптистів в Україні, зокрема про 5-тий Всеукр. З'їзд Християн Баптистів у 1928 р.; XV. Німецьку окупацію України в 1941—45 рр. та статистику укр. баптистів, ітп.; XVI. Укр. Еванг.-Бапт. Церкву в Галичині; XVII. На Буковині й Закарпатті; XVIII. Другу світову війну і труднощі із-за неї в розвою укр. еванг.-бапт. церкви; XIX. Укр. Еванг.-Бапт. Церкву в Німеччині; XX. Об'єднання Укр. Еванг.-Бапт. Церков у ЗДА; XXI. Таке ж Об'єднання в Канаді; XXII. Укр. еванг.-бапт. рух в Півд. Америці та в Австралії; XXIII. Відомості про Укр. Еванг.-Бапт. Братство у століття його виникнення (1852—1952), рух у Франції, в Англії та підсумки укр. еванг.-бапт. руху.

Праця Гр. Домашоця має подвійне завдання: промостити дорогу до дальших студій укр. баптизму та зміцнити розгораше по світі братство, з'єднати його з минувшиною й сучасністю. Обом, згаданим завданням, твір Гр. Домашоця відповідає в достатній мірі.

Лев Викорський.

“НАРИС ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКОЇ ЦЕРКВИ”

Під ланцюгованим заголовком недавно побачила світ нова книга проповідника Й. евангельського письменника бр. Г. Домашовця. Книга “Нарис Історії Української Евангельсько-Баптистської Церкви” видана на гарному папері й обіймає майже 600 сторінок друку. Вона багато ілюстрована малюнками та фотокарточками з евангельсько-баптистського руху взагалі, і зокрема з життя та праці Української Евангельсько-Баптистської Церкви. Ця праця проп. Домашовця дійсно є великим вкладом в нашу евангельську літературу, і її автор дійсно заслуговує на вдячність від усього нашого евангельсько-баптистського братства. Вона ґрунтово висвітлює наш евангельсько-баптистський рух на тлі історичних подій, починаючи від апостольської Церкви аж до наших днів.

Автор дотримується тези, що коли яка Церква має право претендувати на своє апостольське походження, то таке право належить баптистській Церкві, що по дусі й по буті наслідує апостольську науку. Якщо серед нашого народу Українська Евангельсько-Баптистська Церква досі вважалася за якусь секту, то праця брата Домашовця висуває вистачаючі аргументи, щоб доказати якраз протилежне. Починаючи від першого розділу “Історичне наслідження початку християнства в Україні”, і на протязі всіх двадцяти дев'яти розділів, в книзі ясно визначується історично доказаний факт, що Українська Евангельсько-Баптистська Церква ніколи, ні раніше, ні тепер, не наслідувала когось із людей. Вона завжди в своїй доктрині безпосередньо базувалася на Святому Писанні — єдиному об'явленні Бога для людства.

Слід зазначити, що в книзі домінує

не сектаризм, а загальне християнсько-християнський дух. Тому наш баптистський рух у ній бере свій початок не в 19-му столітті, коли на Україні почала появлятися назва “баптист”, але від апостольських часів, коли, як не апостол Андрій, то Його учні, які були “скити”, занесли Евангелію на українські землі. Самозрозуміло, що назва з бігом історії, часто в силу обставин, міняється, але головне, досягнена є тим сполучником, що з'єднує сучасний баптистський рух із апостольською Церквою.

Шкода тільки, що описуючи життя та працю Української Евангельсько-Баптистської Церкви в наші часи, за кордоном, є багато пропущень та недоліків. Однак це авторові мусимо прощати тому, що в умовах нашого еміграційського життя та праці не завжди для автора є можливим довідатися належно про окремі Церкви та їх працю. Ті, чи інші пропущення не повинні ображати нікого, тому що вони були зроблені невмисно, а часто навіть і через недбалство проповідників тих Церков.

Дяка Богові, що наша українська евангельська література збагатилася ще одним цінним вкладом для добра всього нашого українського народу взагалі, і зокрема нас, евангеликів. Кожний свідомий українець, до якого б віровізначення він не належав, повинен набути книгу “Нарис Історії Української Евангельсько-Баптистської Церкви”, щоб належно бути освідомленим, хто є українці-баптисти. Кохен українець-баптист також повинен придбати собі цю книгу, щоб належно її простудіювати та зміцнюватися знаннями, які каже апостол Юда: “Улюблені, всяке дбання чинивши писати до вас про наше спільнє спасіння, я призначав за потрібне писати до вас, благаючи боротися за віру, раз да-ну святим”.

М. Солтис

Нарис історії Української Євангельсько-Баптистської Церкви

З початком цього 1908 р. вийшла в світ нова фундаментальна праця з історії Українсько-Євангельсько-Баптистської Церкви. Автором її є відомий на теренах США й Канади проповідник Григорій Домашовець. Я добре знаю особу автора. За останні 7-8 років ми часто зустрічаемось із ним, говоримо на різні теми релігії, філософії чи побутових явищ нашого народу. З ним приемно розмовляти, бо він врізвана душа, поміркований і видержаний. А це є риси високої якості в характері людини взагалі. Його характеризує, може, навіть надміра скромність і працьовитість. Він усім цікавиться, вишукує рідкісні матеріали з історії релігійних рухів чи філософії та інших діяннях духовної культури. Він має й інші літературні праці, як збірки поезій: «Оти віри», «З бурхливих днів»; повісті: «Слідами правди», «З п'ятьма до світла», «Новими шляхами»; також «Напередодні світової реформації» і інші. Свої праці розповсюджує не так ради користолюбства, як ради поширення ідей своєї правди, в яку вірити глибоко і переконливо.

«Сам родом з Галичини він в часи першої світової війни попав, як полонений австрійської армії, на Наддніпрянську Україну спочатку до Києва, а потім до Мелітополя. Як патріот свого народу, цікавився і спостерігав життя наших людей, ставився до них, як до братів, без упередженінь, і це дало змогу йому тікати широтою сердечність нашої людини. Тому то виробився з цього такий широкий українець-соборник.

«Нарис історії...» проф. Г. Домашовець є напітальною працею не тільки з історії розвитку Української Євангельсько-Баптистської Церкви в Україні й поза її кордонами. Ця праця містить у собі багатий матеріал про розвиток християнства взагалі на наших рідних землях,

а в зв'язку з тим і розвиток нашої кул'юти, що заповідалась бути якітучою й оригінально національною. Це є результат наполегливого 10-літнього труда. Клопотливо збирав автор джерела матеріяли не тільки з історії Церкви різних християнських віровизнань, а й взагалі з історії суспільних рухів як в Україні, так і в Західному світі. Тому ця праця (розміром 506 стор.) може слугувати як довідник чи як підручна книга для всякої інтелігентного читача.

Особливо слід підкреслити об'єктивність автора у насвітленні різних фактів і явищ суспільних релігійних чи по-бутових рухів без найменшого фальшивання IX. Це явище рідке, особливо в наших часах. Воно є показником правдивої й чесної натури самого проп. Г. Домашовця.

В книжці вміщено багато малюнків історичних постатей, що проявили себе чи то на полі релігії чи культури взагалі. Також копії історичних документів та дві мапи України, копії різних печаток тощо.

Книжка ця читається легко й цікаво, бо мова автора проста й легка, без непотрібного засмічення чужомовними словами й зворотами.

Суспільність наша може з відчіністю прийняти цей цінний вклад у нашу історичну літературу.

Проф. Іван ГОНЧАРЕНКО
"Українські Вісті", ч. 50, 1968

Спадщина гетьмана Полуботка

Наказ. гетьман Павло Полуботок (1722-1724). Боровся за автономію України. Ув'язнений Петром I помер у тюрмі.

350 претендентів на український скарб

Наказний гетьман Павло Полуботок, син прославленого хмельничанина полковника Леонтія Полуботка, в історії України відомий як голова української опозиції російському цареві Петрові І, гарячий захисник політичної автономії України.

Він безстрашно викривав намагання Петра I остаточно приєднати Україну до Росії та протестував проти Петрових порушень Переяславської угоди. Обізлезний тим, що Полуботок протидіяв його імперіалістичним плячам, вимагаючи відновлення козацьких вольностей та виборів правного гетьмана. Петро I кинув його і його товаришів у Петропавловську фортецю-тюрму, де Полуботок і помер.

Щоб урятувати своє майно від російського царя, Полуботок вібіто переслав в Англію свої гроші — 200 тисяч карбованців золотом. Що ж сталося потім з гетьмановим скарбом, якщо де золото справді в яльго було?

У російському журналі "Вокруг света" в травні 1976 р. була задрукована стаття про те, що чимала кількість претендентів на Полуботкову спадщину намагалася довідатись про долю цього скарбу.

Як оповідає легенда, влітку 1720 року в північно-російське місто Архангельськ прибули здалека четверо мандрівників. Вони приїхали на двох бричках, запряжених двома четвериками добріх, сильних коней. Місцевому трактирнику вони сказали, що приїхали купити солену рибу.

Четверо приїдших мали за поясами штоти і не виглядали купцями. Пізніше виявилось, що один з молодих людей був хазяїном, двоє інших — його служницями, а четвертий, людина вже літнього віку, — його присажчиком. У всіх були довгі козацькі оселедці на голених головах. Видно було, що вони з України.

Відразу по приїзді старший козак почав провадити переговір із шкіпером англійської шхуни, що прибула купувати рибу й пеньку. Очевидно, переговір були успішні, бо незабаром однієї ночі шхуна відплкала в Англію з козаками на борту. Шкіпер бачив, що козаки, разом із своїми речами, принесли якесь незвичне, але, як видно, замікне барилко, підвішене на міцних ремінцях: його з зусиллям несли на цих ремінцях двоє молодих козаків.

Через десять днів не зовсім спокійного плавання, протягом яких молодих козарів добре помотало, шхуна причалила в Англії. Шкіпер спрямував її по ріці Течі в Лондон. Мандрівники залишилися на судні й почали знімати домовленості із шкіпером. Оскільки цей Шкіпер, часто плававши в Архангельськ, навчився там трохи говорити по-російському, то вони запропонували йому бути за перекладача. Він погодився, бо козаки не були скрупними.

Молодий хазяїн і один прислужник разом із Шкіпером поїхали в Ост-Індську компанію. Це ще більше переконало шкіпера в тому, що його пасажири — багаті купці. Присажчик і другий прислужник лишилися на кораблі сторожити свій вантаж.

В Ост-Індській компанії молодий козак заявив, що він, Яків Полуботок, за дорученням і від імені свого батька, українського козацького бунчукового (від тоді ще не був гетьманом, а тільки його заступником), хоче зробити вклад в компанію на суму 200 тисяч карбованців золотом.

Домовленість було осягнуто швидко. В той час

Ост-Індська компанія була найбільшим банком Великобританії. Розшарок колоніальної імперії в Індії вимагав великих грошей, і компанія охоче прийняла вклад з умовою платити чотири відсотки дивайдендів на рік з каростанним усієї сумки за рахунок дивайденду. Вклад був зроблений на певизначений строк до вимоги або самим Полуботком, або особами, посланими ним, або ж спадкоємцями вказаних осіб. Було застережено, що на цей вклад не поширюється закон про конфіскації через давність.

Молодий хазяїн вернувся на школу. Всі четверо козаків переодягнулися в багату козацьку одежду, прікрасились дорогою зброяю й двома каретами поїхали в банк.

Упоравши із усією процедурою, козаки щедро розплатилися із шкілером та попросили його не клепати язиком про те, що він бачив. Він дав їм слово і тримав його довгі роки.

Козаки разом із шкілером попливли назад в Архангельськ. Вони спрятно уникли уваги місцевого восьоди та його підлідів. Цар Петро I так ніколи й не довідався про подорож козаків у Лондон.

Пройшло 187 років. Настав 1907 рік. Професор О. І. Рубець прислав з Петербурга чималій кількості різних осіб листи, в яких повідомляв, що 15 січня 1908 року в місті Стародубі, Чернігівського уезда (повіту), збереться нарада, присвячена виясненню долі Полуботкової спадщини.

На цю нараду проф. Рубець запросив усіх можливих спадкоємців Полуботка. Треба було вияснити, хто саме може претендувати на удел у спадщині, та виробити план, як вимагати від Великобританії, щоб вона повернула Полуботкові гроші. Незвідомо, чи сам Рубець був спорідненим з Полуботком.

Трохи після проф. Рубця. Він був відомим зближачем українського музичного фольклору, приятелем Чайковського й Римського-Корсакова, яким помагав створювати опери "Мазепа", "Чорезічка", "Майська пісн". Рубець заповівся забрати з Англійського банку Полуботкову спадщину, яке протягом багатьох років виросла до фантастичних розмірів. Своїм каміром Рубець заразив без-

т'юх людей, споріднених з Полуботком. Серед них були представники знатних дворянських родів: князі Кочубеї (нащадки того Кочубея, що доносив на Мазепу), граф Кашніст (нащадок відомого українського поета), граф Сологуб (російський письменник), дворянин Немирович — рідний двічіменника Немировича та Немировича-Данченка, російського театрального діяча.

Перші чутки про Полуботкові скарби виникли в 1827 році, коли газета "Сенатські новості" зробила спробу виявити спадкоємців Полуботка, надрукувавши про це оголошення.

Після цього протягом усього 19 століття в газетах кілька разів з'являлися повідомлення про фантастично величезну спадщину гетьмана. Рубець затратив багато часу для уточнення імен усіх нащадків Полуботка та їхніх адрес, а потім у 1908 році запросив їх на з'їзд у Стародубі, де він, осліпій на цей час, жив сам.

На думку ініціаторів з'їзду, за роки з 1720 по 1908 Полуботкові гроши мали вирости в ...1062 рази, тобто спадкоємці могли поділити між собою приблизно 213 мільйонів карбованців.

Ось що писали газети про цей з'їзд спадкоємців:

"Місто Стародуб. 15 січня відбувся грандіозний з'їзд спадкоємців гетьмана Полуботка. З різних кінців Держави Російської: з Петербурга, Москви, Києва, Харкова, Полтави, Харковська, Чиги, Уфі, Одеси, Херсона, Донської області, Саратова, Кронштадта і навіть з Галичини. "Як суміш племен, і говорок, і станів". Стародуб — мирне, замкнене містечко — в своїх літописах не пам'ятає такого скручення пристінок".

Проф. Рубець запевняв присутніх, що вклад гетьмана в Англійському банку дійсно є, що він довідався про це від юрист консульта банку, який колись був російським підданним. Але одна з організаторів заявив, що ніяких капіталів Полуботка в Лондоні немає, що керівники банку сказали це князеві Потьомкіну, який за дорученням царівні Єкатерини II хотів накласти руку на ці гроші. Учасники з'їзду погодились на тому, що треба обрати комісію з 25 осіб, яка мала б розшукати

гетьманову спадщину.

Ост-Індська компанія перестала існувати в 1857 році. Полуботкові гроші треба було шукати десь інде. Проте й англійці не спідля згорнути руки. В усіх англійських банках був запроваджений режим особливої секретності. Але ти їздила делегація "спадкоємців" в Англію — незідомо.

Після большевицької революції з'явився ще один "спадкоємець" гетьмана Полуботка — со-вєтський уряд, який теж дуже хотів би загарбати Полуботкову спадщину. Советська "Інкорколегія" почала робити відповідні заходи, але вони були безуспішними. Директор "Інкорколегії" заявив советським журналістам:

"У межах наявних історичних джерел справа Полуботка була виключна спеціалістами. Однак точних відомостей немає: бракує остаточної ясності в тому, що золото гетьмана Полуботка справді було привезене в Ост-Індську компанію, враховуючи труднощі подорожі з України в Англію у 18 сторіччі. Нічого не відомо про розміри вкладу, якщо між був зроблений, та про умови росту капіталу. Єдиною основою справи є легенда, яку колись розповів шкіпер англійської шхуни".

"Інкорколегія" ще в 1958 році через своїх англійських колег пробувала розшукати активи Полуботка в Англійському банку і в Скарбниці Великобританії, але всі її спроби лишилися безрезультатними.

Отже незідомо, чи "Полуботкова спадщина" існує, але якщо вона таки існує, сподіваємося, що українські гроші, які Полуботок урятував від Петра I-го, не потраплять у лапи комуністичних спадкоємців гучного ж Петра I-го...

Б. КОРНІЄНКО

ТЕОСОФІЯ І МІСТИЦІЗМ

Між теологією та філософією є ще два напрямки науки, то теософія й містицизм. Мета теософії й містицизму це шукання дороги до духового поєднання людини з Богом.

Теософія, містична релігійність має свій початок від Амонія Сакас з III-го ст. Н.Е. Елена Блавацька, (росіянка) 1831-1891 у ЗСА 1875 р. створила теософічно-релігійний рух. Емануель Сведенборг 1688-1772, швед він писав, що мав Божі видіння, Його послідовники існують, як "сведенборджіани", або церкви Нового Єрусалиму. Того ж часі в Україні був Гр. Сковорода, він цілою душою любив Бога, Його творчість, природу. Він навчав: "Щоб пізнати Бога, треба пізнати самого себе". У ЗСА є релігійна організація "мормони", що її започаткував Джан Сміт, мимо того, що він мав об'явлення Христа у великому світлі, але на підставі старобіблійних царів Давида й Соломона, почав заводити многоженство, американці не позволили на такий крок, Дж. Сміт зрікся такого кроку.

Людське змагання в пізнанні Бога і вічності, було, є і буде. В кінці нашого ХХ-го віку маємо містиків двох українців: У Соцітському Союзі Олесь Бердник, член Укр. Гемінської Групи, ур. 25. 11. 1927 р. він зацікавлений зоряним Усесвітом, в космічному розумінні, про віру та волю людини він написав кілька праць, одна з них: "Зановіт Христа", за що Його генять в ССР по концентраційних таборах. Другий містик д-р теософії Іван Ваць, живе у ЗСА, належить до релігійного руху масонів, і всеціло опирається на Біблії й на Кобзарі Т. Шевченка.

З початком Реформації М. Лютера ХVI віку християнство оперлось на двох фундаментах – догматизм і Біблія. Містицизм визнає Бога в Трьох Особах, і шукає безпосереднього зв'язку з Богом.

Заповіт Христа, – то віра: 1. "Сповнився час, наблизилось Царство Боже! Покайтесь й вірте в Євангелію", Мар. 1:15. 2. "Я воскресіння й життя. Хто вірує в Мене, хоч умре, буде жити", Ів. 11:25. 3. "А віра то підстава, на що вповажмо, доказ того чого не бачимо", Євр.11:1.

ДОВКОЛА СВІТОВОЇ КНИГИ БІБЛІЇ

У вочині було Слово, Й Слово було в Бога, Й Бог було Слово.

Вище поміщена стаття під заголовком: "Спадщина гетьмана Полуботка" з колекції історичних ілюстрованих матеріалів д-ра Джана Ваттс, члена масонського релігійного руху З'єднаних Стейтів Америки, як новинка й заслугує на увагу. У ній є опис хто та якою дорогою, Полуботків скарб перевезли до Англії?

Ця стаття про "Спадщину гетьмана Полуботка", стала й спонукада до написання короткої розідки Довкола світової книги Біблії. Ми українці через поневолення нашим північним сусідом, який сам попав у комуністичну неволю, ми не всілі спромогтися на рівномірні думки про боротьбу зі всякою неправдою. Можливим, тому багато дещо нам просто не знає, хоч би про скарб гетьмана. Полуботка. Причиною нашого незнання, то релігійні й політичні переконання, - що так має бути, як ми традиційно приспособлені думати. Тут властиво йде мова про світовий релігійний масонський рух.

Завдяки Українського Народного Союзу та його щоденника "Свобода", що дає місце деяким авторам до поміщення написаних статей. Тому десять років цебто 1976 р. були написані дві статті про масонський рух у загалі в цілому світі.

Роман С. Голіят, його стаття: "Міжнародна масонська організація". Між іншим автор досить солідно та всесторонньо, простудівши книгу в польській мові автора Леона Хайн, видання Варшава 1975, 624 сторінок. Наприклад він подає: "Англійська масонерія традиційно вихована й

опирається на Кіблі, гієрархічна, підпорядкована й пуританська.

Д-р Іван Ваць уважно обдумав, коли рішав стати членом масонської організації. З його літературно-ілюстрованої праці, що кожна сторінка оперта на біблійних текстах, говорить, що масони мало того, що належать до загально міжнародної організації, але їхня моральність і чеснота та братерство, перевищує юмінську релігійність зі своєю середньовічною "св інквізицією", що тисячі та тисячі невинних людей, завдававши тяжкі тортурні муки й пересилаючи на той світ!"

Д-р Іван Ваць
Його релігійна
й національна
духовість:
то Біблія
і
Кобзар
Т. Шевченка

На другому місці д-р Ю. Шумовський. "Масонство, його ідеологія і обряди". Його стаття, які православного священника та по Другій світовій війні працював, як археолог в Судані, Африка. З цієї нагоди видав книжку під заголовком: "Під гарячим сонцем Африки". Стаття Ю. Шумовського, самий заголовок і джерела на яких автор написав статтю, дещо відмінна змістом і викликає сумнів

про масонську ідеологію та релігійну обрядовість. Пос-
тас питання, чи такі особи, як бувші президенти ЗСА Дж.
Вашингто і Г. Трумен, з найвищими масонськими відзна-
ками, погоджувались із такою обрядовістю релігії масо-
нів, як про це подає д-р Ю. Шумовський?

На третьому місці слід згадати проф. Є. Онацького та
Його "Українську малу енциклопедію", в кій він, як про-
фесор історик, - всесторонньо, ясно подає, чому Римо-Ка-
толицька Церква накинулась на масонів, мимо того, що в
католицтві було багато масонів, про це подає Р. С. Го-
ліят у Його статті, про що згадано вище. Є. Онацький у
справі масонів і Кат. Церкви, подає про догму Кат. Цер-
кви, про "первородний гріх". Він подає на 929-930 ст.:

"Вся ідеологія масонства побудована на тверджені, що
людина родиться доброю, цебто відкидається догму про
"первородний гріх". На тлі цього "первородного гріха",
342-416. Це початок хрещення малих дідок... "на прощення
гріхів", і ця догма перечить науці Ісуса Христа: "Пус-
тіть діток приходити до Мене, і не бороніть їм, бо та-
ких Царство Боже" (Мар.10:14).

Автор Б. Корнієнко, статті про "Спаддина гетьмана По-
луботка", про англійця Шкіпера та його "шхуну", більший
човен, що він ним часто подорожував з Англії до Росії і
українські козаки, що мали б врятувати спадковість геть-
мана Полуботка. Кінчаючи цю статтю Б. Корнієнко пише -
"Отже невідомо, чи Полуботкова спаддина" існує, але якщо
таки існує, сподіємось, що українські громі, які Полубо-
ток врятував від Петра I-го, не попаде в руки комуніс-
тичних спадкоємців".

Історія "України-Руси", Миколи Аркаса, адютанта Чор-
номорської флоти, видання Краків 1912 року, подає про
події імператора Петра I-го та про гетьмана Полуботка, і
головне, коли Полуботок разом зі старшиною прибув до Пе-
трограду, в той самий час Петро I-ший післав Румянцева
чи правда, що весь народ просить про вибори нового Ге-
тьмана? Коли Петро I-й прочитав петицію з багатьма під-
писами, негайно наказав арештувати гетьмана Полуботка і
Його посольство як дорадників.

Видко, що гетьман Полуботок відчував злобу царя московського, Петро I-й післав бригадира Румянцева, щоб зібрати всі папери арештованої старшини. Але Полуботок успів вислати Миколу Лаговича, щоб скрити всякі речі перед, зоки вспіє Румянцев прибути до дому Полуботка. Все можливе, що й скарб про який іде мова у статті Б. Корнієнка, - був збережений. Нижче на фото бачимо, що в Петра I-го було ще якесь сумління, коли він рішив відвідати - наказного гетьмана Полуботка. В тому часі Полуботок сидить при відкритій Біблії, з піднесеною рукою, як докір цареві за його простяцьке відношення, - як арешт гетьмана та його прибічної козацької старшини.

Цар Петро I-й і гетьман Павло Полуботок

Що ж вийшло по тій царській рапубі: 18-го грудня 1724 гетьман Павло Полуботок помер у в'язниці. Скоріо після того 28-го січня 1725 р. помер і цар Петро I-й. Всякий і безтолкові аристократизм, деспотизм має свій кінець.

Академік Тарас Шевченко, геній українського слова він не двозначно, але ясно висловився про людей, які видрапаються на якесь високе становище, ранше чи пізніше, що смерть їх стагас до долу:

"Це той Перший, що розчинав
Нашу Україну,
А Вторая доконала

Вдову сиротину.
Кати, кати, людоїди!
Наїлись обос
Накралися! А що взяли
На той світ з собою?"

Сон.

Т. Шевченко про поему "Сон" побудував на Євангелії Івана: "Дух правди, що Його світ прийнти не може, бо не бачить Його та не знає Його", Ів.14:17.

Джордж Вашингтон –
з найвищим ступнем
масонів і перший
президент З'єднаних Статів Америки.

Тарас Шевченко один із гуртка Кирило-Методіївського Братства, підходив до Біблії особливо до Нового Заповіту, думаючи про духовий вічний світ, про це говорить текст із Євангелії Іван, як гасло до його поеми – "Сон". І, що Кирило методіївці шукали ав'яку зі Заходом на це питання дає відповідь Його вірм "Продивий",

"Коли ми діждемось Вашингтона
З новим і праведним законом?
А діждемось таки колись!"

у тодішній час масонський рух був широко поширений не лише в Європі, але переважно на континенті Америки.

Джордж Вашингтон з його ширшими поглядами, не міг дивитись байдуже на англіське королівство, що хотіло панувати над цілим світом. Він став на чолі народу, який шукав волі, і багатьом був відомий приціп Роджер Вільямса: "Вільна Церква у вільній Державі". Він знав дуже добре, як Католицька Церква зі своїми вірними завойовала Південну Америку та Мексико, і силою навертала на католицизм, а всю культуру автохтонну нищила до тла, і на руїнах будувала нові католицькі святині.

Гаррі С. Трумен з найвищим ступнем масонів і президент ЗСА, зустрівся з нещастям Ялтанскої конференції. Він підписав закон для переселення ДіПі до ЗСА.

Гаррі С. Трумен 33-ий президент ЗСА, що по Вершинній конференції в Ялті 1945 року і зараз по смерті Рузвелта став президентом ЗСА, він як баптист і масон то перед собою мав великі завдання - закінчення Другої світової війни і ДіПі в Європі!? Він рішив скинути атомові дві бомби на Японію, і підписати закон на переселення ДіПі до ЗСА.

ПРОФ. ЄВГЕН ОНАЦБКИЙ, "УКРАЇНСЬКА
МАЛА ЕНЦІКЛОПЕДІЯ", 1963.

МАСОНСТВО — світова інтернаціональна філософсько-політична організація, що голо-сить високі гасла загально людської солідарнос-ті і прав людини на вільний розвиток своєї осо-бистості. Члени її зобов'язуються до цілко-рітого послуху і до втримування таємним всьо-го, що їм в організації довіряється. Вся ідео-логія масонства побудована на твердженні, що «людина родиться доброю», себто відкладається християнську догму про первородний гріх. Звід-ти також твердження про сувереність людини, як одиниці, що має змагати до якнайбільшого свого розвитку, ставлячи спротив всякому «дес-потизмові», як духовному, так і, політично-суспільному. Найбільша моральна чеснота ма-сонів пе — терпимість: тому, що кожний сам собі пан, сам собі мораль і закон, треба бути вирозумілим до інших, вишукуючи в них еле-менти, співзвучні із думкою більшості.

Щоб надати своїй організації більшої при-вибликовості, масони винайшли легенду, що ви-водить її початки з часів царя Соломона та його будови єрусалимського храму. Отже, за цією легендою, походження масонів, чи ВІЛЬНИХ МУЛЯРІВ, датується 1006 р. до Р. ХР., коли Соломон почав будувати свій славний храм. По-між будівничими, що прийшли з Тіру будувати храм в Єрусалимі, особливо визначався Ірам, якому Соломон і доручив керувати всіма робо-тами. З огляду на те, що робітників було багато, і Ірам іх усіх не знав, вирішив він поділити іх на три категорії — новаків, товарищів і май-стрів, призначивши кожній категорії іншу плат-ню і давши кожному гасло і відзнаку його ка-тегорії. Три товарищи, незадоволені свою плат-нею, вирішили добути від Ірама гасло майстрів, ябо його вбити. У цій цілі вони ввечорі поста-вали — один у вихідних дверей з півночі, дру-гий — з півдня, а третій зі сходу. Ірам, що був тоді сам-саміський, хотів вийти з південних дверей, і тоді той товариш, що там стояв, запитав у його гасло майстрів, занісши над ним молот. Ірам відповів, що він не в такий спосіб отримав

гасло майстрів, і товариш удалив його молотом. Але удар був не надто сильний, і Ірам кинувся бігти до північного виходу, де мав таку саму ہустріч із другим товарищем. Від нього Ірам спробував втекти через східній вихід, але тут третій товариш, одержавши на своє домагання ту саму відповідь, завдав Йому смертельного удару. Убивці заховали труп Ірама під купу каміння, а вночі перенесли його в інше місце, закопали на горобку, а, щоб розпізнати потім місце, встремили там галузку акації.

Проішло сім днів, і Соломон, не бачучи Ірама, післав дев'ять досвідчених майстрів його розшукати. Після довгих розшуків, троє з них, втомлені, посадили біля того місця, де був похований Ірам, і один неуважно потягнув галузку акації і помітив, що там недавно була зрушенна земля. Три майстри, пікаві довідатися, яка тому була причина, почали копати і знайшли тіло Ірама. Вони покликали інших і, пізнавши свого прохідника та побоюючись, що хтось із товаришів був винний у злочині і здобув від Ірама гасло майстрів, зараз же його змінили. Перше воно було «Бгова». Його змінили на «Зісноване тіло». Після цього вони пішли до Соломона і оповіли Йому про те, що сталося. Соломон наказав перенести тіло Ірама до храму, і там було його поховано велично урочисто. Під час цієї церемонії, всі майстри мали білі передник і білі шкуряні рукавички на знак, що ніхто з них не заплямив свої руки кров'ю. На пригадку про ту подію, масони, чи вільні мулярі, зберігають і досі поділ на три категорії, і мають за символи своєї організації знаряддя мулярів, а під час церемонії приймання нового члена відбувають церемонію похорону Ірама, і кандидат дістав три символічні удари. Також ініціація має велику питану в масонів.

У дальшому розвитку цієї легенди, її зв'язали також із Пітагором, із лицарським орденом Темплієрів, але вам вистачить указати, що в цій легенді нема нічого, що можна було б уважати «блерпітим на якихось історичних джерелах». Насправді, масонство виникло в Англії з початку XVIII ст. і з кінцем XVIII ст. вже поширилося по всю Європу, захоплюючи головно ліберальну інтелігенцію і опановуючи револю-

цільні рухи не тільки в Європі, але й в Америці північній та південній. Досить згадати, що 13 президентів США, з Вашингтона почавши, а Труманом скінчивши, були масонами. В Аргентині також були масонами 14 президентів республіки (два з них Великі маєстри Аргентинського масонства) і сім віцепрезидентів. Близький до Півд. Америки і Аргентини ген. Сан Мартін був масоном, творець аргентинського прапору Мануель Бельграно був масоном і масоном був автор національного аргентинського гіму «Вісенте Льонес-і-Пляно».

В Україну масонство прийшло в останній чверті XVIII ст. через посередництво російського масонства. Одним із перших українських масонів був поетавець Семен Гамалія (1743—1822), вихованець київської академії: займаючи посаду в Москві, він існо зв'язався з гуртком Новікова, одного з перших масонів. Масоном був Захар Карнєєв (нар. 1748) віцепрезидент Біблійного Т-ва в Україні в 1815 р. Він походив із української слобідської старшини (Охтирського полку). Про нього писав М. Грушевський: «Був масоном, одним із визначних. В 1790 рр. був мінським губернатором і лишив по собі гарну пам'ять своєю толерантністю і гуманістичністю в уніяцькій справі. В рр. 1817—1822 був начальником (куратором) харківської шкільної округи і дуже займався релігійним вихованням студентів і гімназистів: організував для них недільні зібрання для читання евангелій (перед Службою Божою), ширив Св. Письмо, а в 1821 р. привів до створення Студентського Біблійного Т-ва, в котрім брали участь і українці: в чрезидії бачимо, напр., Корсуня, доволі іноземного походження члена українського гурту» («З істор. рел. думки на Укр.» 108).

Масоном був і Ів. Котляревський, батько українського новітнього письменства. Коли в Полтаві була створена в 1812 р. масонська ложа «Любов к істині», ролю «коратора» в ній виконував Котляревський. Ложу цю було закрито чже на другий рік ії існування спешільним царським указом далеко скоріше, ніж закрито позагалі масонські ложі в усій російській імперії, і з цього приводу М. Грушевський заважує: «Дослідники зодіються, що масонські організації на Україні набрали спеціально ук-

раїнського політичного змісту, і це затривожило уряд ..» (там же ст. 108). Із масонів XVIIІ ст. можна вказати на І. Мартоса, кол. секретаря гетьмана Розумовського. Знаком київських масонів, які створили свою ложу в 1818 р. і збиралися в домику, що існував на Садовій вул. в маєтку Леонтовича, був хрест із кругом і дві з'єднані руки з написом ««єдноть слов'янська» (но польськи). Цю ложу було створено для об'єднання тамтешніх слов'ян — українців, москалів і поляків — Общество соединенных слов'ян. На ґрунті цієї ложі розвинулося пізніше Кирило-Методіївське Братство. Мастером після ложі був малор. ген. губ. кн. Репнін (справжнє прізвище — Водконський), брат декабристів С. Водконського, а заступником мастера один час був Дубельт, що пізніше зробився вачальником III Відділу Департаменту Поліції і провадив слідство над кирило-методіївцями. Київську ложу було закрито в 1822 (К. Шероцький «Кіев» 1917, 239).

Виплати на ґрунті протестантизму і юдаїзму масонство дуже скоро вийшло в відвертий конфлікт із католицькою Церквою. І якщо перша масонська ложа на європейському сході була та, що відтворив дука де Вартон в Мадриді в 1729 р. (виникнення масонерії в Англії датують 1721 р., коли пастор Аnderson заходився коло складання т. зв. «Книги Конституції», що досі служить підставою діяльності англійських лож), то першу енцикліку проти масонів видав папа Климент XII вже в 1738 р. Пізніші почини включно до Папи Пія XII не раз засуджували масонів, а Кодекс Канонічних Прав піддав відаченню від Церкви всіх тих, «хто дав своє ім'я масонській секті, чи іншим подібним створицтвам». Уже папа ЛевXIII в енцикліці «Гуманізм Генуя» відзначив поміж згубними завданнями масонства виключення релігійного навчання в школах, що приводить перше до релігійної байдужності а потім і просто до безбожництва. І папа Пій XII, під час Тижня Пастирського Приготування вказував як на причини сучасного певадовільного морального стану мас — «науковий атеїзм, діалектичний матеріалізм, злішнізм і — масонство, як спільну причину всіх попередніх...»

КІЛЬКА СЛІВ ПРО СИНХРОНІСТИЧНО-ХРО- НОЛОГІЧНУ ТАБЛИЦЮ.

Проф. М. Грушевський, його "Всесвітна істо-
рія", для середніх і вищих шкіл, вида-
ння Київ 1920 року в українському еміг-
раційному русі є рідкісний архів, перева-
жно: "Перегляд подій синхроністично-хро-
нологічної таблиці".

В автора цих рядків зродилася думка та
дія, - чи не можна би при сучасно офсет-
ному друкуванні, зберегти архів цієї хро-
нологічної таблиці, яка подає змістовно,
від середини ІУ-го тисячоріччя старого,
давньовоє світу до Нової Ери християнсь-
кого світу.

У вільному світі, як у Західній Європі
та в З'єднаних Стейтах Америки, на поді-
ні події хронологічних тем є доволі нау-
кового матеріалу, але щодо української в
еміграційному русі не легка набувати на
широку скалю різні наукові видання і тво-
рити власні українські наукові праці, які
мали б вартість для нашого часу так само
й для будучих поколінь на рідних землях.

Не шкодить звернути увагу теж на нев-
дачі наші, щоб збагачувати нашу наукову
працю, а вони є: старше покоління нової
еміграції, не мало спроможності, помож-
ливости користати з наукових праць, брак
ширшого знання чужих мов, а молоде поко-
ління, щодо української справи не є ці-
каве питання, - перемагає асиміляція.

Правдою є це, що ми нашого часу не маємо
наших: Грушевських, Драгоманових, Шев-
ченків і Франків, бо науково-літератур-
на праця, то мозольний труд і не багато,
щоб з охотою та з національної ідеї вхо-
пилися за шляхетне діло.

Михайло Грушевський – ЧАСТИНА ПЕРША
Перегляд подій (так звана сінхроністично-хронольобічна таблиця¹).

Стиліст	Месопотамія і сусідні краї (передня Азія)	Іndoєвропейські цивілізації	Краї китайської культури
Середина IV тисячоліття перед Хр. Обєднання Єгипту в одну державу (часи „фараона Менеса“) Коло 2800 р. IV династія, фараони великих пірамід Хуфу, Хафри і Менкаура	Найстаріші згадки в історії Су- нера Коло 3000 р. камінки Урарті назесі Шірзурад		2800—2200 початки китайської культури по китайським поглядам („часи п'яти імператорів“)
Коло 2500 р. упадок влади фараонів (від VI династії)	Коло 2700 р. Суно-акадське царство Саргона і Наремісіа. В передмії Азії виник Сенітіс Ано- рея (Амурур)	Початки іndoєвропей- ського розселення	
Коло 2300 р. підродження держави, Тебанське або Середнє царство	Часи царів Урарті. Часи царя Дуніп (XXIV ст.)		
Коло 2000 р. розпад Середнього царства, 2000— 1800 приблиз.	Рамасейська культура Коло 2300. Упадок Суно-акадського царства. Еlamські царі під- бивають краї Суна і Аккада		
Коло 1800—1600 (1580), напо- вання Гіксосів. Ізраїль в Єгипті Початок Нового царства (1580) 1560—1470 Тутінесь і Аменхотеп III, експозиції походів, наповнені Єгиптом в Сирії	Перше Вавилонське царство. Ве- вилон важливим центром. Правління Гамурабі, царя Вави- лонія. Доба Авраама, праотця Ізраїль- ського народу	Арійці прибивають сі до Пенджаба. Доба ста- рих Вед	2205—1766 перша ді- настія. Ся в Китаю, експозиції інш. Но і Шуль (кільцепедарія)
	Розпад ізейської культури Коло 1700. Упадок Вавилонського царства. Кеті	Рух Іndoєвропейців в Передмії Азії. Розсе- лення Арійців в Пен- джабі	1766—1122 друга дін. Шань в Китаю
	Коло 1500 Ізраїль прибивається до Ханаану		

• 1390—1360 розгінна реформа Аменхотепа IV, залишання

1360—1200 XIX і XX династії, Рамеси, останній розвій воєнної енергії Єгипет парства. Морські народи нападають на Єгипет і сирійське побереже

1100—950 розклад і упадок Єгипту

Коло 740 фараон з Напату (Нубії) підбиває Єгипет

670 Асарідом цар асирійський підбиває Єгипет

Коло 1400 дипломатичка кореспонденція Амарі. Царство Мітanni в нім. Месопотамії

1400—1200 велика держава Хетів,

Коло 1300 перше Асирійське царство

Коло 1230 упадок Хетів

Коло 1100 другий період асирійських завойовачів.

1000 Правління царя Давида в Ізраїлі. Розцвіт фінікійської торг.

970—933 цар Соломон

900—700 держава Урарту (Ванське царство) в Армії і Ірユїлі

880—650 третя епоха асирійської могутності (Асур-насіріна — Асурбасізіна).

860-і рр. доба пророка Ісаїївського ЛІП

763—723 залишання в Асирії, боротьба царів з духовенством

723 Саргон разгромив Хетів і Ісраїльян. Пророк Ісаїї

689 зруйнов. Вавилону Асиріїн.

678 Асирія очакує сирійське побереже; зруйнування Сідона

1400—1200 руїна стійської культури: іб. від нападів Греків (Ахейців). Філістимляни в Палестині

Аріїці пробивають ся до Індії; старий скончаний Магабгарата, „Тронська війна“

Дороги підбивають
Пельонес

Розвій брахманіста в Індії, устрою в Індії

„Гомерова доба“ (Ілліада)

Перші звістки про Мідян: Асирія підбива.

„Мадай“ (кін. IX в.)

753 „початок Риму“

Мізеська колонізація в Скіфії на Чорній морі.

Напади Кімерійців в Мал. Азії

Доба Одісея і поема Гезіода

Держава Гуннів в Середній Азії

1122 початок третьої дії. Чжоу в Китаю, початок китайських війн в Кореї в Індії. Китаю по китайським відоносам

*) Треба мати на увазі, що події III тисячіліття перед Христом, не кажучи вже за попереднє, означують ся тільки приблизно, і загальні на кілька століть стрічаються єдино з дуже часто; наприклад епоху великих пірамід декотрі вважають значно старшою, добу Урніїв або Іudea також, і відповідно до того пересувають і пізнії події. Досить певною стає хронологія Єгипту в Передньої Азії в середині II тисячіліття, значно пізніше в Китаї, але особливо хтика вони, навіть в часах грецької ери, в Індії.

Римський світ	Грецький світ	Передня Азія і Африка	Азія східна і південна
„Реформи Сервія Тулія”, передостаннього царя (легендарного), що правив в 576–534 рр. по рим. рахунках	Старша грецька лірика (Калін, Терпандр, Архільх) Встановлення Ольбії коло 650 р.	664–610 фараон Псаметіх, визволення Єгипту (в 640-х рр.) 634–585 медійська держава Кіаксара (Куваштра). Заратустра (660–583 по його життю)	670 початок історії Японії по японським поглядам Відомості Арістотеля про караванну дорогу з Чорноморя до серемою Asil
	620 перша запись права в Атенах—„закони Дракона”. Розцвіт грецької лірики (Тіртей, Теофіл, Сольон, Алкей, Сапфо)	623 реформи царя Йосії в Юдеї, відображені в книзі пророка Єремії	
	594 законодавство Сольона в Атенах	610–594 фараон Нехо, великі морські подорожні	
	585 сатиричне сонця виражоване Талесом	607 зруйнування Ніневії Мідіанами	
	560–527 правління Пізістрата в Атенах	597 і 586 зруйнування Єрусалима. Жиди в Вавилоні. Женевії. Боротьба Мідія з Лідіанами	
		558–529 правління Кира у Персії	Лю-цзи, род. 604 р.
		538 кінець Вавилонського царства, визволення Жидів	Нагапутга, творець джайівської науки, ум. 527 р., як рахують
	Молодші лірики Анакреон, Сімонід	525 похід Камбіса на Єгипет	Сіддартга (Будда), 565–477

510 початок республіканського правління в Римі по римським рахункам

475 Пірсон сиракузький погромив Егрусків на порі

451—0 списання прав в Римі

390 напад Галів на Рим

387 илобеїв дозвущено до консулату

340—338 Римляни знищили лигурський союз

510 Программе Філіппа Шівістра-
того сина в Атенах

509 реформи Кліменса

509 виставлення юнських міст в
Малій Азії

490 греко-перські війни, битва
під Маратоном

480 похід Ксеркса

479 морський союз. Доба Есхіла
в Шілліда

454 перенесення сокрапої каси до
Атени

446—429 правління Періклія. Доба
Софоклія, Геродота, філіза

431—404 Пельопонеська війна.
Доба Евріпіда, Арістофана, Тукі-
діда, Сократа (жив в рр. 469—399)

377 відновлення морського союзу
Атенами

371—363 погром Спарти Тебан-
цями

359—336 панування Філіппа Мак-
дональского

347 смерть Платона (427—347),
добра Праксістола, Аполлоса, Літії.

338 битва при Херонеї, Філіпп
напом Греції

336—323 панування Олександра
Великого

322 смерть Арістотеля (384—322)
і Демостена. Початок Егейської
федерації

522—485 панування
Дарія у Персії; походи
на Скілів і на Грецію

458—444 реформи Е-
дри в Нескії, остання
організація духовенства в
Ізраїлі

388 захоплення Греців
з Персією

Кінець Перської дер-
жави. Похід Олександра
на Індію (б27)

Зріст держави Магада
в північ. Інді (боко
500 р.)

Куїфу-дев., 551—497

Держава Чандрагупти
(дак. Маурія) в півн.
Інді (317—184)

Римський світ	Грецький світ	Передня Азія і Африка	Азія східна і півднєва
800 нова рівноправність влібів	801 новарія Олександра розпадається ся. Доба філософів Венеса (342—270) і Епікура (342—280)		Мен-ко або Мен-чи (Менциус), творець конфуціанства, проповідник гуманності
280—270 Римляни підбивають півднєву Італію 264—261 перша війна Риму з Карthagеною („пунійська“)	280 засноване Ахейської федерації. Галі через Грецію йдуть до малої Азії	250 початок Парфянського (Парфаванського) варства	269—232 цар Асока з династії Маурія, протектор буддійства 260 буддійський собор в Патті 249—206 династія Цін в Китаю 246—221 нове обединення Китаю. Великий зур 218 спалення книг за імп. Ші-Хуан-ді
237—229 Гамільтон в Єгипті	245 і 219 зроби соціальних реформ в Спарти (царів Агіса і Клеонена)		
218—201 друга Пунійська війна 211 Римляни в союзі з Етолійцями, піддають ся в грецькі справи	220—217 війна між союзами Ахейськими : Етолійськими		
200—197 римська окупація Іспанії	200—196 Рим погропив Македонію і проголомив свободу Греції від неї	192—190 Римляни починають Антіоха сірійського	206 початок лін. Гань (до 8 р. по Хр.) розвиток китайської культури
		167—142 Макабеї визволюють Юдею від аланів сірійських царів	Грецько-бактрийська держава на пограниччях Індії і Афганістану приблизно 180—150

149—6 третя Пумпійська війна,
зновування Картахени
143—133 Нумантійська війна,
докінчення окупації Іспанії Римом
133—121 соціальні реформи
Гракхів

118 римська провінція в півд.-
ніз. Італії

118 нападок Іерапіса (Цімбрів і
Тевтонів) на Італію та Італію

104—102 військові реформи Марія

90—88 повстання союзників, бо-
ротьба за рівноправність

88—82 перша внутрішня війна
(Марії і Сула)

73—71 повстання невільників
(Спартах)

60 триумвірат Помпея, Цезара та
Краса

58—52 Цезар підбиває римту
Італії

45—44 захоплення Цезара (убито
44 р.)

43 другий триумвірат, погром рес-
публіканського війська (42), почаг-
ки окупації Британії

33 перед Хр.—14 по Хр. захоп-
лення Октавіана

146 Греція обернена в римську
провінцію Ахайю. „Всесвітня істо-
рия“ Полібій

Чорноморські колонії (Херсонес
і нік.), віддають ся під опіку Мітрі-
дата монтанського

87 повстання Греції в союзі з
Мітрідатом; Сула грабує Атени

150—140 Мітрідат I
Аршакід цар Парфії під-
биває Арmenію. Вазиліон
рубує Бактрию

131 Перфіанське цар-
ство повернене в рим-
ську провінцію Ахайю

120—63 Мітрідат VI
Вех. понтийський; роз-
край Понтийської дер-
жави

94—56 Тігран Вех. цар
армянський

67—2 побіди Помпея
в Малій Азії, хідять
держави Селевкідів

53 Парти погрожують
Краса

47 Цезар знищує Пон-
тійську державу

39—8 побіди Римлян
над Партами, уланок ІІ

30 Єгипет римською
провінцією

Скітська (вартеська)
держава в півн.-захід.
Індії (династія Аршакідів)

25—2-1 молодша им-
ператрія Імператор в Китаю

Римський світ	Грецький світ і християнство	Передня Азія і Африка	Азія східна і півднева
Християнська ера (Рохдество Христово)			
9 по Хр. Іеронім ногомами Риму в Тевтобургських лісах		Аксусинське царство на горінній Ніл.	Держава Індо-скітів в іні. Індії і Афганістані 61 китайське посольство до Індії по буддійській купаті
98—117 нападання Транна, завоювання Дакії	52 проповідь ап. Павла в Атенах 64 пожежа Рима, загінка на триптихи в Римі	70 проривання Ерусалима	72 похід Балх-чаго на захід Коло 100 правління Калішти, цара Індо-скітів, протектора буддізму
138—161 Антоній Шіл, золоті часи імперії	Перший вісний „валов“ християнського св. Іллія коло р. 180	Натиск Партиз на Римську державу	
161—180 імп. Марк Аврелій, Маркоанські війни			
211 Рим доходить крайніх границь своїх владень на півночі, в Скиті			
212 надання римського горожданства всім свободним за імп. Каракаллом			
	Іплотік, творець неокінотізму 206—270	227 початок Новоперської держави Сасандів, погром і кінець Партизької держави (226)	220—280 великі завойовання в Китаю; доба національних героїв автономічних північно-шаньтурською державою
	261 велика нагінка на християн за імп. Деція	242—272 Салор I, ікар Персії. Махі й поч. наміхейства	
		260 великий погром Риму Персами	265—420 дні. Цзінь, політичне роздроблення Китаю

284—305 імп. Діоклетіан, реформа імперії

306—337 правління Константина Великого

341—383 проповідь Ульфіл у Іспанії, його переклад біблії

395 смерть Теодосія Великого, розподіл імперії

410 Аттаріх король вестготський захопив Рим

414 Вестготи осідають в Іспанії

449 традиц. дата германської окупації Британії (саксонські дружини Гайбіста та Йордза, Юти)

451 візантія битва з Гунами на Каталунських горах

466 Вандали Гензеріка грабують Рим

476 пінеччя Західної імперії

477 Сакси осідають в Британії (Суссекс)

481—511 Ельводій король Франків, 488 його побіда над римськими підлеглими Сілвієм

313 хіліанський єдикт

325 перший вселенський собор в Нікії (против арианства)

360 камінь св. письма Анастасія александрийського

370-і рр. Гуни в Європі

378 битва під Адріанополем, похід Іотава на захід

381 другий всел. собор, в Царгороді

Іоанн Золотоустий 344—407

431 третій всел. собор, в Ефесі, против Несторія

433—453 правління Атілі

451 4-й всел. собор в Халкедоні, против монофізітів

296 Арменія та Месопотамія вертають до Риму після вторгнення Персів імп. Галерієм

310—379 Сакор II, реванш Зороастрової релігії, редакція Авести

363 погром імп. Юхана під Ктезіфонтом, Месопотамія страчена для Риму

406 китайські буддисти знищують буддійських книг в Індії. Початок студій китайської нової літератури в Ченой

439—534 татарська династія Бей-Вой в Китаї, широкі зносини з Сибіром

Творчість Калідасі величного індійського поета (час докладно позаданий)

Західна Європа	Східна Європа	Передній Азія і Африка	Азія східна і південно-східна
488 Теодоріх король Остготів вступає до Італії		483—4 історіанство офіційно проголошується в Персії	
507 Кльодій витисає Вестготів з Франції	527—565 правління Юстініана	490 імператор Кавад зверсий підтримкує пропонів Маздаха	
520 Алані осідають в Британії (кор. Алані)		531—579 Хосров Сир-веддинський імператор верескій	
535—555 Велзарій і Нарзес підбивають Італію		584 Велзарій підкоряє Вандаль	552 буддізм в Японії
568 Львогобарди в Італії			581—604 імп. Вен-ді в Китаї, реформи, проба заведення кастового устрою
590—614 папа Григорій Великий, повернення на католицтво Візантії і Англо-Саксів	610—641 імператор Гераклій; побігнів Персії 623—8	618 почат. династії Тан в Китаї, пам'ятає 618—907, апофеоз держави, розширенням китай. імперії	
	Держава Само у зах. Словаччині коло 622—41	622 утечка Магонета до Мекки (гедіра)	634 посл. до кит. імператора в Тібету
	Розліт слов'янської колонізації на Балканах (півн. Болгарія і Сербія).	634—644 імператор Омур, 637 підкоряє Персію,	636 проповідь історіанів в Китаї
	643 посольство піс. Теодосія до китайського імператора	639—641 Егінат	645—654 правл. Ко-току в Японії, сон. реформи Тайківа, початок феодалізму, викинги китайських судій в Японії
664 антихристіанська церква призначає властивими папі	692 трунський (?) собор — кодифікація камонічного права	661 імператор Омайя в Дамаску	
687 поч. правління Каролінгів: Північ став найбільшою всіх франкських володінням			

714—741 володіння Карла Мартелла
732 битва Карака з Арабами між
Туром і Пуатье
751 Північ Короткий коронований
королем
756 смерть Боніфачія проповідника
римського католицизму серед франків
768—814 правління Карла Великого
774 кінець льонівобардського коро-
лівства Італії
774—804 Карло Великий підкорює
Саксів
778 іспанський похід, засновання
іспанської марки
800 проголошення Карла Великого ім-
ператором
802—839 Екберт, король Весекса,
в 820-х рр. об'єднує англо-саксонські
володіння в Британії

843 верденська умова, розділ Кар-
лової монархії

717—741 ціс. Лев Ісаакій

787 8-ї собор, проти іконоборства.
Карло підкорює Аварів і полабських
Славян і засновує марки на скіді

803 і 812 умови скідів імператор
з Карлом, розмежування володіння.
Початок Моравської держави (чи
Мойкір)

838 посольство Русі до скідського
цісаря

840—890 Святополк моравський
842 кінець іконоборства, реалізація
єгода в Візантії

845 хрещення західних чеських
племен

864 св. Кирил хрестить чи бол-
гарського Бориса. Перше хрещення
Русі (між 860 і 866)

711 битва під Хересом,
Араби підкорюють Іспанію

750 викородовання Омайїдів,
початок Багдадського каліфату Абасідів

756 відокремлення
Іспанії

786—809 правління
Іарук-ал-Раміда

837 Араби в Сирії

867—903 перська держ-
ава Саффарідів

712—720 Кодім і Ні-
хонбі, найдавніші япон-
ські літописи та літератури
пам'ятки

774 доба Кободайї
в Японії

781 кінець Янь-Яни,
соціального реформатора
Китаю, унадок держави

Західна Європа	Східна Європа	Передня Азія і Африка	Азія східні і півднієва
867 перший конфлікт східної і західної церкви (собор против шісіоців)	867 поч. македонської дм. в Візантії 886 смърть Методія 886—912 імператор Лев Мудрий 890—1 рр. Угри переходят на Дунай, 906 зруйнували Моравську державу		
887 хілець Каролінгів у Франції	890—927 Симеон імператор болгарський 895 чеські князі призывають власті Німецького королівства		
911 хілець Каролінгів в Німеччині. Норянське князівство в півн. Франції. Напади Угрів на Німеччині 919—1024 саксонська дм. в Німеччині	907—911 походи і умови Русі в Візантію	892—907 саманід Ісаїх емір булгарський покидає володіння до Балкан і індійських границь. Розкрай нової перської імператури	907 туттізька держава Кі-даній в басейні Амура
937—973 Отон Вел. в Німеччині 962 коронація Отона, відновлення імперії	ім. Ольга київська, її хрещення коло р. 957 963—969 імператор Никифор Фока, відновлення Візантії 968 хрещення Польщі 969—976 імператор Іоанн Циміскій, боротьба за Болгарію	929 Абдерахман кордовський праймен титул халіфа 932—1055 перська держава Буйідів (Бовейхідів) в зах. Ірані в Баладі 943—5 похід Русі на усті Кури (Кавказ) 969 відокремлення Єгипту в дм. Фатімідів (від 973 „камілів“ Єгипту)	907—960 усобиці в Китаї, „часи десяти держав“. Великі усобиці в Японії, розкид воєнної версти в Китаї 962—1187 держава Ізмінідідів в Афганістані і півн. Індії
976 Бабенберги дістали австрійську марку 987 Іуго Калет французький король	979—1015 Володимир Вел. 988—9 хрещення Русі 992—1025 Болеслав Хоробрий польський		990 держава Тамгутів в Тібеті

1014—35 Канут Вел. сполучає Англію з Норвегією з Данією

1054 розділ Західної та Східної церкви

1059—76 реформи римської церкви

1066 битва під Іастінгом, нормани підкоряють Англію

1071 Нормани здобули Барі—кінець візантійської влади в південної Італії

1073—85 папа Григорій VII

1095 собор в Клермоні
1096 1-й хрестовий похід

996 обєднання чеських земель (Волослав чеський)

999 коронування польської церкви

1000 коронування Стефана, початок угорського королівства і церкви

1018 Візантія підбила Волгарію

1018—54 Ярослав київський

1034—40 замінення її упадок Польської держави

1036—56 Бретислав (Брічеслав) чеський, прилуччане Моравії та Польщі

1075 початок дик. Констянтія в Візантії

1068—1080 Волослав Спільнозвісний польський, заінвестиція польської держави

1079 убийство краківського біскупа Станіслава королем, упадок королівської влади

1081—1118 імп. Алексій Комnen

1086 Вратислав чеський дістал королів. титул від Генріка IV

1091 Хорватію прилучено до Угорщини

1095—1114 Колюхан угорський, Угорщина виходить від зверхності імперії

996—1011 Шах-іране Фірдосія

999 кінець держави Саламанідів, поділеної між Галакеїдами і туркестанськими ханами

998—1030 Махмуд із-засновник розцвіт держави Газнеїдів

1036—63 Тогруль-бек засновує велику державу сельджукську, підбив держави Буйдів і Газнеїдів (1040), 1055 здобув Багдад

1063—72 Али-Арслан султан Сельджуків підбив Арменію і нагоцайські землі

1072—93 Мелік шах, верх могутності Сельджуків, правдібні Нізам-оль-мольма

1086 Алькорвіді в Іспанії

1089—1125 Давид відновитель цар Грузин

1097—1157 Сілджах останній великий султан Сельджуків (схід. Грец). Замінений в зал. Грані

1015 відновлення держави Ту-ғані

1069—95 рефор. Вальаль-ші в Китаю (правдібні Шень-узуна)

Західна Європа	Східна Європа	Передній Азія і Африка	Азія східна і півдніваза
1122 конкордат в Вормсі, кінець боротьби за інвестічуру 1184 Альбрехт Медведь дістав Бранденбургську марку. 1189 початок португальського королівства 1147-9 2-й хрестовий похід 1152-90 пд. Фрідріх Барбароса	1104 прилуччання Далмачії до Угорщини 1107-9 усобиці в Чехії, Польщі 1125 смерть Мойсіяха, унадок гетманів київських князів	1099 хрусіанське королівство в Палестині 1111 Альморавід Юсуф об'єднує пісул. халіфату Іспанії 1123 смерть Омара Хейни, великого перського збірника	1125 Ню-чі або Джурджені спалюють північний Китай
1154-89 Генріх II англійський сполучив Англію з Нормандією та Францією (дн. Північноджелезі)	1143-80 імп. Мануїл 1158-95 Стефан Неманія, початок Сербської держави	1163-1200 Шіхабедін Магомет, аналог держави І урізі в схід. Ірані	1127-1280 дж. Сун в півдневій Китаю, розцвіт пісьменства та мистецтва, унадок державної енергії
1159-81 папа Олександр III, друга боротьба в імперію 1164-70 боротьба короля з церквою в Англії 1166 союз Львівських міст, битва під Ленчицю, перенесена союзу міст і папи над підсарем	1169 зруйнування Київа з вогнем Андрієм сусдальським. Гетьманія півночі	1171 Саладія завоював Єгипет і 1175 Єсугай об'єднав монгольські племена (дн. 1175)	1180-1200 Ужу-цзи, якою фундаментство реформоване під вlivом буддізму Есугай об'єднує монгольські племена (дн. 1175)

Проф. М. Грушевський "Всесвітня історія", видання Київ 1920 року, затримався на історії та на хронологічній таблиці: 1166 Союз Львівських міст, 1169 на зруйнуванні Київа, Андрієм сусдальським, 1171 Саладія завоював Єгипет і 1175 Есугай об'єднав монгольські племена.

ДРУГА ЧАСТИНА

ПЕРЕГЛЯД ПОДІЙ І ОДНОЧАСНО ХРОНОЛОГІЧНА ТАБЛИЦЯ

І. ВІД "МАГНА КАРТА" ДО ХРИСТОФОРА КОЛІОМ-БА - 1215-1492

1198-1216. Папа Інокентій III скликав третій Літеранський Собор, на якому було 512 єпископів. Собор затвердив ушну сповідь і монаші чини.

1215. "Магна карта", король Англії Джан Без встановив "Конституцію вільності".

1265-1321. В Італії починає ширитись ренесанс та гуманізм. Данте Аліджеї пише книгу "Божеська комедія".

1215-1250. П'ятий хрестоносний похід, німець фрiderік II, в порозумінні зі султаном Єгипту отримав Ерусалим, Вифлеєм, Назарет і частину морського погрежжя.

1229-1773. То час так званої "св. Інквізиції" і признано Католицькою Церквою.

1223. Татарське лихоліття, бій над рікою Калкою.

1240. Татари руйнують Київ, упадок української не лише держави, але й поневолення народу.

1243-1480. Монгольський хан Батий, певний час поневолював Східню Європу.

1369-1415. Іван Гус чеський реформатор, за Христа та Його Євангелію, на Констанцькому Соборі 6-го липня 1315 р. спалений на огнищі.

1443. Єрусалимський і Афонський собори, прокляли, і скасували фльорентійську унію.

1361-1380. Мамай, князь Золотої орди виступив на віч князя московського Дмитра Донського Його армія була розбита.

1230-1340. Мусульмани опановують Африку північну, середню, країни Єгипет, Нігерію, Чад і інші.

1137-1197. Саладін провідник воювничих курдів на Тиверіадській рівнині переміг хрестоносців.

1333-1405. Тімур або Тамерлан, азійський воївник з походження джігінс Хана, керівник великими татарськими ордами.

1350-1420. Де-Алі проф. паризького університету визначний богослов, навчав, що Церква побудована й існує на науці Христа, а не на Петрі, і до собори, с рішучим чинником віри, а не римські папи.

1438-1439. Флорентійський собор. Ліонський і флорентійський собори шукали дороги до об'єднання та не знайшли. На тому соборі був київський митр. Ізидор, до унії дійшло, але турки 1453 здобули Царгород і Візантія на довгі роки залишилась під володінням турків.

1387-1422. Англійський король переміг французьку армію при Азінкурі і тим стався наслідником королівського престолу.

1412-1431. Орлеанська дівчина, селянка. Коли король французький Карл VII у боротьбі з англійським королівством, а нерівному бою, Джана д'Арк, повідомила короля, що вона має видіння в перемозі проти ворога. французькі війська були оживлені 17-ти річною дівчинкою, як вояк армії Й перемога була посторіні франції.

1400-1468. Йоган Гутенберг в Майнці відкрив першу друкарню й почав друкувати книжки. Першою книгою з його друкарні з'явилась Біблія. Його друкування книги, ручне складання букв чи літери, слів, речень, цей спосіб друкування тривав ще й до нашого часу.

1254-1295. Це початок світових подорожів. Венеціянці: Микколо Мофос і Марко Поро, мандруючи через Малу Азію відвідали в Азії Китай, Індію і інші країни далекого Сходу.

1304-1377. Ібн-Батута, арабський мандрівник відвідав Азію та Африку, він написав про свої подорожні спогади, що є важні для історії.

1472. Данська експедиція під проводом Джана Скокуса відвідує Північну Америку.

1497-1498. В тому самому часі, коли Х. Колумб з його експедицією причалив до Західнього світу, то Василько де Гама відкрив морську дорогу до східної Індії.

1451-1512. Амеріко Веспучі, італійський купець зараз за Колюмбом відвідав новий континент, оформив на підставі його дослідів нового світу мапу, і в ім'я з причини його відвідин та мапи названо - Америка..

1511. Д-Абрю відкрив молуїтські острова між Целебосом і Новою Гвінеєю, яка стала колонією Голландії.

1469-1524. Василько де Гама, мореплавець подорожував довкола Африки, і відбув подорож до Індії.

1513. Балбоа перетинає Панамський перешейок відкриваючи Тихий Океан.

ІІ. ВІД ХРИСТОФОРА КОЛЮМБА ДО РЕФОРМАЦІЇ - 1492-1517.

1485-1547. Ф. Кортец завоював Мексико й Кубу. Жорстоко винищував мексиканське населення, був покликаний до Іспанії дати звіт з його злочину й помер у його подорожі.

1496-1560. Густав Ваза шведський король поширив у Швеції реформацію, скофіскував монастирські багатства, заснував державний університет і торгівлю з дрими державами.

1475-1541: Ф. Пізарро, іспанець завоював Перу, країну на берегах Еквадору. Єспанський король Карл V за його хоробрість назначив на голову країни Перу.

1484-1536. Вільям Тандель, званий апостолом вільності, переклав Біблію на англійську мову, а противникам казав: "Незабаром селянин, що йде за плугом, буде більше знати про Біблію, як сучасні богослови.

1517. Мартин Лютер виступив з протестом проти папи та його слуг на тлі релігійному, прибиваючи 95 тез і був запалений смолоскип, як світло до відновлення та поворот до апостольського християнства.

1580. "Ніч св. Варфоломея". Катерина Медичеїська, іспанський король II за порадою папи Григорія XIII у фанатичній релігійній злобі вимордували кількасот тисяч протестантів гугенотів.

1581. Острозька Біблія, яку видав князь Константин Острозький на староукраїнській мові.

1553-1556. Марія "кривава", донька короля Генрика VIII, хотіла привернути протестантів на свою католицтва, за те сама згинула, бо прийшла справедлива, за злі вчинки відплатила.

1586-1589. У Львові постало українське Ставропигійське Братство, яке визнав і затвердив царгородський патріарх Єремія II.

1596-1613. Михаїл Федорович, перший московський із дому Романових цар. В часі його царювання мусів боротися з Польщею та зі Швецією.

1588. Велика іспанська морська сила 132-ма кораблями, король Іспанії Філип II, що воєнну морську Армаду виправив проти Англії, щоб її завоювати, але морська буря знищила 75 кораблів, а рештки повернулись, і на цьому закінчилася іспанська морська потуга.

1599-1685. Кромвел Орівер. По смерті короля Генриха VIII Англія знайшлася в політичному й релігійному хаосі. Кромвел зібрав невелику армію з евангельських однодумців і поклали кінець католицькому королівству. Він об'єднав Англію, Шотландію й Ірландію на евангельських основах. З того часу Англія стала великою й могутньою державою.

1596. Берестейська унія. У Бересті під натиском польських езуїтів Білорусь і частина України, Полісся, Волині, хоч-не-хоч прийняли унію. До тієї унії допомоли перевертні єпископи: Ігнатій Понтій і Йосип Рутський, перейшовши на католицизм.

1519-1556. Новий німецький ціsar був володарем великої держави. Був він з родини Габсбургів, що повелікому безкоролів'ї здобув цісарську корону.

1493-1519. Максиміліян I, перевів цілий ряд реформ і спинив розбиття Німеччини на окремі малі держави.

1578-1637. Фердинанд II: Німецький імператор, запеклий ворог протестантів, вихованок сліпого езуїтського фанатизму, був причиною до 30-ти річної війни.

1594-1632. Адольф Густав, король Швеції, яка того часу вже була протестанською країною. Воював з католицькою Польщею, відтак в союзі з німецькими протеста-

нтами, воював проти Фердинанда II і його католицтва. У великий боротьбі упав як лицар у бою під Лоцен.

1517-1663. В тому періоді ісламська експансія досягала своїх вершин. Поширення ісламізму в Малій Азії, по сучасному в Південному Сході, відтак у полу-днівій Азі, у північній Африці та в Європі.

У вище наведеному періоді мусульмани побудували величаві святині в Єрусалимі Мечеть Омари, як друге місце мусульманського релігійного культу по Магометті, що в Мекка, куди рік-річно мільйони мусульман відбувають свої прощі.

1648. До кінця 30-ти річної війни спричинилась Франція. Кардинал Ріхельєн бачив, що потуга католицької у тому часі Німеччини, може стати загрозою для Франції, та крім цього довголітня релігійна війна, схилила Францію до релігійної байдужності, а війна закінчилася і настав спокій "Вестфальським миром".

1648. Повстання Богдана Хмельницького проти польських панів на західній частині України, перемога кошацького війська над поляками: Жовті Води, Корсунь, і Львів та Замость.

1654. Переяславська умова України з Москвою, надія що два православні народи будуть жити в миру, як вільний з вільшим і рівний з вільним.

1659. Перша війна з Московщиною, гетьман Виговський розбив московські війська під Конотопом.

1683. Веснана катастрофа для ісламізму під Віднем і перемога європейців над ісламізмом, а в тому числі й українські козаки, що були учасниками тієї боротьби, для Європи настутили нові часи, часи науки про різні винаходи.

1643-1727. Ісаак Нютон, проф. Кембріджського Університету, з науки астрономії установив у Сонячний системі закон про всесвітнє тяготіння.

1732-1799. Джордж Вашингтон перший президент, обраний демократичним порядком, в його ім'я названо столичне місто Вашингтон ЗСА, відтак на заході на побережі Великого океану. "Стейт Вашингтон".

1686-1736. Габріель Фаренгейт, фізик, скомбінував і оформив термо-барометр і термометр, що вказує ступені температури.

1738-1822. Вільям Гершель, англійський астроном, удосконалив телескоп, відкрив рух Сонячної системи та планету Уран.

1743-1823. Едмунд Картрейт, англ. механік винайшов механічний ткацький станок, якого удосконалоється та користуючись ним до наших днів.

1736. Приблизно арабські винаходи. Арабські цифри, загально у світовому русі вживані: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10, цими цифрами числиться від початкового рахунку й далі аж до мільйонів і трильйонів, при допомозі зера тоді, як усі інші числа римські, слов'янські та інші за алфаветними буквами не надаються до великих та астрономічних чисел.

1709. Битва під Полтавою. Петро I, як голова Православної Церкви переміг Мазепу й кор. Швеції Карла XII.

1746. Скасування Гетьманщини, Катерина II приєднує Україну до Росії.

1765-1834. Вільям Керій, перший баптистський місіонар до Індії. Він працював як проповідник, переклав Біблію на індійську мову. Ціле своє життя присвятив, проповіді Євангелії для індійського народу.

1765-1790. Австрійський цісар Йосип II 1781 р. видав толерантційний патент, право на рівні протестантського й католицького віровизнання. Забороний оголошувати у своїй державі "папські булли". Крім цього розв'язав 736 католицьких монастирів, майно обернув на оплату шкіл і бідних парафіяльних священиків.

1794. Російська Православна Церква визнала імператора за голову Православної Церкви, як "Третій Рим".

1769. Уфалено й ратифіковано "вічний трактат" і сепаратний акт про права й привілеї протестантів і православних.

1773. Світлий абсолютизм - володіння папи або королів. В тому часі державні володарі почали брати не лише верх над церковним й державним володінням папою,

але спонукали папу Пія ГУ, роз'язати самочинний та вільно діючий орден єзуїтів.

1776-1783. ПОЧАТКИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ. По відкриті Хр. Колюмбом Америки, європейці: англійці і німці, французи, еспанці та італійці почали на широку скам'є мігрувати до нового заокеанського світу.

1776. Представники 13-ти американських колоній зібралися на конгрес у Філадельфії і проголосили незалежними себе "З'єднаними Стейтами Америки". На чолі, як передовій акції став Джордж Вашингтон. Англії того часу, як "Великій Британії", було не доводоби, і наступила затяжна війна.

1783. У тій боротьбі вдалося американському послові Франклінові висаднати допомогу Франції. Генр. Марі-Жосеф Лафает, друг Вашингтона, прибув з відповідною, і добре вишколеною армією, і війна закінчилась перемогою по стороні початкових 13-ти Стейтів Америки. І Англії по програній війні не було іншого виходу, як визнати на мирній конференції у Версаю - ЗСА, вільною й незалежною від Англії державою.

1724-1804. Емануель Кант, німецький науковець, він оформив теорію Сонячної системи, до філософських та релігійних проблем, радив думати критично й розумно.

1706-1790. Емануель Франклін, науковець член Лондонської королівської Академії. Під час війни, коли Америка воювала з Англією, то він подбав про те, що Франція стала союзником Америки.

1768-1771. Російсько турецькі війни, які тягнулися кілька років, відомо, що за допомогою українського народу й козаків, перемога над турками була: Лагрі, Кафталі, Бабадагі, Кагулі і Чесмі, і на кінець, наступив Кайнарджійський мир.

1762-1814. Йоган Фіхте, філософ ідеалізму по його думанні: "Я і вінішній світ "не я" ідентичний, бо друге прийшло з першого. Його думками й виданнями, для німецького народу, була скарбниця для збагачення філософічних думок.

1795. Третій розділ Польщі, з того часу Польща як держава перестала існувати. Польща була поділена на три частини: Галичина перейшла до Австрії, західні терири Польщі до Німеччини, а більша частина так зване "Королівство польське зі столицею Варшава, до Росії.

III. ВІД РЕФОРМАЦІЇ ДО ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ - 1517-1789.

1792. Початок французької революції, до тієї революції були поважні причини: перша то розкішне королівське і дворянське життя коштом працюючих людей, друга, то ремігійна несвідомість, сліпий релігійний та злобний провід, - велике виселення протестантів гугенотів, вони ж були такі самі громадані французької держави, як всі інші люди. Бластиво та жахлива революція й виникнула на тлі не справедливого державного релігійного проводу.

1789. Генеральні Стани, на нарадах було представників від двох правих станів по 300, від лівого стану 600, до згоди не дійшло, король хотів розв'язати наради, третій стан не уступав маючи за собою міністри Вокера, король звільнив його, це викликало обурення третього стану, в Паризі прийшло до заворушення, здобуто й зрунувано Бастилю, і це стало символом до повалення старого ладу.

1795. На місце Законіх Зборів, приходить Конвент, проголошено Францію республікою, короля обвинувачено в державній зраді, що шукав помочі за кордоном, і короля засуджено на смерть.

1792-1795. Головну роль у французькій революції у проводі були якубинці, на чолі Марат, Дантон і Робесп'єр. Революційний комітет мас всю владу і рішав все справи і суди. у зміні старого ладу було скасування християнства. На місце християнської релігії завели куль розуму.

1797-1815. Наполеон Бонапарт. Коли єде мова про людину держано-політичної здібності, то такою люди-

ною був Наполеон. Він був сином адвокати, по скінченні військового вишколу прийшов до ранги генерала, а відтак до царя франції

1798. Один з його випадків. Він пішов походом до Єгипту, здобув Єгипет, пішов на Сирію, але ж того й не предбаченого часу, англійський адмірал Нельсон в успіхах Наполеона, зруйнував французьку флоту. Коли Наполеон почув, що в Європі коаліційна війна, тихцем пробирається крізь англійські стежі і приходить до Франції.

1804. Н. Бонапарте коронований на царя Франції, і зі життєвого досвіду, як цар вертається до централізму, опираючись на деяких здобутках революції, настас в державі нормальне життя, видає нове право "Кодекс Наполеона", підтримує науку, мистецтво, рівноправний погляд на громадян держави, так, що Франція і Париж стають культурним центром Європи.

1809-1810. Австрійсько - французька війна. До війни приготовлялась Австрія, князь Карло перевів реорганізацію армії. Прийшло до бою, австрійську армію розбито.

1812. Похід Наполеона на Росію. Поділ Європи між двома володарями Наполеоном і Александром російським царем не міг бути тривкий мир. Наполеон зібрав 600 тисячну армію і літом 1812 р. вирушив через Литву на Москву. Під самою Москвою дійшло до бою, Наполеон переміг російську армію і ввійшов до Москви. Та цар наказав людям вийти з Москви і підпалити місто - наступила сувора зима, брак помешкань і продуктів, і Наполеон був змушений відступати від Москви. І сильні морози та наступаючі російські війська винищили, близько 200 тисяч французького війська.

Європа посередньо завдячує Наполеонові те, що під час воєн ідеї французької революції дійшли до най дальших закутин. Наполеон потряс старим європейсько - заскорудливим ладом так сильно, що він починає валитися, помимо "абсолютизму" пробуджене нове життя починає розвиватися і йде вперед.

1813. Коаліційна війна. Наполеон ще раз зібрав велику армію, йдучи на схід на територію Німеччини щоб боронити лінії Одри й Лаби, але коаліційні сили під Ліпськом у бою перемогли армію Наполеона, він відступив до Франції, обороняючи Париж, але не міг перемогти ворожі сили, і союзники зайняли Париж. Наполеонabdикуюс, королем Франції стає Людвік ХІІІ.

1815. Наполеон покинув Ельбу, і затримався зі своїми прихильниками на берегах Франції. Вислано на прогути нього військо, яке масово переходило до свого короля. Кололь Людвік покидає Париж, Наполеон знову вірнув до Парижу. Союзники нічого не хотіли чути за нове цісарство, висилають проти нього свої армії, останній бій під Ватерльє Наполеон програв. І на останку Його інтерновано й вислано на острів св. Олени де він і помер.

IV. ВІД ФРАНЦУЗЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ДО ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ - 1789-1914.

1815. Віденський конгрес. По всіх тих війнах і без толковій людській боротьбі, за народньою приказкою і невгнutoю правдою: "Боротьба за порожню торбу". Володарі й князі Європи у Відні врадили так званий "Святий союз", цебто - перестати вести війни. Головним і рішальчим голосом були - Австрія, Німеччина і Росія.

1815-1821. На Віденському конгресі зовсім забуто за балканські народи, що були під окупацією Турції, у Сербії того часу відтак і в Греції поширився визволний рух. Греки виступили революційно проти Турції, але турки перемогли греків у Царгороді, патріярха повісили на воротах катедри, а на острові Хіос убили близько 20 тисяч греків, а 40 тисяч продали, як невільників.

1822-1824. По віденському "Святому миру", три Європейські імперії на стали в обороні балканських народів. Певні європейські одиниці звернули свою увагу на світові подорожі, переважно на досліди великої й таємничої Африки.

1824. Денган і Судней у своїй подорожі доспіли до

озера Чад у середині Судану.

1849-1859. Д. лівінгстон, англієць, подорожуючи і дійшов до озера Нгама, в науковій цікавості, він відбув другу мандрівку до Африки дійшов до Замбезі, а в третій його подорожі він відкрив озера Ширва і Наса, вирішив проблему досліду й простору Замбезі.

1863-1867. Г. Рольф подорожує з Танжеру через Мароко й оази Сахари, переходить північну Африку через Тріполі, Борну, Банусей затримується в Ляоса.

1882. О. Бауман у своїй мандрівці установив, -Кагера-Ніл є джерелом ріки Нілу, він відкрив озера Манжара й Енкаси.

1873. Юлій Пайнер, відомий мандрівник і його друг помічник, відкривають на північному Океані острів у назві - земля франц Йосипа.

1826. Дюмон Урвел, мандрівник і дослідник Австралії та островів, відвідав Нову Зеландію, Нову Гвінею, Ванікоро, Фіджі.

1809-1882. Ч. Дарвін, англійський натуралист манував кораблем, "Віджіл", відвідав Полудневу Америку, мандрюючи по Великому Океані з метою наукових і тому подібних дослідів.

1837-1869. Англія стала Великою колоніальною державою, до Англії належали Канада, Індія, Австралія, Нова Зеландія та острови на Тихому океані, і на чергу приходить Африка.

1869. Відкриття Суецького каналу, що на 8,000 км. скорочено Англії подорож до Індії. В тому часі Єгипет для Англії став необхідними, бо вона є Великою-Британією, бере Єгипет під свою опіку, розбудовує й дас всі можливості, щоб Єгипет затримати за собою.

1869. Англія зайняла майже цілу східної і південну Африку. На півді в Капландії осіло багато білого населення. Трансваль і Ораніс дуже багаті на копальні золота й діамантів. Ці багатства довели до ворожнечі між сусідами Капландією і бурами.

1885-1914. В тому періоді після поданих років Африку колонізували такі держави: Англія - Єгипет, да-лі Франція - Алжерію, Німеччина - Східно й Західно

Африку, Бельгія - Конго, Італія - Лібію, Португалія - Анголю, Іспанія - Ріо де Оро, відтак малі частини і маловажні колонізували незалежні держави.

1848-1914. То період в якому слов'янам були колонізовані, Австрією, Турцією й Росією. Декотрі слов'янські країни, мали так би сказати "автономічну волю", але самостійними державами стали додіру по Першій великій світовій війні.

Росія в повище наведеному періоді, веде інтенсивну політику на Балкані, з метою, щоб добитися до Середземного моря, здобути протоки Босфору і Дарданелі. У справі колоніалізму, Росія підбиває щораз нові простори, здобуває Закавказзя, сам Кавказ, Туран, Туркестан, доходить до кордонів Персії.

1841-1875. Війна Франції й Німеччини проти Китаю, як предбачення китайської небезпеки для Європи.

1865. А. Лінкольн, 16-тий президент ЗСА, син фармера, ступневою освітою став адвокатом, відтак президентом, він зnis невільництво муринів, скасував торгівлю муринами, і був убитий актором північних стейтів.

1861-1876. Українське відродження. 1848 рік повіденському конгресі в справі зневіднення панщини та певних гарантій про волю народів, в тому часі 30 років в Європі був певний спокій. Тоді володів "Святий союз", і той союз поділив Україну на східну й західну, кордом між Росією й Австрією була ріка Збруч.

1848-1868. В тому часі були певні австрійські права, у Львові повстало Головна Українська Рада, почали появлятися українські часописи. Рівно ж у Львові в тому часі засновано Товариство Просвіти.

1861. У Росії і в Україні було зневіднено панщину чи (кріпацтво). В тому році помер академік Тарас Шевченко.

1834-1840. Початок київського Університету, видання "Кобзара" Т. Шевченка.

1845-1847. У Києві організовано Товариство Кирило-Методіївського Братства. Деякі хронологи подають організацію КМБ в 1846 р., але зараз в наступному ро-

ці 1847 р. товариство було заарештоване й зліквідоване. Наступас сумнів про 1846 р., щоб в такому короткому часі Братство могло мати якісь наради, а наради були.

1820-1865. У Західній Європі наспів розвій техніки. Парову машину винайшов шкот Ватцо 1784 р. але застосування парової машини у фабричному русі, доперва в роках вище наведеному періоді. В Англії вже того часу було 32 ткальних фабрик, у Франції було 20 фабрик де були парові машини й де тисячі робітників мали сталу працю.

1825. Англієць, Стівенсон винахідник залізної дороги, парову машину приспособив до так званого паровоза, і цей паровоз по залізних шинах тяжнув за собою цілий ряд вагонів із людьми або з товарами.

1765-1815. Роберт Фультон, парову машину приспособдо морських корабрів, що почались у скорому часі називатись "пароплави", й ці пароплави допомогли людям морськими шляхами кружляти довкола світу.

1818-1881. Російський імператор Александр II: Як відомо, що всі царі чи президенти, мимо іхньої влади мають ще своїх дорадників. За його часу 1861 року скасування панщини в російській імперії, знесено смертний приговор для переступників і політичних діячів. 1863 в Польщі повстання проти Росії, але російські війска повстаних спинили. За його часу завойовано й впокорено Кавказ. Завойовано Туркестан. Населення не було вдоволене його царюванням, двічі на нього були атентати, - уникав смерті, проте на кінці 1881 року на Катеринославському двірці згинув із розриву бомби.

1814-1905. Норвегія до 1814 належала до Данії, а пізніше з'єдналась із Швецією, але норвежці не були вдоволені з нового з'язку і 1905 р. улаштовано плебісцит і після плебісциту і мирною дорогою порозумівшись із Швецією Норвегія стала незалежною державою.

Всі ці вище наведені держави Данія, Норвегія та Швеція свого часу були великою й могутньою державою як протестанти дбали про добро народу, і мирним способом стали незалежними державами без лишніх війн.

1870. Віденський конгрес "Святого союзу" за Наполеона III, по балканській війні перейшов до Парижу. Дійсно Наполеон III, як у нутрішній так і зовнішній політиці, виявив себе здібним володарем. Наполеон у тому часі став речником національної справи в Європі.

1870. Саме в тому часі італійські війська зайняли Рим. Папа Пій IX скликав собор, на тому Ватикансьму Соборі йшла мова про непомилність папи, цебто як він виступає у справах церкви, як намісник Христя, - його слова є непомилні. Папи Пій IX та Лев XIII, звернули увагу на робітничий стан і на його розподіл, цим зміцнили авторитет папства.

1887-1888. Балканська війна була останньою в Європі. При кінці XIX століття було в Європі 6 великих держав: Англія, Франція, Німеччина, Австрія, Італія та Росія, в такому стані великої залишились до Першої світової війни.

1891. Між європейськими державами прийшло до рівноваги, Німеччина як протестантська країна, подібно як Франція, обмежила Ватиканську папську непомилність, боротьба Франції і Німеччини з Ватиканом тягнулась певний час, щойно на нового папи Льва XIII настутило певне порозуміння.

1886. Іспанія з її монархією, та гноблення завойованих народів у Південній Америці. У самій Іспанії, боротьба між правими й лівими борцями за волю. За короля Альфонса XII Іспанія втратила останню колонію, Кубу, яку зайніли З'єднані Статті Америки.

1829-1908. Віденський конгрес не цікавився народами Балкану. Туреччина нічим не змінила своїх поглядів до підбитих народів, релігійний фанатизм турків ставився негативно до християн. В кінці четверта балканська війна, обмежила Туреччину до самого Царгороду, і Турція, як європейська держава перестала існувати. По Першій світовій війні Камельпаша переніс і столицю з Європи Царгород до Азії, до Анкари.

1893. Наука й винаходи. Німець, дізель він винайшов мотор, який ув автомобільному русі передусім до нашого часу.

1896. Італієць, Марконі винайшов бездрітний телеграф, який у дальному часі застосований широко в науковому телефонічному русі.

1900. Ф. Ципелін, винахідник воздушного корабля у великій бальоновій формі, наповненій легшим за повітря газом, може летіти в далеку віддалю.

1903. Американські брати Райт винайшли літака, що став повітряною силою летунства.

1812-1870. На літературному полі. Ч. Дікенс, англієць, тримаючись гуманних поглядів написав загально цікаві літературні праці за його часу.

1940-1902. Е. Золя, французький романіст, його літературні праці, були як протест проти воєнного суді, що засудив генерала А. Дрейфуса 1894 р., що було у Франції велике невдоволення і дало Золі широкий матеріал до літературної праці.

1828-1910. Лев Толстой, російський видатний писемник, головні його літературні праці, то "Війна і мир", "Воскресеніс", "Власть тьми" і т.п. Його літературні твори перекладені багато на чужі мови.

1856-1916. Іван Франко, один з найбільших писемників українського народу. Тарас Шевченко та його - невмиручий "Кобзар", належить до першої половини 19-го віку. Твори Івана Франка "Наукова думка, Київ" в роках 1976-1983 видала 41 том, рети до 50 томів у друку.

1878, Туреччина по останній балканській війні лишилась сама від західних держав, з цього скористалася Німеччина. Коли Німеччина в контакти з Турцією - дістас дозвіл на будову залізниці Мала Азія - віддо Багдаду й Персії, це стривожило Англію. Англія того часу воювала з бурами й шукала союзу з Німеччиною - Німеччина відмовилася.

1904-1907. Росія по японській війні 1905 р. і революції в Росії, наблизилася до Англії. Англія скла-

ла союз із Францією а відтак і з Росією, і такий то спосіб повстало "антанта", проти центральних держав Німеччини й Австрії, то вже заносилось до Першої великої світової війни.

1910. Комета Галлея і людські прогнози. Дійсно того часу автор цих рядків був у юначому віку, бачивши комету і чув людські думки. У Західній Україні, Галичина, люди уявляли про кінець світу. Коли 1927-1930 рр. будучи, як студент теології в Німецько-слов'янській Баптистській Семінарії, то директор Ф. Брауер викладач німецької мови й практичної теології, пригадав комету Галлея, як пастор Баптистської Церкви при вулиці Наврот, пригадав, що астрономи предбачують, що комете Галлея може зустрінутись із Землею й наступити може катастрофа Землі. В церкві наступило оживлення й навернення, було хрещення й громада збільшилася на 200 членів.

1912-1913. Італійсько-турецька і четверта балканська війна. Балканські держави знову зірвались, щоб звільнитись від турецької навали. Метою війни було, щоб позбутись турецького володіння в Європі. Турків зовсім було розбито, але при поділі звільнених земель, між Македонією й Болгарією виникли нові суперечки. І в такому стані залишились бо наспіла світова війна.

V. ВІД ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ДО ВЕРШИНОУ КОНФЕРЕНЦІЇ - 1914-1985.

1914-1918. Безпосередньою причиною світової війни, то вбивство австрійського наслідника престолу Франца Фердинанда. Убив його сербський студент у Сараєві, Сербія, 28. 6. 1914.

1914. Австрія вважала, що це діло Сербії, поставила високі вимоги, Сербія їх відкинула, і 28, 7, Австрія виповіла війну Сербії. А що Сербія боронила в часі турецької навали Росія, то війна Австрії з Сербією означала і з Росією.

В тому часі Англія дала пропозицію на мирову кон-

ференцію, Німеччина бачила, що та конференція все-
ціло буде по стороні "антанти", виповіла війну Росії,
стуючи в обороні Австрії як німецької країни.

1915. По стороні центральних держав були: Німеччина,
Австроія, Турція і Болгарів. По стороні антанти:
франція, Англія, Росія, Сербія, в 1916-1917 рр. до-
лучились Італія й Румунія.

Німці через Бельгію вдарили на францію й підійшли
під Париз. На російському фронті прикінці 1915, ав-
трійські війска офензивно вдарили на російські вій-
ська, які в хаотичному русі відступили за Збруч.

1915. Болгарія стала по стороні центральних держ-
ав, болгари війною вдарили на сербів, і цілий бал-
канський острів був у центральних руках.

1915. Туреччина зачинила морські протоки, але Ан-
глія затримала Дарданелі у своїх руках. Італія випо-
віла війну Австрії, але непроходимі Альпи припини-
ли італійські оfenзиви й на тому залишилось.

1916. Англія почала війну в німецьких колоніях ув
Африці. На морі були великі бої. Англійська флота
блокувала німецьке море, замикаючи Німеччину від ре-
шти світу. Німеччина почала війну на морі підводни-
ми човнами. Спершу війна для Англії була тяжкою, та
скоро англійці знайшли спосіб боротися з підводними
човнами. Німеччина звернула війну до всіх кораблів,
навіть і до нейтральних держав. Це спонукало Америку
воловісти війну Німеччині.

1917. Цей рік приніс рішаючі зміни. До війни при-
ступила Америка. Німці на заході звернули на сильні-
ші свої укріплення т.зв. лінію Зігфріда. Про успіш-
ну оfenзу німці вже не могли думати, зате дуже ко-
рисно для Німеччини настали зміни на ході. У бере-
резні 1917 р. вибухла в Росії революція, фронт схі-
дній задомився і перестав існувати.

1918. У цьому році рішалась доля війни. Усі німець-
кі війська стояли на давніх місцях, але їх сили ви-
черпувалися. У краю недостаток харчів. Настрої були
вже менші на виграння війни, і більшість у німецько-
му парламенті стояли за мир.

1917-1919. Перша світова війна вже була на переломі своєї воєнної сили. Англія розбиває турецький і сирійський фронти в Палестині та в Сирії. На італійському фронті розбито австрійські війська.

1918. Німецька армія на заході відступила за ріку Рен. В Баварії та в Берліні оголошено республіки, а німецький імператор Вільгельм, абдикуючи виїхав до Гольландії. Німці склали зброю і війна закінчилася.

1917-1918. Російський цар Микола II, зрікається з надією рятунку життя, але жорстокість революційна у такому випадку не милосердна, 1918 р. родину царя і його як імператора всіх разом замордовано.

1919. Відбувся Версальський мир (мир антанти). На тому мірі рішалась доля Німеччини: звернення Франції Ерзац і Льотарингію, контрибуція 132 мільярди. І судді Версальського миру, не думали про те, що вони підготовляють Другу світову війну?

1918. Людина розуму, В. Вільсон президент З'єднаних Штатів Америки проголосив 14 точок, в яких проголосує самовизначення народів, свободу моря, розброяння, а Німеччині, а в першу чергу в Австрії, зростає бажання миру. Але Версальський мир негативно поставився до 14-ти Вільсонових точок.

1919. 10-го жовтня Договір у Сан Жермен під Паризьким, яким держави антанти передягнали на себе права й опіку над Східною Галичиною, але які то права тієї антанти, коли вони Буковину відали румунії, а Закарпатську Україну Чехо-Словакії, а 1923 р. Галичину Польщі, і раді були, що цілу Східної України загарбали комуністи.

1919. Австрію, як імперію по Першій світовій війні поділено, Австрія лишилась сама 7,500,000 населення зі столицею Відень із 2,000,000 мешканців. 1920 р. Австрія стала в нерозривному контакті з Німеччиною.

1920-1921. Нова російська більшевицька держава почала заводити так звану "агарну" земельну реформу, силово забирати від селян продукти, з тієї причини в

новій державі 1921 р. переважно в Україні та над Волгою повсталий голод.

1921-1922. У З'єднаних Стейтах Америки за президента Гувера повстало організація під назвою "APA", як допомога голодуючим в новій комуністичній Росії.

1919-1922. То був час великого безробіття, в Європі було 12,000,000. В усьому світі, поминаючи Соцітську Росію, того часу було близько 30,000,000 безробітних. У З'єднаних Стейтах Америки багато людей - жили на державній допомозі.

1921-1922. Ірландія по довшій боротьбі і старання, на кінець 1922 р. стала вільною державою зі столицею Дублін, як домінія Англії.

1920-1922. Початки поширення українського баптистського руху в Західній Україні, в Галичині.

1922. Фогт, Ендель, Массен, винахідники звукового фільму.

1921-1923. Японія країна сходу сонця, як великий острів, навколо оточена глибинами моря, саме цю на сході сонця 1923 р. навідав великий землетрус, зруинував порт Йокагама і забрав 1,400,000 людського життя, коли ще не було перенаселення.

1921-1924. Англійська гірська експедиція, досягнула в Азії, Гімалайських гір хребта Еверест.

1923. Мандрівники: Гасан Бей і Бруно де Ляборі, перейшли через пустині Африки - Лібію, Судан і Куфр.

1921-1923. З'єднані Стейти Америки обмежили для різних країн світу "квоту", чи в'їзд до Америки.

Франція і Бельгія зайняли Рурську область, що була в посіданні Німеччини. В німецькій великий господарчий кризис, одна золота марка кошувала міліон папірових марок. 1923 р. Німеччина переводить стабільність монетарну.

1922. Німецька Ліберальна Конституція з 1919 року не відовідала для Німеччини, був звернений крок на право, бо комуністи того часу Німеччину хотіли зробити комуністичною, шукаючи допомоги в соціалістів.

1923. Велика американська депресія. По першій війні світовій, не тільки в Європі було велике безробіття, але і в ЗСА не було краще, а було 5,000,000 мільйонів безробітних. Видко то негативно вплинуло, на уряд і самого президента Гардінга, що 2-го вересня помер, його місце зайняв віцепрезидент Кулідж і то була причина припинити еміграцію до Америки.

1921-1923. Всеукраїнський Православний Народний Собор, що відбувся в Києві 1921 р. на якому в Софійському Соборі (церкві) обрано й висвячено духовенством і вірними священика Василя Липківського у сан митрополита.

1922. Відбувся Третій З'їзд Українських Баптистів, з чим не погодився Російський брат Баптистів, з причини самого українства.

1923. Рада амбасадорів антанти прилучила Галичину до Польщі і Волинь та Полісся.

1924. Ульянов Ленін. Початковий голова комунізму в новій російській сільсько-большевицькій державі, 1921 року був тяжко поранений і 1924 року помер.

1924. Польський закон про обмеження прав української мови в Східній Галичині.

1925. Амундсен при допомозі летунства із Шпіцбергена літаком долетів до північного полюсу.

1925. При допомозі німецького евангелизму в Галичині з осідком у Станиславові, постала Українсько-Реформована Церква в Галичині, суперінтендент Василь Кузів, що прибув із ЗСА для місійої праці.

1925. Винайд ілюстрованого надавання по телефоні чи телеграфі, винахідник Корн Кароролус.

1919-1925. Турецька імперія евакувалась із Південної Арабії, Південна Арабія стала вільним королівством.

1926. Жиди почали емігрувати до Палестини, яка була під мандатом Великої Британії.

1926. Трагічна смерть бувшого голови Директорії і бувшого отамана війск УНР Симона Петлюри з руки жида Шварцбарда на вулиці міста Парижа.

1926. Німеччина, як держава стала членом Ліги Націй.

1926. Загальний страйк англійських вуглемісників, що сильно спаралізувало господарчу справу.

1927. В Німеччині введено страховання цебто заохочення робітників, в часі безробіття чи якихсь, інших не предбачених в юдків.

1927. Безуспішна господарча конференція Ліги Націй у Женеві. нічого не порадила в господарчій кризі.

1927-1934. Китайський комунізм при допомозі СССР ширився повільно, коли Мао Це Тунг став у проводі китайського комунізму, всеціло оперся на К.Маркса до-ктрині на взір московського комунізму.

1927. Сталін третій по Івану Грізному й Петру Великому, подібних жорстоких типів, як римський Нерон, коли обнив владу вище наведеного року, жорстоко нищив невинних людей, ос особливо українських селян.

1929. Конференція в Парижі та в Женеві, розгляд чи план Доуса є можливий? В Совітській Росії початок у заведені п'ятирічних робітничих тур.

1930. Упадок цінних банківських паперів, переважно на Нью Йоркській Болл Стріт.

1931. Банковий кризис у Німеччині та в міжнародному русі. Упадок англійського фунта.

1932. Загальний господарчий кризис сягнув до апогея. Бездобіття в Європі та заокеанських країнах, ос особливо у З'єднаних Стейтах Америки від 20 до 30 мільйонів безробіття.

1931-1932. Винахід електричного мікроскопа, винахідники Брюхе і Йогансен.

1933. Франклін Д. Рузвелт обраний на президента З'єднаних Стейтів Америки. На пошту його урядування він нав'язав контакт із СССР, з метою розпізнати положення Советського Союзу.

1933. Й. Сталін (Джугашвілі) закінчив мордерство над рільничим українським народом.

1933. З'єднані Стейти Америки посилають до СССР американського амбасадора, яким був Вільям С. Бутлер.

1933. З'їзд української молоді з цілої Галичини у Львов 7-го травня на 1900 річний ювілей, як пам'ятка смерти і воскресіння Ісуса Христа.

1933. По смерті німецького президента Гінденбурга, Адольф Гітлер став канцлером Німеччини. В тому часі Німеччина виступає як член із Ліги Націй.

1934. Комуністична держава СССР вступає як член до Ліги Націй. До цього кроку допомогли американські ліберали разом із президентом.

1934. Винайд автоматичного керування европланом, під назвою "автолетун". Винайд постав у фабриці в імені німецького інженера фізика Ернста-Вернера Сіменса.

1935-1936. Італія накинулась війною на африканську державу Абісинію, повітряною зброєю із літаків, нищила не лише людей, але й господарчі здобутки.

1934-1937. Президент США Ф. Д. Рузельт, заводить певні державні реформи, постепенно ліквідує безробіття, того часу постають робітничі унії, заводить заобезпечення для людей старечого віку.

1935-1937. Китай, комуністична ліва партія, веде внутрішню военну боротьбу в Полудневому та в Північному Китаї, то була "Гоміндан" комуністична революція проти чужих аристократичних впливів, рівно ж виступ проти російського комунізму, який хотів все ціло Китай опанувати своїми революційними поглядами і т. п. Китай боявся чужого волоніння.

1936. Іспанія, як і другі країни Європи мала теж клопоти, король Алфонс 1931 р. зрікся королівства, по нім настав хаос між монархістами та лівими, що змагали до комунізму, повстала внутрішня війна, яка тягнулась три роки. На кінець ген. Ф. Франко, взоювшись на Мусоліні й на Гітлерові, припинив війну, що забрала звиш мільйона людей, привів Іспанію до нормального життя.

1936. Чехи як країна став вільною республікою, а Бенеш став президентом республіки.

1936. Німецькі війска обсаджують надренські про-

вінці. Того ж року наступає Німецько-Італійський, і Німецько-японський пакт, як антикомуністична боротьба.

1938. Німеччина займає Австрію, чи об'єднання, як однонаціональних народів, і рівночасно й Судети.

1939. Проголошення самостійності Карпатської України, але то був короткий час.

1939. Німеччина займає Чехію і творить Словачську Державу.

1939. Початок Другої світової війни. Німеччина в порозумінні, чи пакту зі Співєтським Союзом, виповіла війну Польщі, і в трьох тижнях окупувала Польщу, а совітські війска окупували Галичину, Волинь і Полісся.

1939. На Закарпатській Україні йшла весняна боротьба між українсько-мадярськими військами.

1939. З-го вересня, Франція і Англія виповідають війну Німеччині.

1940. Німецька армія так звана "бліцкріг", займає Данію і Норвегію. 10-го травня Німеччина наступає на Голландію, Бельгію і Францію.

1940. Італія приступає до воєнного союзу з Німеччиною проти аліантів. 22-го червня французький президент Піятен, підписує угоду з Німеччиною про складення зброї.

1940. Початок німецької бомбової "енесфау" війни на Англію, який тривав 64 днів, який був дошкульний особливо для столичного міста Лондону.

1940. Японія складає з Німеччиною й Італією весняний союз. Японія окупує чи обсаджує Філіппіни та острови на півднє від Філіппін.

1940. Італія окупує мілітарно Грецію і Албанію.

1941. Німеччина близько три мільйоновою армією, яку мала до диспозиції на початку Другої світової війни, блискавично вдарила на комуністичну Росію, на початку місяця червня, весняний марш через Україну до Кавказу, і через балтійські республіки і Білорусь, марш в напрямку Петрограду та Москви.

1941. Німецька офензива на Схід мала покласти в

останньому рівненні - кінець комунізму. Тисячі воїків здавались у хаосі до німецького полону, коли б не сурова зима та за високе думання про перемогу та страх аліянтів, не було б нових війн.

1941. Японія й Німеччина виповідають війну З'єднаним Стейтам Америки.

1941. Японське военне летунство, зі самогубними летунами разом із бомбами кинулись на пристань на "Пірл Гарбур", воєнні корабі, де згинуло 2,335 американських моряків і 1,266 цивільного населення.

1942. Війна розвинулась до широкого розміру, Німеччина опановує північну Африку, в Європі облога Севастополя, тривала 345 днів, німці доходять до Кавказу і Сталінграду, бувшого Царгороду.

1942. Японія хоч мала простором країна, морська як великий півострів: займає Сінгапур, Суданські острови, філіпіни й Бірму.

1942. Початок аліянтської офензиви проти Японії та повітряна офензива в Європі на Німеччину.

1942-1943. В нутрі Німеччини і в цілій окупованій німцями Європі, акція проти євреїв, як виновниками поширення комунізму, про це в ліберальному й політичному русі промовчується, але про це говорять початки російської комуністичної революції.

1943. Друга світова війна при великому русі великого летунства Америки, хилиться в сторону перемоги аліянтів. Німецька армія й союзники широко розгораші і на порозі матеріального вичерпання, та перевтомлення.

1943. Німецька армія в облозі під Сталінградом, піддається, Комуністична армія, бачить, що Німеччина стас безсила, починають наступ. Війну німецьких підводних човнів аліянти успішно відбивають.

1943. Кінець німецько-європейської компанії, пішов під опіку Англії. Проти Совітська офензива на сході доходить до Київа.

1943. Фашизм у Італії заломується, упадок Мусоліні Італія у безвиході капітулює.

1944. На далекому Сході морська війна між Япо-

нією і ЗСА, рішалась у перемозі ЗСА, генр. МакАртур займає Філіппіни і острови Нову Гвінею, Целебес, Борнео і другі, бої ще продовжуються.

1944. 4-го червня Аліяцти зайняли Рим, містова публіка була заскочена накою несподіванкою, партізани, що воювали проти Мусоліні й фашизму, Мусоліні і його дружину Кляру, і ще близького міністра, бувшого фашистського уряду, всіх троїх повісили у діл головою на публічній площі.

1945. Совітська оfenзива в напрямі Берліну; за-маючи Варшаву, Краків, посувавшись на Берлін.

1945. У місяці лютому, на українській території в Ялті відбулась конференція між трьома лідерами, у закінченні Другої світової війни, на якій фігурували Рузельт, Чорчіль і Сталін, який грав головну роль у справі Нової Європи.

1945. В тому ж році відбувся аліантский суд над німецькими військовими провідниками: Г. Герінг, Р. Гес, Й. фон Рібентроп, А. Розенберг і кількох інших. Та мимо того американська допомога Маршала в наступних роках допогла відбудувати Західну Німеччину, чого не має Східна Німеччина під опікою, що попала під Східно комуністичну державу.

1945. Що дала Ялтанска Конференція Африці від-так Європі, Африку конференція звільнила від європейського колоніалізму, за те у Середній Європі та в Азії на далекому Сході, Комунно-російський ко-лоніалізм.

1945. Американська весняна цоманда на Японію 6-го серпня скинула дві атомові бомби на японські міста Гірошіму та Нагасакі, де згинули тисячі цивільного народу.

1946. Перше засідання Об'єднаних Націй, що від-булось в Лондоні, Англія.

1974. Підписано мировий договір з Італією, Румунією, Болгарією, Угорщиною і Фінляндією.

1951-1953. З причини комуністичної агресії, ви-никнула між Сходом і Зходом "Холодна війна", тим

самим повстав у президента Трумана, так званий "Маршала план", рівночасно відбудова Західної Європи, переважно Німеччини.

1951-1953. При допомозі СССР виникнула Корейська війна, ЗСА стали в обороні корейського народу.

1961. Советський астронавт Ю. Гагарін і американський астронавт А. Шепард, відбули при допомозі ракет, лет довкола Землі.

1967-1969. В'єтнамська війна до якої знову вмішались ЗСА, де згинуло 52 тисячі воїків, та велики фінансові кошти.

1969. Американці на Місяці. Німецький науковець Вернер фон Браун, винахідник далеко сяжної ракети, американські астронавти: Ніл Армстронг, Едвін Алдрін і Майкл Колінс, перші в історії світу стали ногами на Місяці.

1967. Ізраїльська війна проти арабів і тероризму що став невилічимою злобою між євреями і арабами.

1968. Перше в історії Католицької Церкви де на голову Католицької Церкви обрано поляка кардинала Войтилу, і він є 264-тим папою.

1985. Події природи. У місяці червні Бенгалеш навістила велика ураганна повін, заливаючи водою цілі простори, де 7,000 людей, що згинули від повені, 300,000 людей стратили дах над головою.

1985. Землетрус у Мексико, охопив частину міста столичного та провінції, де згинуло 7,000 людей.

1985. У Колумбії, в місяці листопаді, вибухнув вулькан, заливаючи лявою, міста й села, де рівно ж згинуло 30,000 мешканців Колюбії.

1985. Вершина Конференція 19-20 листопада, між двома світовими потугами Сходу і Заходу, між президентом ЗСА Р. Регіном і прем'єром СССР М. Горбачевим.

На цьому закінчується синхроністично-хронологічна таблиця і період 1910-1986 комети Галея, - що скаже майбутність - невідомо!?

КІНЦЕВЕ СЛОВО

Кінцеве слово, могло би бути й без слова, але є с такі фрагменти, що вимагають сказати слово! Щоб зібрати матеріал і написати книгу: "У періоді комети Галлея", в пожилому віку не легка справа, але за народною мудрістю: "Молитва і труд все перепрутъ", на таких умовах вийшла ця книга у світ під вище наведеною назвою.

Наше ХХ-те стсріччя і період комети Галлея 1910-1985, то не уяви, не сни, не фабули, не оповідання, не американські "фікції", але 75 років різних світових подій, то не заперечна дійсність.

З нового періоду комети Галлея, нашого 1986 року в якому комета помандрувала в зоряні простори, на землі вже відбулось три події:

Перша, то Папа Іван Павло ІІ в місяці лютому 1986, цього року відвідав велику країну в Азії Індії, цікаві факти з його відвідин, диви 109-112 сторінки.

Друга подія, то катастрофа, експльозія повітряного корабля "Челенджер" ЗСАмерики - 28, I, 1986, який зараз по старді із землі висаджував над Атлантическим океаном і розлетівся на дрібні кусні разом із сімома астронавтами. ЗСА пережила сумну та жалібну подію.

Третя подія, то катастрофа атомо-нуклерного реактора 29, 4, 1986 у місцевості Прип'ять біля Чорнобіля на 80 миль від Києва в Україні. Про подію й катастрофу подавав щоденник "Свобода", Причиною катастрофи реактора в Чорнобилі була хемічна реакція в вреакторі. Бішадок реактора в Чорнобилі поглянув за собою кільканадцять смертних випадкі, 40,000 людей евакуовано з терену катастрофи, росіяни, що були поселені в Кисеві та на присінці, переселилися з поєднанням на північні території Росії.

Крім інформацій про катастрофу щоденника "Свобода", чикачівський тижневик "Тайм", 12. 5, 1986, присвятив: статтю й ілюстрації на 11-ти сторінках, подаючи обширно цілу справу катастрофи реактора в Чорнобилі, а головне про атомну радіацію, яка охопила Середню Ев-

ропу, де затросна вода та рослини. "Тайм" на 43 ст. подав існуючі вже нуклерні реактори по світі, найбільше їх в Західній Європі та в ЗСА, відтак плани, будови нових реакторів. Навіть мала комуністична Куба теж має в плані будову реактора.

Тут знову треба звернутись до української народної мудроти: "Велика хмара малий дощ", тут треба сказати: "Багато реакторів, - багато нещастя для людей". І ніхто не заперечить, що таких випадків, як у чорнобилі в Україні може бути більше.

Автор цього "Кінцевого слова" належить до плеяди теологів. Коли науковці, письменники, гумористи і тому подібне, пишуть різні-прерізі статті, видаютъ книги, та чого автор цих рядків не міг би спромогтися на подібній справі, маючи нахил до писання й минулій досьвід, опертий на уковій здібності і живій вірі Бога.

Досі, в останньому часі на вільній землі Америки - з'явилися такі видання: "Бог, Всесвіт і людина" 1978, "Два протилежні світи" 1978, "Період дисидеєтів і самовидав" 1981, "Проблеми людського життя" 1982. Відтак "Страх перед марою" 1985".

У вище наведених виданнях і в цьому, як тільки людям прийти до розуму й жити мирно. Здається бо, що випадки природи й людські можуть би привести людей до уздоровлення й живої віри в Бога, але виходить навпаки, питання чому? Тому, що загально релігійний догматичний світ: буддизм, конфуціянізм, ідаїзм, магометанізм і певна частина християнства, не встане піднести у гору до духового світу, - кружляють довкола землі

Після останньої статистика всіх християн на світі, числом є 1,062,955,900, у цьому числі є велика частина християн живої віри в Бога. Христос Син Бога живого сказав: "Я воскресіння і життя, хто вірує в мене, та хоч і вмире буде жити" (Ів. 11:25). Аксіома для кожної віруючої людини: Як би не було воскресіння із мертвих Христа - не було б християнства.

З М І С Т

ПЕРША ЧАСТИНА

Передмова	6
Перший Нікеїський Собор	9
Розум, мсва, творчість, воля	13
Божественність Ісуса Христа	19
Другий прихід Христа на землю – радісне очікування Церкви	24
Коментар нє вище три статті	31
Змагання злагнути майбутність	33
Нострадамус – ворожба чи футурологія?	41
Пророцтва й історичні події	43
Золотий ідол і золотолюбці	45
Езекрійчна дискусія (Коментар)	53
Одностороннє розуміння подій	58
Колюмбін – вулькан 1985	63
Комета Галлея у леті зорями, навідус Землю що 75 років	65
Комета Галлея і події природи 1985 (Повені, землетруси і вулькани)	68
Дводенна облога палацу юстиції в Колюмбії	72
Комета Галлея і Вершинні Конференції Ялта 1945 і Женева 1985	77
Спадкоємці Сталіна	80
Сторіччя червого хреста	89
Релігія й політика і Перша й Друга світові війни	93
Лист президента Трумана до папи	95
Серп і хрест – чи то можливе?	97
Різноманітний підхід до книги Об'явлення Голова Католицької Церкви Іван Павло ІІ, у місійній подорожі до Індії	105
Божий лист (Археологічне)	109
	113

Д Р У Г А Ч А С Т И Н А

Рим, Москва й Нью Йорк або католицизм, пра-	122
всславіс, протестантизм	122
• Провідники Реформаційного руху	125
Період борців за народну й релігійну волю ..	129
Створення світа - переднє слово	145
З нагоди появи книги "Нарис історії укра-	
їнського баптизму	153
І. Довідник українського баптизму Л. Пол-	
тава.	156
2. Нарис історії Укр. Єван.-Бапт. Церкви,	
Лев Биковський	157
3. Нарис історії Укр. Єван.-Бапт. Церкви,	
М. Солтис.	156
4. Нарис історії Укр. Єван.-Бапт. Церкви,	
проф. І. Гончаренко	159
Спадщина гетьмана П. Полуботка	161
Доркела світової книги Біблії	167
Проф. Євген Онацький, "Українська мала	
енциклопедія", - Масонство 1963	173
Кілька слів про синхроністично-хроно-	
логічну таблицю	177
М. Грушевський. Перегляд подій, хронологіч-	
на таблиця частини перша.. Гр. Домашовець.Хро-	
нологічна таблиця частини друга.	178
І. Від "Магна карта" до Христофора Колумба	
1215-1492	191
ІІ. Від Христофора Колумба до Реформації -	
1492-1517	193
ІІІ. Від Реформації до французької револю-	
ції - 1517-1789	199
ІV. Від французької революції до Першої	
світової війни 1789-1914.	200
V. Від Першої світової війни до Вершинної	
Конференції - 1814-1985	206
Кінцеве слово	217
З м і с т	220

